ŠTEV. 288. V Ljubljani, v nedeljo, dne 2?. decembra 1925. Posamezna številka stane 3 Din LETO LIII.

Naročnina
za državo SHS:
za mesec ..... Din 20
za pol leta ..... „ 120
za celo leto .... „ 240
za inozemstvo:
mesečno ..... Din 30
Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji .... Din 60
v inozemstvu .... „ 80

SLOVENEC

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratom
Enostolpna petitna vrsta mali oglasi po Din 1·50 in Din 2·—, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2·50, veliki po Din 3·— in 4·—, oglasi v uredniškem delu vrstica po Din
Pri večjem naročilu popust
Izhaja vsak dan izvzemši ponedeljka in dneva po prazniku ob 4. uri zjutraj.
Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi se ne vračajo: neiranklrana pisma se ne sprejemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun: Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sarajevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Delavska zbornica.

Kdor bi opazoval nedelavnost evropejskih parlamentov in bi si samo po njih ustvarjal sodbo o stanju demokracije, bi prišel najbrž na to, da se bližamo novi dobi absolutizma. V Italiji diktatura, slabo zakrita z nedelavnim parlamentom, v Franciji neprestana vladna kriza in vzporedno krepitev rojalističnega gibanja Action française, da ne govorimo o naši narodni skupščini, ki jo samo otvarjajo, zaključujejo in razpuščajo. Toda kljub temu demokratična misel raste. V prejšnjih desetletjih je ljudstvo poslušalo, kar so mu govorili izbrani višje stoječi, danes ljudske množice bero, debatirajo, razmišljajo in iščejo poti k sodelovanju. Četudi tedaj navidez reakcija dviga glavo, dejansko vedno bolj prekvaša demokratična misel ljudstvo in vedno bolj se kaže na obzorju svit prave ljudske države. Prav umiranje parlamentarizma v sedanji obliki, je veselo oznanilo globljega pojmovanja demokratizacije, kakor jo je prinesla preživela doba liberalizma.

Ravno tako jasno pa je, da bo najznačilnejša poteza bodočega razvoja boj dveh demokracij: krščanske in protikrščanske. Na eni strani ljudstvo, ki bo vedno bolj čutilo potrebo skupnosti, požrtvovalnosti za cilje celote, poštenosti v domačem in javnem življenju in s tem potrebo temelja vseh teh kreposti, ki je v nauku Kristusovem. Na drugi strani zmaterializirana ljudska množica brez višjih ciljev, polna medsebojnega sovraštva, uničujoča samo sebe, ko je uničila v sebi poprej nadnaravne vzore. Boj teh dveh demokracij je vedno očitnejši. Naj spomnimo samo na značilno dejstvo, da je letos prestopilo 80.000 francoskih učiteljev in učiteljic k komunistom, tako da Francija danes pozna v glavnem le dva tipa učiteljstva, izrazito krščansko in izrazito protikrščansko. Vedno bolj je vidno, kako vse srednje izginja. Češke volitve so glasen memento. Narasli so komunisti, socialna demokracija, ki se boji izvajati zadnje posledice svojega programa in ostaja nedosledna, pa je doživela uničujoč poraz. Na drugi strani je demkoratična in krščanska drugi strani je demokratična in krščanska pričakovanju.

Kakor drugod v svetu, gre in bo šel razvoj tudi v Jugoslaviji. Ekstremni komunisti danes v državi sicer ne morejo nastopati, ker stoje še vedno pod »obznano«, toda pod pepelom je iskra, ki je ne bo udušila ne sila ne delo meščanskih strank, ki so zrastle na tleh preživelega liberalizma. Tudi socialna demokracija, ki se vsaj na Slovenskem trudi zbrati svoje raztresene ude, gibanja skrajnih levičarjev ne bo zavrla dalj kot do ukinitve obznane. Spada k srednjim, ki izginjajo, ko nastopijo dosledni. Prav nič si ne zakrivamo dejstva, da se socialni demokratje mnogo [illegible]zadevajo zavesti delavstvo v materializem in ateizem. Isti posel z vso vnemo vrše svobodomiselni listi vseh kovov. Nekateri izmed njih so se močno vgnezdili ravno v delavskih krajih. Pogubno vplivajo na delavstvo, ker mu vsiljujejo protikrščansko svetovno naziranje in mu vcepljajo sovraštvo do vere in vsega, kar je z njo v kaki zvezi. Menijo pač, da vzgajajo delavsko množico zase, v resnici pa jo za komunizem.

Ena epizoda v tem boju dveh demokracij bodo pri nas volitve v Delavsko zbornico. Okrog 70.000 zavarovanih delavcev in delavk se bo odločilo za eno ali drugo stran. Rekli smo, da si nič ne prikrivamo, da je mnogo materialističnega mišljenja med [illegible]lavstvom, zato bodo šli mnogi s socialisti, toda prav dobro vemo, koliko je v delavskih vrstah tudi klenega zrna. Zato se teh volitev veselimo, da se pokaže tudi tu jasno, kako močno je zasidrana krščanska demokratična misel v našem narodu.

Ustanovitev Delavske zbornice je v smislu naših načel. Država je družba, je organizem, sestoječ iz edinic, ki morajo priti vse do prave veljave, če hočemo močno državo, zdravo človeško družbo. Ena najvažnejših komponent človeške družbe pa so stanovi. Ne motimo se, če trdimo, da je neplodnosti današnjih parlamentov, o katerih smo zgoraj govorili, krivo dejstvo, da so se porodili v dobi, prepojeni od pretiranega individualizma, ki je videl le posameznika in državo, ne pa vmesnih družb. Zato je naša delegacija v ustavni borbi leta 1921 zahtevala kot korektiv današnjega parlamentarizma posebno stanovsko zbornico. Misel, da je treba delavstvu kakor vsem stanovom posebnega stanovskega zastopstva, je tudi vodila vlado, v kateri so bili štirje naši ministri, ta je z naredbo z dne 12. septembra 1924 omogočila delovanje Delavskih zbornic. — V Delavskih zbornicah vidimo vir in smernice nove stanovske delavske zavesti, od nje pričakujemo gojitve delavske stanovske kulture. Potom Delavskih zbornic si bo priboril delavec tisto stališče, ki mu gre kot delovnemu stanu, potom Delavske zbornice se bo uveljavil kot enakopraven drugim. Če je potreba drugim stanovom organizacij, ki zastopajo njihove posebne interese, je toliko bolj potrebno delavskemu stanu, ki nima za seboj nikake močne tradicije in nikake močne opore v medsebojni pomoči. Vsak torej razume, da Delavska zbornica ni ne proti kmetu, ne proti obrtniku, trgovcu ali uradniku, ampak je le nujno potreben akord v bodoči harmoniji organiziranih stanov celotne družbe.

Gremo v volivno borbo. Ali bo zmaga na strani onih, ki hočejo sovraštva, ki goje razredni boj, ki vodijo delavstvo v negotovost in ki jih druži protikrščanski svetovni nazor, ali na strani onega gibanja, ki vodi delavski stan v vrste enakopravnih udov človeške družbe na podlagi naukov Kristusovih. Mi zaupamo v organizacijo naših vrst, zaupamo na moč naših idej.

Protesti vseučilišč proti Radičevim nameram.

Belgrad, 19. dec. (Izv.) Vseučiliški svet belgrajskega vseučilišča je imel sejo, na kateri je razpravljal o Radičevem govoru v Mariboru. Vseučiliški svet je ugotovil, da podobnih besed ni izgovoril še noben prosvetni minister v naši državi, zato pričakuje, da bo Stjepan Radić formalno dementiral svoje izjave, ker smatra vseučiliški svet nasprotno za potrebno, da izjavi sledeče:

1. Sodbe o vseučiliščih v Subotici in v Skoplju, kakor so zabeležene v časopisju, ne odgovarjanju dejanskemu stanju. V tem pogledu se profesorji pridružujejo pravni fakulteti v Subotici. Smatrajo se za poklicane, da napravijo sličen protest tudi v imenu filozofske fakultete v Skoplju.

2. Vseučiliški svet energično protestira, ker se vobče z merodajnega mesta tretira vprašanje v najširši javnosti brez predhodnih informacij in brez ozira na težke in nezaželjene efekte, ki bodo vsled tega nastali.

3. Vseučiliški svet se bo do skrajnosti zavzel za ohranitev vseh fakultet v Belgradu in za ohranitev filozofske fakultete v Skoplju in za ohranitev pravne fakultete v Subotici.

4. Vseučiliški svet se bo kolegialno zavzemal za to, da se pri nobenem vseučilišču ne izvrši nobena sprememba na škodo vseučiliškega pouka. Kar se bo storilo, naj se ne stori s silo, ampak po odredbah zakona in po tradicijah.

Belgrad, 19. dec. (Izv.) Profesorji skopljanske fakultete so sklenili sledečo resolucijo: »Ako so natančno navedene besede na zborovanju v Mariboru, tedaj svet učiteljev filozofske fakultete v Skoplju z indignacijo odbija Radičevo sodbo o naših učiteljih in njegovo sodbo o njihovem učiteljskem delu zato, ker jasno ne vidi in ne ve, kako so prišli do svojega položaja in ne more pravilno oceniti njihovega učiteljskega dela.«

Belgrad, 19. dec. (Izv.) V zvezi z Radičevimi izjavami v Mariboru so imeli slušatelji belgrajske gozdarske fakultete protestni shod, na katerem so odločno nastopili proti Radičevim nameram, da se ukine gozderska fakulteta v Belgradu. Posamezni govorniki so dokazovali, da je fakulteta v Belgradu potrebna, ker je na tej fakulteti bilo leta 1920/21 vpisanih samo 9 slušateljev, letos jih je pa 180. Južna Srbija in Črna gora imata 4 in pol milijona ha gozdov, na katere pride 25 fakultetno naobraženih, 43 srednje, oziroma nižje naobraženih uradnikov, to pomeni, da pride na enega fakultetno naobraženega uradnika 172.000 ha gozdov. Po novem zakonu o gozdovih je treba v Srbiji 400 gozdarskih inženerjev. Ukinjenje fakultete bi pomenilo propast gozdov v Srbiji, kar se ne sme dopustiti.

Politični položaj.

RADIKALI ČEDALJEBOLJ NEZADOVOLJNI Z RADIĆEM. — UČINKI TRBOVELJSKE AFERE.

Belgrad, 19. dec. (Izv.) V političnem položaju se ni dogodilo nič posebnega. Danes je sv. Miklavž. Pol Belgrada slavi krstno slavo. Razen tega je 80 letnica Pašićevega rojstva. Množica politikov in prijateljev je prišla Pašiću čestitat. Nikola Pašić ni danes imel nobenih sestankov. Tisti, ki so ga obiskali, so videli, da še ni popolnoma ozdravel od poslednje bolezni.

V političnih krogih se največ komentira Markovičeva izjava v Mostaru, katero so obrnili na radičevce. Pravi se, da imajo zadosti razloga, da spremene smer v politiki in v taktiki. Radikali tudi kažejo nezadovolistvo z Radičevimi namerami, da bi zamenjal dr. Nikića s Krnjevićem.

V političnih krogih se zelo mnogo komentira najnovejša senzacija, ki je spravila dr. Nikića v zvezo s Trbovljami. Zdi se, da je Stjepanu Radiću ta Nikićeva afera zelo neprijetna. Čeprav se je njegova stranka v Lukinićevi aferi držala zelo bojazljivo, želi Radić vseeno, da bi se dr Nikić umaknil s svojega mesta, ker se boji, da bi ta afera mogla popolnoma omajati vrste njegovih pristašev, ki so v političnem smislu že itak demoralizirani. Stjepanu Radiću je neprijetna ta afera posebno raditega, ker je prišla baš v času, ko se pojavlja v hrvatskih krajih velika reorientacija in ko doživlja dr. Korošec v Medmurju velikanske uspehe, ene večje od drugih.

73 radikalnih poslancev za temeljito varčevanje v državni upravi.

Belgrad, 19. decembra (Izv.) Predsedništvu radikalnega kluba je poslalo 73 poslancev radikalne stranke pismo, v katerem zahtevajo sledeče:

1. Reduciranje ministrstev od 18 na 12. S tem bi se dosegli veliki prihranki v državnih izdatkih, posebno na izdatkih plač ministrom, ministrovim pomočnikom, kabinetnim načelnikom in uradnikom personalnega oddelka. Ta prihranek bi znašal okrog 100 milijonov.

2. Zahtevajo, da se ukinejo mesta drž. podtajnikov, oz. da se ta mesta reformirajo. Takšna namreč, kakoršna so sedaj, so sinekure. Ustanova drž. podtajnikov se naj obdrži le v slučaju, ako se zniža število ministrstev na 12 in ako se delokrog podtajnikov natančno in jasno opredeli v zakonu. Najboljše pa je, ako se ta mesta popolnoma ukinejo.

3. Uradniki naj se reducirajo za 28 odst. V ministrstvih naj se ustanovi komisija, ki naj ugotovi kolik odstotek uradnikov naj se reducira v vseh ministrstvih. Reforme naj bi se ne nanašale samo na praktikante in sluge, ampak na vse odvečne uradnike.

4. Redukcija avtomobilov in prepoved, da bi se razen ministrov še kdo drugi smel posluževati državnih avtomobilov.

5. Revizija upokojencev, ki nimajo popolne pokojnine, ki so zdravi in bi še mogli služiti državi in ljudstvu.

STJEPAN RADIČ POTUJE.

Zagreb, 19. dec. (Izv.) Danes je prišel v Zagreb prosvetni minister Stjepan Radić. Dopoldne in popoldne je imel konference s člani vodstva svoje stranke in s svojimi političnimi prijatelji. Zvečer je z brzovlakom odpotoval v Šibenik, kjer se vrši proslava 1000 letnice hrvatskega kraljestva. Pri tej priliki bo govoril. V ponedeljek se bo vrnil v Zagreb.

Dozorevanje.

Stari gospod kapetan Pašić ima spet polno glavo skrbi. Njegova častitljiva barka, ki jo je, obetajoč si tako mirne in gladke vožnje, še-le pred kratkim nanovo prebarval in prekrstil in njeno posadko deloma zamenjal z novimi morjarji, da sprejel celo na krov spretnega avijatika St. Radića, torej moža, ki se posebno razume na sape in vetrove — kljub vsemu temu ne pride in ne pride nikamor naprej. Najsi g. Pašić še tako strogo komandira, najsi še s tako krepko roko drži krmilo, vse zastonj: barke ne spravi naprej: zdaj se raztrga to jadro, zdaj se zlomi oni jambor, barka poka na vsek koncih in krajih ... vanjo pa čezdalje hujše buta razburkano valovje.

Fatalna situacija! Kaj storiti? Kakor vsi stari kapetani misli tudi kapetan Pašić: Barka je dobra, mornarji so zanič. Treba najti novih, zanesljivih ljudi. Zaman mu dopovedujejo drugi kapetani, možje veščaki: kapetan Nikola, tvoja barka je slaba. To je barka kvečjemu še za domačo potrebo, za obrežno plovbo, ne pa za na široko morje. Izteči si novo boljšo barko, kapetane. Stari kapetan Nikola zmajuje z glavo, si pogladi sivo brado in si misli: Morje je morje.. In obrne svojo barko nazaj v pristan, da jo spet malo popravi, pa da si spet prebere svojo posadko, no, in potem bo poskusil svojo srečo vnovič. In če se zgodi, da viharji njegovo barko razbijejo, in bodo vsi poskakali čez krov — stari kapetan Nikola bo ostal in častno potonil s svojo barko... To je navadno usoda starih vrlih kapetanov...

Tako je g. Pašić poslal zdaj skupščino na dolge počitnice, da bo rešen drugega dela in lahko v miru premišljeval, kako se izkopati iz tisoč težav in zagat, v katere je v že tako kratkem času zabredla slavna vlada »sporazuma«, kako rešiti današnjo popolnoma nemogočo situacijo in se obdržati še nadalje na krmilu. Saj to je glavna stvar. Obdržati se. Le ne dati vlade iz rok.

Rekonstrukcija kabineta, to je zdaj parola iz Pašićeve okolice. Torej spet samo krparenje. Uporne duhove v radikalnem klubu treba pred vsem pomiriti, harmonijo in solidarnost v radikalnem klubu upostaviti, pa bo spet vse dobro, tako si menda misli g. Pašić. Da pa s pomiritvijo radikalnega kluba ne bo pomirjen narod Jugoslavije, da s tem ne bo odpravljena vseobča notranja kriza v naši državi in da se bo vlada g. Pašića našla jutri spet v istem nevzdržnem položaju, kjer je bila včeraj, to vidi in vé danes vsak človek.

Tudi rekonstrukcija sedanje vlade v kakem večjem obsegu, odstranitev pred vsem g. St. Radića, ki je enfant terrible g. Pašića, ne bi nič pomagala, ne bi položaja bistveno izpremenila. Kal bolezni, vzrok zastoja in razkroja tiči v sistemu. Z njim treba najprej pospraviti.

Centralistični sistem je to, ki ne da naši državi, da bi se krepko razživela in razcvetela, in ki vse okoli sebe zadušuje in vse pod sabo pokopava. In ki je in bo pokopal vsako vlado, ki na njem in ž njim operira. Pokopal je vlado PP, pokopal bo tudi vlado RR, saj moralno jo je itak že.

Spoznanje, da je centralizem rak-rana na našem mladem državnem telesu in da izhaja iz njega vse zlo, kar ga vidimo in občutimo v našem državnem življenju, in da nam ne bo nikoli bolje, dokler bo vladal centralizem, to spoznanje prodira danes v čezdalje širše kroge, v vse sloje, gornje in spodnje, v ljudske mase, prodira že tudi globoko v srbski narod. Treba samo prisluškovati glasovom, prihajajočim od tam doli, treba samo pozorno čitati srbsko časopisje — kaka razlika v naziranju in mišljenju danes proti letu ali dvema nazaj! Avtonomistična misel napreduje in čas in prilike dozorevajo vse bolj v njen prilog. Vsaki dan centralističnega režima nas približuje dnevu, ko bo avtonomistična misel dozorela in se uresničila. Tudi Pribičević, oče centralističnega sistema, vpije danes po decentralizaciji in njegovi listi pišejo za samoupravo. Čeprav je to le demagogija, vendar pomagajo tudi oni zvijati vrv centralizmu.

Počasi, a vse vidneje se izvršuje preokret duha, tistega, ki je bil doslej dejansko v premoči. Ali g. Pašić vsega tega ne vidi in ne čuti? Nedvomno, da to dobro vidi in čuti, toda njegova znana mentaliteta se upira temu

z vso močjo, gledajoča v centralističnem sistemu edino pot k uresničenju starodavnega ideala. Zanaša pa se g. Pašić pri tem na očitno nadvladujočo moč svoje osebnosti, na silni nimb svojega imena v srbskem narodu. Ali se ne bo uračunil? Clemenceau se je zanašal na ista dva faktorja, toda zdravi instinkt francoskega naroda je šel preko njega. Danes Clemenceau, pišoč študijo o Demostenu, izpreviđi, da je zamudil v pravem trenotku napraviti veliko gesto. To je bila tragika njegove državniške karijere. G. Pašića je zgodovina postavila pač za tvorca velikega dela; toda to delo po tistih neizpremenljivih zakonih, ki jih piše zgodovina od početka pa do konca sveta, pravilno dovršiti, v to g. Pašić, kakor vse kaže, ni več poklican; poklicane so v to druge roke...

Tedenski pregled.

Dne 17. t. m. smo praznovali rojstni dan kralja Aleksandra. — Prosvetni minister Stepan Radić je bil v svojem nedeljskem govoru v Mariboru potrdil namero, da se slovensko vseučilišče v Ljubljani okrne. Proti temu so sklenile skupni protest vse slovenske politične in kulturne organizacije brez razlike političnega nazora; pokazalo se je, da smo Slovenci v vprašanju svojega vseučilišča vsi eno. — Sv. oče Pij XI. je v svojem nagovoru na konzistorij dne 14. t. m. omenil med drugim tudi razmerje z našo državo in rekel: »Niso pa še raznani oblaki v nekaterih državah, tako v Argentiniji, Češkoslovaški in Jugoslaviji; v teh slučajih smo branili samo čast božjo in sveta prava katoliške Cerkve, ki so tudi pravice božje in pravice neumrjočih duš. To bomo delali tudi v bodoče v pričakovanju, da se bodo upoštevale omenjene pravice; delali bomo v mirnem upanju in z neizpremenjeno blagohotnostjo nasproti vsem, kakor se spodobi za očeta vseh kristjanov.« — Ministrski svet je imel sejo dne 15. t m.; pretresal je med drugim novi načrt o neposrednih davkih. O stvari se zaslišijo strokovnjaki in zainteresirani krogi, nakar se predloži načrt narodni skupščini. — Minister za javna dela Uzunuvića (radikal) je podal ostavko. — V narodni skupščini je skupščinski predsednik odgovoril na vprašanje posl. Smodeja zaradi naše delegacije na konferenci, v kateri Slovenci niso bili zastopani. Odgovor ni bil ravno srečen, a zbornica je priredila za Slovence lepo manifestacijo. — V delegacijo, ki odpotuje v Ameriko, da uredi vprašanje odplačevanji naših dolgov Združenim državam in izposluje novo posojilo, bo imenovan tudi en Slovenec. — V seji dne 16. t. m. je skupščina končno rešila zadevo bivšega demokratskega ministra dr. Lukinića v stvari ukinjenja sekvestra nad veleposestvom grofa Thurn-Taxisa. Vladna večina je izglasovala sklep, da se Lukinić iz formalnih razlogov (ker še niso došli vsi dokumenti) zaenkrat ne izroči sodišču. — Posl. Kremžar in tovariši so vložili na ministra za šume in rude vprašanje zaradi Trboveljske družbe. Družba hoče s 1. marcem 1926. delavcem znižati plače, zato je pa plačala v propagandni fond 2 in pol milijona dinarjev. Dalje se dela na to, da bi dobila vso prodajo trboveljskega premoga v roke židovska tvrdka Kaufmann in drug v Brodu n. Savi. S temi nakanami je baje v zvezi sam minister za šume in rude dr. Nikić. — Posl. Smodej je vložil na finančnega ministra vprašanje zaradi oprostitev od taks in pristojbin za komunalna posojila v javne namene. — Narodna skupščina se je po par sejah zopet odgodila. — V finančnem odboru je izjavil referent finanč. ministrstva na pobudo posl. Pušenjaka, da ostane v veljavi dogovor iz l. 1923. glede minimalnih doklad za delavce v državnih podjetjih. Glede draginjskih doklad za duhovnike je minister za vero obljubil, da se tostvarni zakon popravi tako, da bodo dobivali doklade tudi duhovniki na farah z manj kakor 200 domovi. — Na ponovno posredovanje posl. Škulja je finančni minister podpisal potrebne kredite za izplačilo vseh katehetskih plač v Sloveniji. — Vsled prizadevanja posl. Klekla je prosvetni minister Radić odredil, da se ukinjeni 6. razred na gimnaziji v Murski Soboti zopet otvori. — Davidovićeva demokratska stranka se je na svojem kongresu dne 14. t. m. izrekla za samoupravo, a proti federaciji. — Akademski klub za Društvo narodov se je ustanovil na ljubljanski univerzi dne 14. t. m. — Pouk nemščine na srednjih šolah v Sloveniji je v toliko zopet dovoljen, da se vrši kot neobvezen predmet in da nosijo stroške zanj starši sami. — Občni zbor »Kmetijske družbe« se je vršil 17. t. m. v Ljubljani. Izvoljen je bil nov odbor. Posl. Žebot je podal protest zaradi znanih neposlavnosti, ki so se vršile v Družbi. — Ljubljansko »Jutro« je preklicalo svoje očitke proti knezoškofu dr. A. B. Jegliču, češ, da je ukazal duhovščini zlorabo prižnice v politične svrhe. Istotako je »Jutro« preklicalo očitke proti dr. Janku Brejcu zaradi dogodkov na Zaloški cesti. — Umrla sta gvardijan v Brežicah p. Edvard Ravstehar in kaplan v Petrovčah pri Žalcu Franc Rop. — Po vsej Jugoslaviji so znova nastopili veliki snežni zameti in mraz. Promet je mnogokje oviran in tudi ustavljen. — Zborovanje za cerkveno zedinjenje vseh kristjanov v katoliški Cerkvi se je vršilo minoli mesec v Lütticbu v Belgiji. — Pravoslavne cerkve pripravljajo sklicanje vesoljnega pravoslavnega cerkvenega zbora, ki bo prvi po razkolu. — Sestanek zunanjih ministrov male antante je sklican za dan 15. jan. 1926., in sicer v Dubrovnik. — Za priznanje Rusije se vodijo pogajanja s Francijo in Belgijo, pa tudi z Združenimi državami. Čičerin je v Parizu izjavil, da stremi ruska politika v prvi vrsti za ohranitvijo miru; Rusija sicer ne vstopi v Društvo narodov, pač pa bo sklepal pogodbe z vsemi državami, ki to žele. Glede Jugoslavije je izjavil sovjetski pariški poslanik, da očividno zato noče skleniti diplomatičnih odnošajev z Rusijo, ker jo veže Romunija, s katero ima Rusija zelo važen spor. — Svet Društva narodov je rešil spor zaradi Mosula na korist Angliji. Anglija prevzame mandat nad Irakom za nadaljnih 25 let; mosulsko ozemlje je prisojeno Iraku. Turčija te odločitve noče priznati. — V grško-bolgarskem sporu je Svet Društva narodov odločil, da plača Grčija Bolgariji 30 miljonov levov ali 45.000 angl. funtov; Grčija ne dobi nobene odškodnine. Grčija in Bolgarija sta odločitev sprejeli. — Svet Društva narodov je sprejel dr. Benešev načrt za razorožitveno konferenco, ki se skliče prihodnje leto. — Na Kitajskem se meščanska vojna nadaljuje. Japonci so zasedli Mukden.

Lepo in okusno **pecivo** dosežete le z uporabo praška za pecivo in vanilin sladkorja znamke „ADRIA“

Naša država in Vatikan.

Belgrad, 19. dec. (Izv.) Papežev nuncij Pelegrinetti, je obiskal zunanjega ministra Ninčića in mu predložil v imenu sv. Stolice noto, ki se nanaša na zavod sv. Jeronima. Po odhodu je Pelegrinetti izjavil časnikarjem, da na obeh straneh obstoja dobra volja, da se odstranijo vse ovire in da želi, da se urede odnošaji. Po obisku Pelegrinettija se je dr. Ninčić razgovarjal precej časa z našim delegatom za pogajanja z Vatikanom dr. Janjićem, ki se je vrnil iz Zagreba, kjer je obiskal zagrebškega nadškofa dr. Bauerja.

Za priznanje sovjetske Rusije.

Belgrad, 19. dec. (Izv.) Današnje »Vreme« priobčuje informacije praškega dopisnika o zadržanju praške vlade napram sovjetski Rusiji. Po teh informacijah je vprašanje priznanja sovjetske Rusije v Češkoslovaški popolnoma dozorelo. Češkoslovaška republika ima dejansko svojega zastopnika v Moskvi. To zastopništvo se ne imenuje poslaništvo, ampak delegacija.

Značilno je, da Kramařva stranka pristaja na priznanje sovj. Rusije. V Mor. Ostravi je bilo zborovanje industrijalcev, ki tvorijo jedro Kramařeve stranke. Temu zborovanju je predsedoval glavni tajnik Kramařeve stranke dr. Hodač. Na seji se je sklenilo, da se naj sovjetska Rusija prizna. Nadalje je sovjetski zastopnik Sejenski priredil v Pragi v praški reprezentančni hiši banket, katerega so se udeležil zastopniki češkoslovaške trgovske zbornice, na katerem je bil zastopnik praške občine in poslanec Kramařeve stranke Šuster, in tajnik dr. Horač. Na tem banketu se je tudi manifestiralo za vzpostavitev pravilnih odnošajev s sovjetsko Rusijo.

Po vsem tem se pričakuje, da priznanje sovjetske Rusije de iure ne bo vprašanje tednov, nego dni. Dopisnik »Vremena« je v informiranih češkoslovaških krogih zvedel, da bo češkoslovaška vlada pripravila tla za priznanje sovjetske Rusije pri belgrajski vladi. Zdi se, da se bo sovjetska Rusija priznala na sestanku zunanjih ministrov Male antante. Ni izključeno, da bo Češkoslovaška priznala sovjetsko Rusijo tekom prihodnjega tedna.

Praga, 19. dec. (Izv.) Jako verjetno je, da bo češka vlada v kratkem priznala sovjetsko Rusijo. Zaradi tega koraka češke vlade je tudi konferenca Male antante preložena.

Belgrad 19. dec. (Izv.) Kakor poroča bukareški »Universul« bo razen Češkoslovaške tudi kraljevina SHS priznala de iure sovjetsko Rusijo.

Washington, 19. dec. (Izv.) Tudi v Ameriki postaja struja, ki se zavzema za priznanje sovjetske Rusije, vedno močnejša. Poslanec Berger iz Milwaukee-ja je vložil v poslanski zbornici predlog za priznanje Rusije, kakor ga je vložil že pred njim senator Bosch v senatu.

Chamberlain in Čičerin.

Rapallo, 19. dec. (Izv.) Danes se je pripeljal v Rapallo angleški minister za zunanje zadeve Chamberlain s svojo soprogo in s svojimi otroci. Nastanil se je v hotelu »Bristol«. Pričakujejo, da se pripelje jutri v Rapallo tudi Čičerin, da se sestane s Chamberlainom.

ČIČERIN V BERLINU.

Berlin, 19. dec. (Izv.) Čičerin se je pripeljal včeraj v Berlin.

Čičerin o sporu za Mosul.

Pariz, 19. dec. (Izv.) Sotrudniku nekega pariškega lista je izjavil Čičerin: »Mi zasledujemo razvoj spora za Mosul z veliko skrbjo, ker utegne roditi ta spor nedogledne posledice. Nam je znano, da je Turčija miroljubna, zato pa je treba najti rešitev, s katero bo tudi Turčija zadovoljna. Posebno važno je, da se zagotovi med Turčijo in Perzijo svobodna zveza in svoboden promet. Končno je Čičerin izjavil, da so vse vesti o neki novi ruskoturški pogodbi neresnične.

Nova pogajanja med Francijo in Rusijo.

Pariz, 19. dec. (Izv) Včeraj sta se sestala ravnatelj političnega oddelka v ministrstvu za vnanje zadeve Berthelot in ruski sovjetski poslanik. Sklenila sta, da se bodo politična in gospodarska pogajanja med Francijo in Rusijo nadaljevala v Genovi.

Moskva, 19. dec. (Izv.) »Pravda« naglaša v daljšem članku pripravljenost Rusije, da se začne vsak trenotek pogajati s Francijo, ugotalja pa, da pravega predloga tozadevno francoska vlada še nikoli ni stavila. List opozarja Francijo, da imajo samo angleški konservativci vzrok, preprečevati poseben sporazum med Francijo in Rusijo, Rusija pa si bo končno opomogla tudi brez sodelovanja tujega kapitala, kakor si je pomagala doslej.

RUSKI DEMENTI.

Moskva, 18. decembra. (Izv.) Sovjetska vlada odločno dementira vse vesti, da bi se transportirale vojaške čete na mejo Kitajske in Mandžurije.

VELIKA PONEVERBA.

Budimpešta, 18. decembra. (Izv.) Ravnatelj tovarne za stroje »Panonije« je poneveril več milijonov in z njimi pobegnil v Ameriko.

Amerika pobira denar.

Newyork, 19. dec. (Izv.) Včeraj je prejela državna blagajna 95,253.000 dolarjev na račun odplačila evropskih dolgov v Ameriki. Anglija je poslala 92,310.000 dolarjev kot tretji obrok svojega dolga, Belgija 677.000 dolarjev za obresti, Češka svoj prvi obrok v znesku 1,500.000 dolarjev, Finska 180.000, Litvanska 46.000, Poljska 500.000 in Ogrska 40.000 dolarjev.

Francoska industrija in finančna kriza.

Pariz, 19. dec. (Izv.) Zveza francoskih industrijcev je ponudila vladi svojo pomoč, da reši finančno krizo na ugoden način. Industrijci so ponudili vladi jamstvo za najetje velikega posojila v znesku 10 milijard frankov, za izplačevanje obresti tega posojila pa bi oni dajali vladi 10 odstotkov čistega dobička svojih podjetij. Vlada je vzela predlog na znanje. Ni izključeno, da bodo poskusili rešiti finančno krizo po nemškem vzoru z vpeljavo nove vrednote, kakoršna je bila v Nemčiji rentna marka.

FRANCOSKI LEVIČARSKI KARTEL BREZ VEČINE.

Pariz, 19. dec. (Izv.) Listi poročajo, da se je skrčilo število levičarskih poslancev na 280. To pomeni, da levičarski kartel nima več večine v francoskem parlamentu.

VELIKI FAŠISTOVSKI SVET.

Rim, 19. dec. (Izv.) Veliki fašistovski svet je sklican na dan 3. januarja. Dnevni red zborovanja: Poročilo o položaju stranke, vnanja in notranja politika Italije v letu 1926. in položaj fašistovskih strokovnih organizacij.

KOMUNISTIČNA DEMONSTRACIJA NA ANGLEŠKI VOJNI LADJI.

London, 19. dec. (Izv.) »Westminster Gazette« poroča iz Plymoutha, da so mornarji na vojni ladji »Vindictive« peli pesem »rdeča zastava«. Moštvu so zagrozili, da bo prišlo pred vojno sodišče, če bi se kaj takega ponovilo.

KOMUNISTIČNI KONGRES.

Moskva, 19. dec. (Izv.) Včeraj je začel zborovati 14. komunistični kongres.

HRUPNA SEJA ČESKEGA PARLAMENTA.

Praga, 19. dec. (Izv.) Tudi včerajšnja seja, na kateri bi bil moral ministrski predsednik Švehla prebrati vladno deklaracijo, je bila zelo hrupna. Slovaški poslanci so jako ostro nastopili proti poslancem vladnih skupin, ti pa so slovaške poslance obmetavali s papirnatimi kroglicami. Končno je prišlo do spopadov med obema skupinama. Predsednik Malypetr se je zastonj trudil napraviti red. Vladne izjave, ki jo je prebral ministrski predsednik Švehla med splošnim krikom in vikom, ni nihče poslušal.

AERO-PROMET.

Dunaj, 18. decembra. (Izv.) S 1. januarjem se bo otvorila zračna proga Dunaj—Pariz za stalen promet.

Vprašanje obstoja neokrnjene tehniške fakultete na univerzi v Ljubljani.

Podpisana Zveza smatra za neobhodno nujnost objaviti svoje stališče napram napovedani krizi v tehniškem visokem šolstvu. Obrača se do merodajnih činiteljev s prošnjo, da se pri usodepolnem reševanju preureditve visokega šolstva zasliši in uvažuje tudi njegovo mnenje kot mnenje predstavnika strokovnjakov, ki imajo na stvari strokovni in povsem idealni interes. Glede nadaljnjega obstoja ljubljanske univerze v sedanji sestavi se v polni meri pridružuje enodušnemu javnemu mnenju.

Zveza jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov — Sekcija Ljubljana ugotavlja, da je tehniška fakulteta na ljubljanski univerzi dovršeno dejstvo ter činitelj, katerega obstoj je potreben za nadaljni razvoj in napredek jugoslovenske kulture tembolj, ker se nahaja v obmejni pokrajini, katero splošni narodnogospodarski prospeh se tesno veže z obstojem in razvojem najvišje tehnične znanstvene institucije.

Okrnitev ali ukinitev tehniške fakultete bi povzročila nepopravljivo škodo državi, narodu in njegovi kulturi. Sestava tehniške fakultete po strokovnih oddelkih mora v strokovne min znanstvenem intersu ostati taka, kakršna je in kakršno je narekovala zgodovina stoletnega razvoja tehniškega visokega šolstva. Ako izmed obstoječih oddelkov naštejemo vse: gradbenega, arhitehtnega, strojnega elektrotehničnega, rudarskega, kemijskega in geodetskega, moremo povdariti da v interesu kulturnega napredka, v iskreni želji po vsestranskem razvoju države, katerega pogoj je prospeh tehnične kulture, ne želimo in ne priporočamo ukinitve niti enega izmed teh oddelkov, počenši od matice vseh, to je od gradbenega oddelka, pa do ostalih, Škateri so se po zakonih zgodovine iz njega razvili. Naša zahteva je torej ta, da naj na ljubljanski univerzi ostane tehniška fakulteta popolna, neokrnjena, taka kakoršna je obsežena v sedanji sestavi.

Zveza jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov
Sekcija Ljubljana.

Dvoje duhovnih svetov med Slovenci.

Prvi je svet samotnih borcev z neutrudljivo vero vase, v človeka po božji podobi ustvarjenega, z dosledno ljubeznijo do človeka, ki je blizu, tukaj do slovenskega človeka. To je svet Prešerna, Levstika in Cankarja, ljudi jasne zavesti, da ni zdrave ljubezni do nobenega človeka in naroda, če ljubezen skuša pod to ali ono pretvezo preskočiti človeka, narod, ki je tukaj. Če ti ljudje bičajo slovenskega človeka, ga bičajo v neomajni veri, da je ta človek zmožen spoznanja in sile ravnotako kot ljudje drugih narodov. Vedo, da je vsak narod kljub razlikam vendarle skupina ljudi, da se je torej mogoče iz ponižanja in zablod dvigniti vsakemu narodu, samo, če hoče. Treba je le izgnati iz njega razne bese, strahove in umske zmote, razvezati tako v njem vezane sile in ga oživiti v njegovi čisti prvotni lepoti in moči. Zato so udarci njegovega biča, pa naj bodo še tako pekoči, vendar le udarci ljubezni; oni ne zastrupljajo, ne uklepajo, temveč zdravijo, osvobojajo in dvigajo. V politiki, glede katere se Levstik in Cankar (Prešeren je živel v drugačnem času) kot polnokrvna človeka zavedata, da je resna zadeva, velika preizkušnja etične sile človeka in naroda, je ta svet odločno slovenski in se v Cankarju povzpne do zahteve po jugoslovanski federativni ljudovladi.

Na drugi strani je svet množice računarjev, polnih dvomov in obupavanja nad seboj, slovenskim človekom, polnih nevere vanj. To so ljudje z ubito stvariteljsko silo (ki se nikakor ne kaže samo v umetnosti) ljudje nezmožni verovanja in močne, dosledne ljubezni; ljudje, ki deklamirajo o ljubezni in o bratstvu do drugih narodov, človeka, ki je blizu, pa tiho prezirajo s seboj vred; vse narode priznavajo, le svojega ne. Ko ga bičajo, ga bičajo vsled lastne onemoglosti. Človeka delijo v kulturnega in političnega človeka; med njima ni vezi. Zato jim politika ne more biti drugega kakor umetnost intrigantstva in doseganja enodnevnih uspehov. Kar se tiče Prešerna, Levstika in Cankarja, jih ti ljudje kot umetnike demagoško slave, molče pa o njihovem političnem prepričanju, čeprav političnega prepričanja teh največjih Slovencev od umetniškega ravnotako ni mogoče ločiti, kakor ni mogoče ločiti n. pr. jugoslovenskega političnega naziranja od nekakega kulturnega naziranja Jugoslovenov. Razlika je pač ta, da so Prešeren, Levstik in Cankar kulturno čistejši in da polagajo bistveno važnost na notranjega človeka, človeka z močnim duševnim življenjem, z močno notranjo razgibanostjo, na iskanje večnega in trajnega, dočim je pozornost ljudi drugega sveta vsa obrnjena navzven, računa le s človeško voljo in je brez smisla za ločevanje večnega in začasnega. Ljudje prvega sveta polagajo glavno važnost na kulturno delo, čeprav političnega tudi ne omalovažujejo. Ljudje drugega sveta vse pričakujejo od politike; s slovensko kulturo pa ne vedo prav, kaj in kam bi z njo. Prvi snujejo od človeka k organizaciji, državi, drugi od organizacije, države k človeku. Prvim je jasno, da je država zaradi človeka in da je človek merilo vrednosti konkretne države; drugi sploh nimajo jasne in urejene zavesti, delajo pa tako, kot bi bil človek zaradi države in kot da je konkretna država večna. V politiki se kažejo ljudje drugega sveta v raznih koncepcijah, ki vse izključujejo slovensko politično samostojnost.

Nepomirljiv je boj med tema dvema svetovoma v slovenstvu. Ljudje drugega sveta pač v tem boju niso zamudili nobene priložnosti, kako bi se otresli vseh težkih dolžnosti in ušli slovenstvu.

Z jugoslovenstvom in radičevščino smo vstopili v zadnjo fazo tega velikega boja. Z njima in z raznimi drugimi poizkusi iz preteklosti so izčrpane zadnje možnosti, ki so se nudile ljudem drugega sveta, da uidejo sebi, svoji vesti in slovenstvu.

Slovenski narod pa gre svojo pot do zmage in priznanja, počasi, a gotovo. Vse, kar je zgrajeno na veri in zamaknjenosti v neki drugi narod, na veri, ki je večja od vere v lastni narod, pade in se ruši.. Intuicija Prešerna, Levstika in Cankarja vidi dalje kakor vsi politični računarji, ki se boje temeljito in iskreno pogledati vase.

Slovenstvo v svojem kulturnem bistvu je rezultat borbe človeka s te grude za poslednjo življenjsko resnico, za pravico in svobodo. Ta borba najjasneje odseva v delih in trpljenju Prešerna, Levstika in Cankarja. V znamenju te borbe smo se izločili iz kaosa davnine, v znamenju te borbe smo rastli v 19. stoletju in dosegli Jugoslavijo, v znamenju iste borbe se usmerja naš korak naprej. Dokler ljudje drugega sveta ne bodo spoznali, toliko časa bodo le materijal, iz katerega si bodo laž, krivica in nasilje spletali svoj najhujši, najzavratnejši bič.

L. U.

ZA BOŽIČNE PRAZNIKE

dobite pitano perutnino

v perutninskem zavodu

V. KMET — SPODNJA ŠIŠKA

po sledečih konkurenčnih cenah: Purani Din 23.— purice Din 26.—, gosi Din 25.—, race Din 26.— kokoši Din 23.—, piščeta Din 26.— za kg, zaklane in očiščeno. Naroča se lahko telefonično št. 375

Dnevne novice.

Oglase za božično številko sprejema uprava do srede 23. t. m. opoldne. Mali oglasi se morejo sprejemati še v prvih popoldanskih urah. Ker izide ta list v znatno višji nakladi in bo v prodaji skozi več dni, je božična številka izredno primerna za oglaševanje.

Naročniki nedeljske izdaje, ostala polovica prejme v današnji številki položnice za obnovitev naročnine. Cenj. naročniki naj se jih čimpreje poslužijo, da ne bo neprijetnega ustavljanja.

Duhovniške vesti. Kaplansko mesto pri Sv. Rupertu v Slov. goricah je radi pomanjkanja duhovnikov ostalo prazno. Začasno pomaga v dušnem pastirstvu č. g. Janez Hauptman, vpok. župnik pri Sv. Martinu v Slov. goricah.

Občinam in občinskim obornikom. Vedno težje pogrešajo občinski uradi, občinski tajniki in odborniki stalnega pouka v občinskih upravnih zadevah. Mnogi možje, ki prevzemajo občinske posle, niso poučeni o poslovanju in v kratkem času si nakopljejo neprilike. Okrajna glavarstva in veliki župani tirjajo od občin vedno več in jih nadzirajo vedno ostreje. Zato se pač ni čuditi, da so skoro vse naše občine naročene na »Občinsko upravo«, ki je edino strokovno glasilo za naše občinske in komunalne zadeve. »Občinska uprava« je tedaj zaključila svoj drugi povojni letnik in vabi vse stare naročnike, da ji ostanejo zvesti in da ji pridobe novih. Za občine stane »Občinska uprava« Din 100 letno, za posamezne naročnike pa Din 25. Naročila je poslati na upravništvo uprave v Jugoslovanski tiskarni v Ljubljani.

Volitve v Delavsko zbornico: Včerajšnji članek o reklamacijskem postopanju se je vrinila pomota, da je namesto l. 1925 nastalo 1952. Tudi je enkrat zapisano, da je dan, ko je kdo moral biti uslužben 15. dec., dočim je iz konteksta razvidno, da je brati 5. dec. Ljubljana kot krajevna volilna edinica je tudi bila izpuščena.

Za popravo šolskih poslopij je ministrski svet dovolil kredit v znesku pet milijonov dinarjev in sicer za Južno Srbijo 1,500.000 dinarjev, za Bosno in Hercegovino 1.100.000 dinarjev, za Dalmacijo 900.000 dinarjev, za Hrvatsko in Slavonijo 700.000 dinarjev, za Vojvodino 600.000 dinarjev in za Slovenijo 200.000 dinarjev. — Prizadete šolske uprave v Sloveniji opozarjamo, da se za ta kredit pravočasno pobrigajo, da ne bo zaspal.

Iz Uradnega lista. »Uradni list« za ljubljansko in mariborsko oblast z dne 19. oktobra 1925 objavlja: Odločbo, s katero se jemljejo iz obtoka kolki po 1 Din pomarančne barve. — Popravek k pravilniku o razdelitvi in področju poedinih strok pooblaščenih inženjerjev in arhitektov. — Popravka k odločbi, s katero so se izpremenile nekatere izvozne carine. — Pojasnilo o ocarinjanju nogavic in rokavic iz rastlinskih in živalskih predilnih snovi. — Razpis o ocarinjanju nafte, rudninskega olja in destilatov nafte. — Odločbo, s katero se izpreminja člen 3. pravilnika o ureditvi centralnih carinskih blagajn. — Odločbo o ocarinjanju sestavnih delov, potrebnih za funkcioniranje ladij, iz tar. št. 681. uvozne carinske tarife. — Odločbo, s katero se razveljavljajo preluknjani novci.

Nov državljan. V jugoslovansko državljanstvo je sprejet dosedanji ruski državljan Vladimir K. Danič v Mariboru.

Za okrožnega zdravnika v sevniškem zdravstvenem okrožju je imenovan dr. Jakob Turk.

Imenovanje v agrarni službi. Za pisarja v 8 skup. I. kat. pri okrožnem agrarnem uradu v Mariboru je imenovan okrajni komisar Jan Osojnik.

Iz šolske službe. Premeščeni so: Na Vič pri Ljubljani za stalnega šolskega upravitelja Ivan Štrukelj, učitelj na državnem vzgajališču v Ljubljani; na državno vzgajališče v Ljubljani Janko Golob, stalni šolski upravitelj na Viču; v Marenberg za stalnega šolskega upravitelja Mirko Lešnik, šolski upravitelj pri Sv. Duhu na Stari gori.

Iz železniške službe. Imenovani so pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani: za uradnika v 1. skup. II. kat.: Josip Pokorn, dosedanji dnevničar istega ravnateljstva; za uradnika v 2. skup. II. kat. v podskupini b. pri kontroli dohodkov Josip Tančič, dosedanji uradnik v isti skupini iste kategorije pri odseku kontrole dohodkov v Mariboru; za uradnika v 1. skup. III. kat. na postaji v Ljubljani, gorenjski kolodvor, Ivan Vičič, uradnik v isti skupini iste kategorije na postaji v Ljubljani, dolenjski kolodvor (na prošnjo); pri kurilnici v Ljubljani, I., glavni kolodvor, Fran Kessler in Andrej Ahačan, dosedanja uradnika pri kurilnici v Borovnici (po službeni potrebi).

Iz poštne službe. Premeščena je poštna in brzojavna uradnica Anka Kupec iz Sv. Petra v Sav. dolini v Rimske toplice. — Upokojena je pošt. in brz. uradnica Henrika Magajna v Ljubljani 1.

Anketa za ureditev nedljskega počitka. Včeraj se je vršila pri velikem županu anketa za ureditev nedeljskega počitka. Anketo je vodil načelnik g. dr. Goršič, prisostvovali so: zastopnik oddelka za trgovino in industrijo g. dr. Dolinar, zastopnik zbornice za trgovino, obrt in industrijo njen tajnik g. dr. Pless, zastopnik delavske zbornice, zastopnik Zveze privatnih nameščencev iz Zagreba in zastopnik Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo. Ker je vladalo med posameznimi zastopniki različno mnenje glede pooblaščenja, ki ga je dal minister za socialno politiko velikemu županu za ureditev tega vprašanja, se je anketa zaključila brez pozitivnih rezultatov in to po poročilu načelnika g. dr. Goršiča na velikega župana o izjavah posameznih zastopnikov veliki župan vprašal ministrstvo za socialno politiko za točnejša pojasnila o pooblaščenju, nakar bo sklicana nova anketa.

Diplomski izpit na visoki šoli za svetovno trgovino na Dunaju sta napravila gospoda: Vinko Robežnik z Viča pri Ljubljani in J. Drago Musek iz Ravnopolja pri Ptuju.

Novi cestni predpisi. Člen 33 zakona o proračunskih dvanajstinah za mesece december 1925 in januar, februar ter marec 1926 določa, da mora od **1. januarja 1926** vsak voz bodisi z živalsko uprego, bodisi z moterno silo voziti samo na desni strani ceste in pustiti levo polovico prosto za vozove, ki vmanajajo v nasprotni smeri. Da se bo mogel cestni promet vršiti brez ovir in brez nesreč, se vsakdo opozarja, da se točno ravna po novem predpisu, ker se bodo vsi prestopki strogo kaznovali. Po dosedanjih predpisih se je bilo treba v obče ogibati na levo in prehitevati na desno. Od **1. januarja 1926** se pa mora vsak voz, naj bo z živalsko vprego ali z moterno silo ali ročni voz ali kolo, ogibati na desno in prehitevati **ne samo na levo, torej ravno nasprotno kot** doslej, ampak **tudi vedno voziti na desni strani v smeri vožnje, tako da je vožnja po sredi ceste nedopustna.** — Novi predpisi veljajo enotno za celo državo.

Mraz. Zadnje dni je bil najhujši mraz v Kragujevcu in Sarajevu, kjer ga je bilo 22 stopinj. V Osijeku je kazal toplomer 20 stopinj pod ničlo, v Nišu 15, v Belgradu pa 14 in pol. V Kotoru v Dalmaciji so imeli tri stopinje nad ničlo. V Osijeku je Drava drugič zamrznila.

Umrl je po daljši bolezni dne 15. t. m. na svojem domu v Slaptinci pri Sv. Jurju ob Ščavnici stud. geod. Karol Prelog, slušatelj ljubljanske univerze in član Jug. kat. akad. društva »Danica«. Z njim je legel v grob ide-

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Za celo Slovenijo

se vrši

velika Božična prodaja

v veletrgovini

R. Stermecki, Celje

do 24. dec. po strahovito znižanih cenah.

Tekstilna roba Din

Vzorčast etamin 53 cm	6.—
Modni etamin 95 cm	17.—
Vzorčast krep 70 cm	9.—
Pisan cefir 68 cm	8.50
Bela nat. tkanina 80 cm	11.—
Fini, močan šifon 82 cm	15.—
Belo platno za prtiče	25.50
Modni parhant 70 cm	15.—
Krasni flanel 75 cm	14.—
Polvolna z efekt. 100 cm	24.—
Trpežni ševiot 105 cm	29.—
Karo-volna za kostume 140 cm	44.—
Modni ševiot 110 cm	38.—
Damsko sukno 135 cm	45.—
Sukno za plašče 132 cm	74.—
Ševiot-kamgarn 142 cm	49.—
Močno sukno 142 cm	75.—
Trpež. kamgarn 142 cm	86.—

Konfekcija

Dekl. parh. oblekce	42.—
Fant. sukn. kostum	100.—
Fantovska pelerina	90.—
Plašči za deklice	170.—
Damski plašč	360.—
Športna flanel bluza	60.—
Sukneno šport krilo	75.—
Damska flanel obleka	150.—
Modne moške hlače	100.—
Jahalne hlače	175.—
Sukn. moška obleka	520.—
Moška kratka suknja	400.—

Moški klobuki

Volneni ozk. krajci	68.—
Volneni mod. oblika	76.—
Modni voln. klobuk	108.—
Fini volneni klobuk	125.—
Flišast klobuk fini	190.—
Klobuk iz zajčje dlake	200.—
Specialiteta »Ita«	240.—
Fantov. klobuki 45 do	63.—

Obutev

Otr. moč. čevlji 19/25	30.—
Otr. moč. čevlji 26/29	76.—
Otr. moč. čevlji 30/35	102.—
Ženski nizki iz telet.	140.—
Ženski nizki iz boksa	175.—
Ženski niz. iz ševreta	205.—
Ženski nizki iz laka	270.—
Ženski visoki iz telet	155.—
Ženski vis. iz boksa	185.—
Zelo močni »gojzerji« 36/39 D 160.-, 40/46	210.—
Delavski čevlji	155.—
Moški iz telečine	140.—
Moški iz boksa	185.—

Moško perilo

Srajca pis. prsa	37.—
Bela pike-srajca	58.—
Fisana mod. srajca	85.—
Fina frak-srajca	128.—
Trpež. moltno hlače	23.—
Bele gradi hlače	42.—

Damsko perilo Din

Srajca iz platna	44.—
Srajca iz šifona	50.—
Srajca iz fin batista	96.—
Hlače iz šifona	50.—
Hlače iz batista	76.—
Kombineža krilo	72.—
Kombineža hlače	96.—

Pletenina

Nogavice otroške	7.50
Debele zim. nogavice	10.—
Moške nogavice	9.—
Moške voln. nogavice	30.—
Dam. bomb. nogavice	13.50
Dam. flor nogavice	23.—
Damske mod. marm.	27.—
Modni svil šali	35.—
Damske rokavice	18.—
Rokavice moške	23.—
Čepice otroške	14.—
Čepice dekliške	20.—
Čepica in šal	60.—
Damske maje	31.—
Damske reform hlače	27.—
Moška srajca	58.—
Moška maja	54.—
Telovnik moški	130.—
Telovnik za fante	50.—
Sveater za moške	140.—
Sveater za fante	57.—
Damski žemper	65.—
Damski telovnik	125.—

Modna roba

Plet. svil. samovez.	10.—
Svil. samoveznica	20.—
Težka modna svila	47.—
Moderna kravata	14.—
Trpežne naramnice	17.50
Moške podveze	7.—
Dam. podveze s pasom	30.—
Moderna šport kapa	35.—
Dam. žep. robci tuc.	39.—
Moški žep robci tuc.	42.—
Svil. žep. robci kom	7.50
Svil. ap. šerpe kom.	147.—

Torbarska roba

Moč. listnica »kroko«	42.—
Fina listnica batik	50.—
»Kroko« denarnica	38.—
»Kroko« torbica	38.—
Fina lak torbica	50.—
Damski lak. pasovi: 2 cm 4.—, 3 cm 6.—, 4 cm	8.50
Žepna ogledala	8.—

Posteljna in namizna oprema

Posteljna garnitura	310.—
Kavna garnit. barv.	66.—
Platnena jedil. garnit.	200.—
Madras zastor garnit.	120.—
Beli servijeti 50/60 cm tucat	103.—
Barv. servijeti 40/40 cm tucat	43.—
Namiz. prt 120/120 cm	52.—
Frottir brisača	17.—

	Din
Klot odeja s klot-podlago	235.—
Flanel odeja (bomb.) 125 × 180 cm	50.—
Odeja modna rožasta 130 × 180 cm	123.—
Volnena flanel odeja 125 × 180 cm	290.—
Stenska preproga 70/175 cm	162.—
Predpostelnik smyrna imit. 50/100 cm	67.—
Lepi juta tekači 65 cm	31.—
Isti 90 cm	62.—
Sobna preproga 140-220 cm smyrna imit.	310.—
Ista 200/300 cm	660.—
Linol. tekači 68 cm 51, 70 cm 55, 100 cm	95.—

Jeklena in nožarska roba

Ponikl. lasostrižnik	35.—
Škarje za striženje »Solingen«	29.50
Jeklena britev	10.—
Jeklena britev fina	20.—
Brivni aparat	15.—
Brivni noži (10 kom.)	23.—
Škarje za vezenje	8.—
Škarje za šivilje	13.—
Manikir garnitura	25.—
Garnitura za šivanje	54.—
Žepni nož jeklen	3.10
Jedilno orodje tuc.	70.—
Jedil. orodje ponikl.	170.—
Alumin. žlice tuc.	32.—
Žgalne škarje	2.60

Kosmetični predmeti

Fini parfum	4.—
Fini »Elida« parfum	12.—
Kolinska voda	15.—
Zobna krema	8.—
Zobni prašek	6.—
Odol za zobe	35.—
Fino toiletno milo	2.10
Glycerin milo	2.10
Speick milo	4.—
Eau de Cologne milo	9.60
Fini Shampoon	1.75
Fini »Elida« Shampoon	3.25
Brivno milo	2.90

Razno

Harmonike na meh: enoredne	240.—
dvoredne	400.—
Ustne harmon. 8 glas.	2.50
14 glas. 4, 16 glas.	7.—
32 glas.	12.—
Krtače za obleke	10.—
Iste Din 15.— in	20.—
Krtače za lase	18.—
Iste tudi po	25.—
Krtače za zobe	4.50
Iste Din 5.50 in	9.—
Glavniki žep D 1.50 in	4.25
Glavniki za prah Din 6.— in	7.50
Glavniki čes. D 5.— in	9.—

Za vožnjo se povrne pri nakupu Din 1000.— Din 20.—, pri Din 2000.— Din 50.—, pri Din 3000.— Din 80.—, pri Din 4000.— Din 120.—, pri Din 5000.— Din 170.—, pri Din 6000.— Din 225.—, pri Din 7000 Din 300.—, pri Din 8000.— Din 400.—, pri Din 9000.— Din 550.—, pri Din 10.000.— Din 700.—, pri Din 15.000.— Din 1500 v blagu. — Celje leži v sredini Slovenije ter je zaradi zelo udobnih zvez z vlaki prihod v Celje iz vseh strani Slovenije zelo poceni in prijeten. Vlaki prihajajo in odhajajo od vseh strani zjutraj, opoldne in zvečer. Postrežba in odprema za časa velike prodaje se vrši zelo natančno in hitro, ker je na razpolago vse pritličje in vse prvo nadstropje velike ogelne hiše in 40 do 50 uslužbencev.

Ivan Gajšek:

Krekova socialna šola.

Po »junijskem kongresu krščanskih socialistov« v Ljubljani je bila naša Krekova mladina prva, ki je z vso močjo zagrabila za delo, da uresniči naročilo kongresa, izraženo v resoluciji »Krekova mladina«: »da se osnuje v Ljubljani stalna delavska socialna šola, iz katere naj izidejo bodoči voditelji krščansko socialističnega delavstva.«

»Delavski voditelj mora iziti iz stanu, katerega hoče dvigniti; ne sme iskati v organizaciji sebe, ne delati razpoloženja na shodih zase, ampak vse svoje moči in zmožnosti posvetiti onim, ki so ga postavili za svojega voditelja.«

Na to vodilno načelo belgijskih krščanskih socialistov je oprla tudi naša delavska organizacija vzgojno in izobraževalno delo svojega naraščaja.

To spoznanje je rodilo našo »Krekovo mladino«, katero so si naši izobrazbe željni delavski fantje in dekleta sami organizirali z lastno močjo v spoznanju, kako globoko so zasopani njih naravni talenti, katere pa morejo dvigniti le z združenimi močmi, ker jih je usoda že v zgodnji mladosti prikovala k strojem v delavnicah.

Ta organizacija je zbrala krog sebe mnogo tiste delavske mladine, katere tisoči so še prepuščeni samim sebi, da se zgubijo in propadejo. In iz teh vrst so vstali najmodrejši ter si s pomočjo števila tistih naših inteligentov, ki se zavedajo svojega poslanstva in dolžnosti do naroda, organizirali »Krekovo socialno šolo«.

Prvi semester se je otvoril 6. oktobra t. l. na Starem trgu 2/I. in se danes zaključuje oficielno v Akademskem domu. Pouk se je vršil redno vsak večer razen sobote in praznikov dve uri, katerih je bilo vseh skupaj 72 ur. Vpisanih je bilo 20 rednih slušateljev. Rednih obiskovalcev šole pa je bilo vsakokrat najmanj 15.

Tako lepih večerov še na Starem trgu v tajništvu JSZ ni bilo nikdar kot za časa »Krekove socialne šole«. Vsak večer so z občudovanja vrednim zanimanjem in veseljem prihajali iz delavnic naši mladi Krekovci s svojimi predavatelji ob vsakem vremenu in vsak večer, čeprav izmučeni od dnevnega dela vedno vstrajali do konca.

Prvi uspehi so tu. Veseli so jih požrtvovalni predavatelji in vstrajni učenci. Pokazali so se pa tudi nedostatki, katere bo treba v prihodnjem semestru nadomestiti. Prvi poizkus se je obnesel in prihodnji pouk se bo gotovo še spopolnil.

Danes, ko se zaključuje prvi semester »Krekove socialne šole« v Ljubljani, stoji slovenski narod v boju za obstoj svoje univerze.

Naš cilj »Krekova univerza« v Ljubljani se mora uresničiti in to naj nocoj v Akademskem domu naša »Krekova mladina« sprejme v svoj delovni načrt za bodočnost. Kadar se ta cilj uresniči, bo postalo slovensko krščansko socialistično delavstvo vodilna zvezda vsemu jugoslovanskemu delovnemu ljudstvu, ki bo organizirano v duhu našega velikega Kreka, čuvalo tudi take narodne pravice in svetinje, kot je naša univerza.

Dr. Joža Glonar:

Ameriški copyright.

Društvo slovenskih književnikov je na svoji zadnji odborovi seji sklenilo naprositi našega poslanika v Washingtonu, naj ukrene pri ameriški vladi kaj zoper tatinsko ponatiskovanje naše literature v Združenih državah severne Amerike. Da si prizadeti pisatelji ne bodo delali nepotrebnih upov in da si njihova stanovska reprezentanca ne bo delala praznih stroškov za tinto, papir, znamke in čas, treba razložiti položaj, v katerem je naša literatura nasproti ameriškemu Copyrightu. Vsa jeza in enaki sklepi, kakor pravkar omenjeni, izhajajo namreč iz nepoznanja določb ameriškega Copyrighta, zakona o zaščiti leposlovnih in umetniških del v Ameriki.

V svoji najnovejši obliki datira ameriški Copyright iz l. 1909.; njega svrha je zaščita ameriških leposlovnih in umetniških del pred ponatiskom. V prvi vrsti je torej namenjen zaščiti pisateljev in umetnikov Sev. Amerike pred izkoriščevanjem. Iste pravice kakor domačinom pa priznava Copyright tudi državljanom onih držav, ki so v tej stvari sklenile **reciprociteto z Združenimi državami Severne Amerike.** V vseh teh državah posredujejo pri tem posebni uradi, za Nemčijo n. pr. Amerika-Institut v Berlinu. Temu se mora poslati en izvod knjige, za katero se prosi zaščita pred ponatiskom (če so razne izdaje, se zahteva vedno najboljša in najlepša), obenem prošnja na predpisanem formularju in taksa, ki je za razne države različna. (Za Nemčijo n. pr. 1 dolar in 3.5 zlate marke). Pri časopisih se mora prositi za vsako številko posebe, ravno tako pri delih, ki sestajajo iz več zvezkov, ki se niso vsi predložili naenkrat in nimajo iste letnice. Povrh ne sme nobena taka tiskovina imeti teksta v angleškem jeziku. Prošnje rešuje Copyright Office v Waschingtonu. Po vsem tem je jasno, da bo slovenska književnost pred ponatiskom v Ameriki varna šele tedaj, ko se bo naša država z ameriškimi pogodila za reciprociteto, ker bodo naši založniki šele tedaj sploh mogli ali naravnost ali preko kakega urada v Washingtonu prositi za Copyright!

Avtomatično in brez vseh formalitet pa bo zaščitena tudi tedaj, kadar bosta naša država in Amerika pristopili k takozvani bernski konvenciji. Ta konvencija ni prav nič drugega ko mednarodno priznanje, da velja mednarodna zaščita privatne lasti tudi za ono lastnino, ki ni materialna, ampak duševna. Zato pa so posebne formelne mednarodne, od posameznih držav garantirane pogodbe. Tako

alen in nadarjen akademik kot žrtev svetovne vojne.

Šolske počitnice na srednjih šolah se začno s 24. t. m. in trajajo do vštevši 3. januarja 1926.

V ječi je zmrznil v Osjeku kaznenec Milan Grotiž. Osješko prebivalstvo je zelo razburjeno, ker se je zvedelo, da v jetnišnici tudi v najhujšem mrazu niso kurili.

Čipke, čipkarski sukanec, papirce, klekoljne in vse druge čipkarske potrebščine kupite najceneje pri Osrednji čipkarski zadrugi v Ljubljani, Pod Trančo.

Velikansko kad je izdelal te dni g. Fr. Medved, član širom Slovenije znane sodarske zadruge v Tacnu pod Šmarno goro. Kad je iz mecesnovega lesa ter meri v visokosti 470 cm, v premeru 420 cm, debelina dog in tal pa znaša 2 cm. V kad gre 50.000 litrov tekočine. Kad je naročila tovarna tanina v Sisku. Kad si lahko vsakdo ogleda od danes naprej skozi božične praznike v skladišču Strojne in mizarske zadruge blizu kolodvora v Vižmarjih.

Vrednostni papirji, po katerih se mnogo vprašuje, so postale te dni srečke Dijaškega podpornega društva. Pa saj ni čudno, ker zapadejo in se izplačajo že čez štiri tedne, to je 15. januarja, ko bo žrebanje dijaške loterije. Ti papirji imajo veliko vrednost. Eden je nakaznica za nov Fordov avto, drugi za konja z vozičkom, tretji za celotno sobno opravo, četrti za kolo, peti za radio, šesti za slamoreznico, sedmi... itd.itd., vsi pa tvorijo blagajnične listke za podporni fond naših študentov. Dobe se ne samo pri centrali D. P. D. v Ljubljani, Akad. dom na Miklošičevi cesti 5, ampak tudi pri obeh podružnicah v Celju in Mariboru ter po neštetih trafikah, konzumih, društvih itd., katerih ime je napisano na naših reklamnih prospektih.

Prostovoljno gasilno društvo Domžale se tem potom iskreno zahvaljuje gosp. Francu Staretu, posestniku in restavraterju v Domžalah, za darovanih 1000 dinarjev.

Pri lenivosti črev, želodčnem in črevesnem kataru kakor tudi vnetju slepiča je najbolj učinkovito zdravilo »Franz-Josef« grnčica, ki preprečuje črevesno zaprtje naglo in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnicah uče, da raba »Franz-Josef« vode izborno urejuje delovanje črev. Dobiva se v lekarnah in drožerijah.

Sveže ribje olje, najfinejše kakovosti brez neprijetnega okusa, se dobi v lekarni pri Mariji pomagaj (Zmajski most).

Štedi na času in denarju! Zato kupuj izborne »Pekatete«, ki se dobe v vseh trgovinah v mnogih vrstah za juho in prikuho.

Redka ugodna prilika nudi se vsakomur pri nakupu čevljev, ker tovarna čevljev **Peter Kozina Ko Tržič** razprodaja več tisoč parov raznovrstnih zaostankov pod lastno ceno, dokler ta zaloga traja. Vse blago je garantirano najboljše kvalitete, prodaja se pa samo v lastni podružnici **Ljubljana, na Bregu 20.**

Dve vprašanji prosim. Naše cenj. čitatelje opozarjamo na zelo zanimiv oglas tvornice »Odeon«.

Književno naznanilo. Ivo Sever: Prešeren, Misterij Slovenstva. Elegantno kartonirano 10 Din. - Založba »Naša Gruda«, Gosposvetska 6.

Običajna božična razstava je na vpogled vsak dan do 25. decembra v trgovini **P. Magdič, Ljubljana.** Cenjeno občinstvo se vljudno vabi na neobvezen obisk. 8285

Če kupite pri TEKSTILBAZARJU, Ljubljana Krekov trg 10 I. nadstropje blago v ostankih se oblečete najceneje.

*

Ko v mrazu čakam in stojim,
Domov, na gorko, si želim.
Doma čaka ženka, Budha-čaj,
Že davno zame pravi raj!

Vsi javni aktivni nameščenci ter civilni in vojaški upokojenci naj danes ob 10 dopoldne manifestirajo za svoje pravice! — Zato veljaj parola: »Vsak v Ljudski dom!«

Iz Ljubljane.

VII. Prosvetni večer se bo vršil v torek zvečer ob osmih v Ljudskem domu kot božični večer: Na sporedu so božične pesmi, katere bo izvajal orkester, in predavanje: Božič v slikah. Krasne barvane slike, 40 po številu, so pravkar dospele iz Pariza. Predaval bo g. monsignor Dostal. Na ta večer opozarjamo zlasti člane in članice ljubljanskih prosvetnih društev in vse prijatelje božičnih jaslic.

Vojni obvezniki letnikov 1875 do 1905, ki iz kateregakoli razloga doslej niso bili zapriseženi, se opozarjajo na razglas, ki je nabit na mestni deski.

Umrla je včeraj gospa Helena Badiura. Pogreb bo v ponedeljek ob dveh popoldne. — Snoči je umrla ob 9. v ženski bolnici gospa Terezija Debevc, rojena Jakopina, vdova po bančnem ravnatelju Henriku Debevcu, in mati art. kapetana I. razr. g. Debevca. Pogreb bo v pondeljek popoldne ob 15. z Mirja št. 4.

Iz Geografskega društva v Ljubljani. »Edino in samo v kulturi leži moč slovenskega naroda.« S tem geslom je poklonil odvetnik in planinski pisatelj g. dr. J. C. Oblak Geografskemu društvu v Ljubljani v znesek 500 dinarjev in mu tako pristopil kot ustanovni član. Društvo se g. doktorju iskreno zahvaljuje z željo, da bi njegov zgled našel čim več posnemalcev. Le s podporo najširših krogov bo moglo Geografsko društvo izvrševati svojo visoko kulturno nalogo. — Obenem sporočamo, da uvede društvo z novim letom za svoje člane čitalniške ure v Geograf. institutu, in sicer redno vsak ponedeljek in petek od 5—7 zvečer. Na razpolago bodo najnovejše knjige in revije. Vabimo p. n. člane, da se te ugodnosti čim večkrat poslužijo.

Odbor.

Umrl je v Ljubljani v bolnišnici Martin Janc, posestnik s Pleš, vzoren gospodar in vseskozi zvest somišljenik SLS.

Celjska drogerija Sanitas. Staroznana ta drogerija otvarja danes v Ljubljani svojo podružnico v Prešernovi ulici št. 5. Ker uživa imenovana drogerija vsled svoje solidnosti in točne postrežbe ne le v Celju, temveč širom naše države že dolgo zasluženi ugled, opozarjamo p. n. občinstvo pri nakupu božičnih in novoletnih daril na to novo otvorjeno drogerijo. Imenovana trgovina je bogato založena z vsem drogerijskim blagom, kot kemikalijami, potrebščinami za nego šolnikov in gojenčkov, prav posebno pa tudi z najfinejšimi francoskimi mili, parfumi in drugimi lepotili ter s fotografskimi aparati in potrebščinami vseh svetovnih tovarn. Več v oglasu v današnji številki.

Umrli so v Ljubljani: Martin Janc, celogruntar, 48 let. — Ciril Lobe, nadučiteljev sin, 1 leto. — Marija Vozel, bivša šivilja, hiralka, 55 let. — Uršula Stergar, tobačna delavka v pok., 73 let. — Libera Krapeš, nadpremikačeva hči, 11 let. — Blaž Mihelčič, delavec, 51 let. — Fran Sterle, kleparski pomočnik, 80 let.

Gostilna pri »Fajmoštru« toči izborno dalmatinsko vino z otoka Visa po 11 Din liter.

Opozarjam na današnji inserat glede okasionelne prodaje briljantnih in biserni'h nakitov! Jos. Eberle, Ljubljana, Mestni trg 17.

Jutri koncert »Grafike«
v dvorani Filharmonične družbe

Kupi srečko v korist naših študentov!

Iz Maribora.

St. Radič in klasična filologija. Ob začetnem posetu g. Radiča na naših srednjih šolah je g. Radić izrekel moško besedo o klasični filologiji. Ko mu je bil predstavljen tudi g. šolski svetnik prof. Franc Jerovšek, priznani strokovnjak v klasični filologiji in učenjak v poznavanju jezikov, kot profesor klasične filologije, je g. Radić zamahnil z roko in dejal: »To spada v muzej...« To dajemo na znanje društvu prijateljev humanistične vede s predlogom, da imenuje g. Radiča častnim članom z diplomo.

Epilog k epilogu. Včeraj so v Narodnem domu praznovali mariborski radikali osemdesetletnico svojega šefa Nikole Pašiča. O programu ne izgubljamo besedi še manj o životopiscu njegovem dr. Ravniku. Razni ravnatelji mestnih in drugih uradov so dejali: da drugih nesreč ni bilo. En uspeh pa je ta: Tudi demokratski »Tabor« je prinesel vabilo s skromnim pristavkom, da so vabljeni tudi simpatizirajoči. Danes pa zborujejo ob 10 dopoldne državni uradniki in upokojenci — predvsem prvi! — v dvorani gostilne Pečnik in sicer za svoje pravice. Zavzeli bodo najbrže strogo opozicionalno stališče proti Pašiču in Radiču, 25 letnim službovanjem za pokojnino z resolucijo na vdanostni pozdrav... komu?

Mariborska občina pred sodiščem. Sličen slučaj kot se je dogodil z g. živinozdravnikom Lenterlechnerjem, se bo v kratkem odigral pred tukajšnjim sodiščem. G. Hojan Milko, bivši višji magistratni oficial toži mestno občino, ker je bil koncem l. 1923 proti predpisom odpuščen iz službe. Bila je tedaj socialistična era na našem magistratu in g. Hojan je bil strankarskim potom odpuščen iz službe brez pravilnega disciplinarnega postopanja, ne da bi se vršilo zaslišanje njega samega in od njega predlaganih prič. G. Hojan Milko zahteva izplačilo vseh suspenzijskih prispevkov v znesku Din 37.500. Ker je kršitev bila očividna in ima v tem slučaju oškodovani redno sodno pot odprto, je že v naprej jasno, da bo mestna občina po zaslugi socialistov ob precejšnjo vsoto denarja.

Okrajni zastop v Mariboru je imel v soboto proračunsko sejo z debato o proračunu. Ugovor proti proračunu je vložila samo tvornica za dušik v Rušah.

Ravnateljsko mesto na ženskem učiteljišču še vedno ni razpisano. Na naše poročilo o izgubljenem aktu ni odgovora; v karte imamo že precej jasen vpogled in bomo to megleno kopreno — če ne bo drugače — od vrha do tal presekali.

Iz Ptuja.

Kolavdacija električnega omrežja se je vršila pretekli teden. A glej jo smolo. Uprav isti dan ni funkcioniral električni tok in je morala komisija sedeti pri navadnih svečah v Narodnem domu. Ptujska elektrika ima svoje muhe. Pravijo, da so to samo porodne bolečine in da bo sčasoma boljše.

Radioklub. Nismo tako nazadnjaški. Imamo tudi svoj radioklub, ki ima svoje aparate v Narodnem domu v novi, lepo opremljeni spodnji dvorani. Tudi poslanec dr. Korošec si je ogledal novo opremljeno dvorano ter se je o njej pohvalno izrazil. A zopet smola! Radio ni funkcioniral. Hudobni jeziki pa so trdili, da zato ne, ker so aparati iz znane mariborske gospodarske pisarne. Nova dvorana v Narodnem domu je privabila vsak večer obilo gostov, za katere lepo skrbi Berličeva kuhinja in klet.

Sejmsko poročilo. Dne 15. decembra so prignali na živinski sejem 166 volov, 203 krave, 69 juncev, 97 junic, 9 bikov, 30 konj. 34 kobil in 5 žrebet, skupaj 613. Prodali pa so

---

pogodbo so l. 1886. sklenile Nemčija, Švica, Anglija, Italija, Španija, Francoska, Belgija, Tunis in Kaiti v Bernu. Obvezale so se, da bodo medsebojno ščitile leposlovna in umetniška dela pred ponatiskom. Ta konvencija se je 1896. razširila, 1910. pa revidirala. Leto za letom ji pristopi kaka država; l. 1922. so n. pr. pristopili Gdansk, Ogrska in Brazilija, 1924. Kanada. Prijave sprejema švicarski zvezni svet. Ali je nova država že pristopila, mi ni znano; Črna gora je svoj čas bila učlanjena pri bernski konvenciji. Če mi še nismo, nas je poleg nje prehitel tudi Tunis in Haiti.

Združene države pa dosedaj še niso pristopile bernski konvenciji, zato se v njih lahko tuja dela brez zaščite ponatiskujejo. Konferenca v Genovi jih je sicer k temu pozvala, in res je bil spomladi 1922. predložen zbornici ameriških reprezentantov predlog, naj tudi Amerika pristopi k bernski konvenciji. Zbornica je predlog spremenila, popravila in odložila. Enak zakon je proti koncu leta 1922. predložil senator Lodge; po njem se je imenoval Bill Lodge. Z njim bi naj dobil prezident Severne Amerike pravico, prijaviti pristop k bernski konvenciji. Najvažnejša določba tega zakona je bila ta, da se delo zavaruje pred ponatiskom še 23 let potem, ko je izšlo (tako dolgo ščiti predlog ameriških piscev tudi ameriški Copyright). Toda predlog ni bil uzakonjen, ker so se zainteresirani krogi razcepili v dva tabora: v enem so bili zastopniki tiskarskih društev, društvo ameriških književnikov in ameriške biblioteke, v drugem založniki in knjigotržci. Prva skupina je predložila nov zakon, ki ga je zadela ista usoda ko prejšnje. Nejasna je tudi usoda predloga, ki je bil v januarju 1925 predložen zbornici reprezentantov Združenih držav in ki ga je na predlog društva ameriških književnikov izdelal sam ravnatelj Copyright officea, Thorvald Solberg. Ta predlog zahteva v § 68, naj Amerika pristopi bernski konvenciji, v § 73 pa, da naj odpravi Copyright. Zaščitni rok pred ponatiskom se naj razteza na 50 let po avtorjevi smrti, torej na ono dobo, ki velja sploh za člane bernske konvencije. Znamenito je pri tem predlogu posebno to, da ga sam ravnatelj Copyright officea označuje kot kulturno potrebo. Sumljivo je samo dejstvo, da je bil rok, s katerim bi naj postal zakon, določen s 1. julijem 1925, doslej pa o njem nismo nič čuli.

Dokler Amerika ne pristopi k bernski konvenciji, naši pisatelji nimajo upanja na zaščito svojih del pred ponatiskom v Ameriki. Naš poslanik v Washingtonu v tej stvar nima in ne more nič opraviti, edino sredstvo je moralični pritisk potom mednarodne pisateljske organizacije na lastno državo in Ameriko. Kar se bo po tej poti doseglo, pa bo koristilo samo v bodočnosti. Za preteklost se naj tolažijo z zavestjo, da bi bil brez njihovih žrtev slovenski tisk v Ameriki, to učinkovito sredstvo narodne ohranitve in mednarodne propagande, naravnost nemogoč in da pravijo pri nas že »v domačih šegah vtrjene postave«, da morajo za domovino največ žrtvovati oni, ki so sami največji siromaki.

Narodno gledališče v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 20. decembra ob 15. uri pop.: PEGICA MOJEGA SRCA. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Ob 20. uri zvečer: DRUGA MLADOST. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Pondeljek, 21. decembra: KRPAN MLAJŠI. Red E.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Nedelja, 20. decembra ob 15. uri pop.: GLUMAČI, FAVNOVA NOČ, SVATOVAČ. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Pondeljek, 21. decembra: Zaprto.
Torek, 22 decembra: EVA. Gostovanje Zdenka Knittla. Red F.

*

Nedeljske gledališke predstave po znižanih cenah. Opozarjamo na tri ljudske predstave, ki jih priredi Narodno gledališče v Ljubljani v nedeljo dne 20. t. m. po znatno znižanih cenah. V drami se vprizorita dve veseloigri in sicer ob treh popoldne »Pegica mojega srca«, zvečer ob osmih pa »Druga mladost«. V operi bo predstava ob treh popodne. Vprizori se Leoncavallova opera »Glumači« z g. Holodkovom v vlogi Tonia in dva baleta »Favnova noč« in »Svatovac«.

Znižane cene

do božičnih praznikov
v moderni konfekciji

Jos. Rojina : Ljubljana

Narodno gledališče v Mariboru.

Nedelja, 20 decembra ob 20 uri: VESELA VDOVA«. Kuponi (Nastop g. Urvaleka.)

Slovensko marionetno gledališče »Atena«.

(Narodni dom.)

Nedelja, 20. decembra: RAVNATELJEV SEN (M Jarc). — ZAČARANI PRINC (Pocci).

Prva predstava pop. ob treh, druga ob pol šestih v mali dvorani Narodnega doma.

Prosvetna zveza.

Hrušica pri Ljubljani. Danes popoldne bo v Društvenem domu skioptično predavanje: Dnevni dogodki v slikah.

Ribnica. V nedeljo dne 20 t. m bo ob sklepu duh. vaj za može in fante ob treh popoldne skioptično predavanje: Preganjanje kristjanov. Predavanje se vrši v društveni dvorani.

Koroška Bela. Danes zvečer ob pol osmih priredi Prosvetno društvo zanimivo predavanje o Bosni in Hercegovini. Predavanje bodo pojasnjevale številne skioptične slike.

Vel. Lašče: V nedeljo dne 20. t. m. bo ob pol treh v društvenih prostorih skioptično predavanje o sv. Frančišku Asiškem in o mestu Asisi, kjer je ta svetnik živel.

Cerklje ob Krki. Zanimivo predavanje o zrakoplovstvu se vrši danes popoldne ob treh v društvenem domu. Predavanje bodo pojasnjevale številne skioptične slike.

Št. Vid nad Ljubljano. V pondeljek 21. t. m. bo ob pol osmih zvečer v Ljudskem domu predavanje o letošnjem svetoletnem romanju Slovencev v Rim. Predavanje bodo pojasnjevale številne barvane skioptične slike.

46 volov po Din 8.75—8, 78 krav po Din 7—3.50, 15 juncev po Din 6.50—5, 19 junic po Din 8—5, 3 bike po Din 7.50—5, 4 konje po Din 4000—400 komad, 9 kobil po isti ceni, 2 žrebeti po Din 600—300. Ker je bilo mrzlo, je bilo malo živine in kupcev. Še slabši promet je bil dne 16. decembra na svinjskem trgu. Pripeljali so 30 svinj in 48 prašičev, prodali pa 24 komadov po Din 14—11.

Iz Primorske.

Strašna nesreča v Istri. Pri Sv. Nedelji v poreškem okraju se je pri kopanju bavksita udrla velika plast zemlje in pokopala 10 delavcev. Kljub takojšnjim reševalnim delom so izkopali 8 delavcev že mrtvih, enega pa težko ranjenega. Samo 17 letni delavec Valentič je ostal po čudnem slučaju nepoškodovan.

Ob predlogih tržaškega fašistovskega sindikata učiteljev za kongres šolskega udruženja v Rimu.

Ni je vesti, ki bi prišla od Adrije in Soče, ki bi ne bila Jobova. V vigilne času praznika miru in sprave se pripravljajo tam onkraj na novo nasilje, ki naj priča, kako skrbno pozornost posvečajo našemu primorskemu ljudstvu novi gospodarji, pozabivši na vse lepe oglase in obljube, ki so jih dali z belo zastavo v rokah, pozabivši na kraljevo besedo, ki je izrečno zagotovila svobodno kulturno udejstvovanje tudi neitalijanskim narodnostim v državi.

Slovenska šola, ki ji je zadala znana Gentilejeva reforma smrtni udarec, jih še boli. Ni dosti, da se ne izvaja zakon o dodatnem pouku materinskega jezika, ni dosti, da se ta pouk otežkoča, če že ne prepoveduje, ko ne dopustijo rabe slovenskih knjig in pisanja in je navezan učitelj le na razgovor, dalje hočejo, več hočejo: zatrli bi radi slovensko besedo in vzgojili janičarje, ki bi jim bili kot asimilirani slovenski analfabeti — kulturni in dovolj zanesljivi na »svetih« mejah domovine...

Interesi države so kajpada v nevarnosti, polmilijonski rod David utegne lepega dne sprožiti fračo v štiridesetmilijonskega Goliata — zato, kaj obljube, kaj kraljeva beseda!

Naši listi so poročali, da je bil prošli teden poslanik Bodrero v Trstu in da je moral tržaški prefekt izginiti kar čez noč, ker da ni umel v obmejni pokrajini ustvariti razmer, ki bi pričale o prijateljskem sožitju obeh narodov. Ali je slučaj ali kaj, da je kmalu nato — 15. decembra — formuliral učiteljski sindikat svoje predloge o reformi šolstva v Julijski Benečiji, ki bijejo v obraz »prijateljskemu sožitju«.

Poglejmo, kaj želi referent, pokrajinski tajnik sindikata, Paolo Zolvan:

Poudarjajoč važnost šolstva v obmejni pokrajini, zahteva v predlogih 1—5, naj se pri šolski upravi v deželi pomnoži število uradnikov, da bi ložje in intenzivnejše nadzorovali pouk in učitelje »di queste delicati province di confine«. Slovenskemu učiteljstvu ne zaupajo, to vemo že davno, in dobili so formulo, ki naj bi nudila rokovice, ko bo zadnji slovenski učitelj letel iz šole na domačih tleh in napravil prostor njim, ki niso »alloglotti« v zemlji Soče in kršne Istre....

Osmi predlog svetuje ukinitev šestega razreda na ljudskih šolah. Nič posebnega in nedolžna reforma! Počasi. Treba je vedeti, kam meri. Gentilijeva reforma se postopno izvaja. Višji razredi so še slovenski. Čim več jih je — tem delj slovenski pouk, rdeča ruta puranu! Otroci bi se preveč utrdili v materinščini — zato mora šesti razred čim preje izginiti!

Slovenščina navdušenim propagatorjem »latinske« kulture ne sme pred oči, zato zahtevajo v 13. točki svojih predlogov, da ne sme ne ena tiskovina ali pisanje, ličoče se šole, biti v drugem jeziku, nego »v enem edinem«, ki je italijanščina, državni jezik. V mislih imajo predvsem gotovo prošnje, oziroma priglasitve za dodatni pouk slovenščine, ki jih morajo vložiti starši. Preračunjena šikana, ki naj dodatni pouk ubije!

Do sem je ost v vseh predlogih nekako prikrita ali vsaj lepo diplomatsko povedana. V štirinajstem predlogu so pa butnili na dan in bengalično osvetlili vse svoje predloge in namere.

Predlog se glasi:

»**Izda naj se vladna odredba, po kateri naj se vrši pouk veronauka v ljudskih šolah novih pokrajin edino in samo v italijanskem jeziku.**« (Venga emanato un provvdimento governativo per il quale l'insequamento religioso nelle scuole elementari delle nuove province abbia ad essere inpartito unicamente nella lingua italiana.)

Verouk jim je tedaj tudi na poti. Ni jim dovolj, da »asimilirajo« otrokovo duševnost potom drugih predmetov, še razlago božje besede bi mu radi odvzeli, v »edinozveličavni« italijanščini naj jo posluša: če ume — prav, če ne — še boljši. Prej ko zrel, prej asimiliran. V italijanski šoli pa slovenski verouk — ali ni to izzivanje, ali ni to podpiranje iredentizma? Proč z njim. Za časa je še treba misliti, da izgine za »tujerodnim« učiteljstvom tudi duhovščina, ki ni nič manj nevarna. Lože so zaprli, njihovo delo v službi »asimilacije« je pa državotvorno...

In da učiteljstvo ne bo delalo skrbi, je treba za »alloglotte« poizkusno dobo raztegniti od dveh let na tri (predl. 15.), treba zanje vsakoletne kurze v mestih starih provinc (predl. 16.) in točnih predpisov glede znanja italijanščine (predl. 17.). A ker bi »drugorodno« učiteljstvo utegnilo biti kljub vsemu na rodnih tleh nevarno, »'o naj se premesti v stare pokrajine, da se povsem privadi jeziku, da spozna kraje in ... in »per una ognor crescente fusione d'animi e di spiritu...« (predl. 18.).

Ob vsej tej ljubezni in skrbi je sindikat še mislil na svoje »alloglotte« tovariše in posebej predlagal: »V slučaju pravične ukinitve pouka v tujem jeziku, je treba poskrbeti, da ne bi utrpelo drugorodno učiteljstvo škode.«

Po tem predlogih, ki jih bo kongres v Rimu gotovo sprejel in jih vlada potem uzakoni, moremo reči: slovenska in hrvatska šola je v Primorju — bila! Ali naj držimo ob vsem tem križem roke in mirno gledamo, kako se bori tam onkraj naš rod, da ohrani na rodni zemlji tisočletno dediščino, katere edino zavetje je še domače ognjišče? Boj za slovenstvo mora biti tudi boj za človečanske pravice naših bratov, ki jih ni doma!...

Zahvala.

Društvo za raziskavanje jam. Gospod dr. I. C. Oblak, odvetnik v Ljubljani, je pristopil k Društvu za raziskavanje jam kot ustanovnik in nam izročil 500 Din. pod geslom: »Samo in edino v kulturi leži moč slovenskega naroda«. Iskrena mu hvala. Želimo vnetemu prijatelju prirode in odličnemu kulturnemu delavcu obilo posnemalcev! — Društvo za raziskavanje jam.

Koristno božično darilo
čevlji in nogavice „Voika“
nasproti MESTNEGA DOMA.

Koroški Slovenci in socialna demokracija.

Celovec, dec. 1925.

Da pomenja socialna demokracija veliko nevarnost za koroško slovenstvo, o tem ne bo nobenega dvoma. Ljudstvo ob narodni meji, koder se že stoletja naprej ponemčuje, koder vera nima skoraj nobenega vpliva, da bi vzgajala, je dostopno vsakomur, ki ga ščuva proti duhovniku in mu tolaži vest s trditvijo, da greha ni in da je človeku prosto izživeti se. Socialistično gibanje se mora soditi z verskega stališča, z drugega se ne more. To ni več samo ekonomično vprašanje, ampak sega na vse strani globoko v vero. **Socializem je ateizem, je popolen materializem, ki se izvaja v ljudskem življenju.** Liberalizem je bil ateizem v teoriji, socializem je ateizem v praksi. Koroško ljudstvo je bilo konservativno, verno še pred 50 leti. Zdaj se dela dolg pas ob nemški meji, ki bo ves prešel v socialistični tabor. Kako to? V »Arbeiterwille« pripoveduje učitelj Lagger tole:

»Leta 1901 pridem kot novopečen učitelj v Bistrico na Zili, v kraj, kjer ljudstvo govori slovensko, četudi nisem znal nobene slovenske besede. Ker sem izšel iz socialnodemokrško misleče družine, sem se kmalu udomačil in sem iskal pristašev stranke, a zastonj. Ljudje so govorili drug jezik, razumeli so me, a jaz jih nisem, ker so se medseboj razgovarjali v materinem jeziku. A kmalu sem spoznal, da le vlada v vasi stanovsko nasprotje. Vršili so se strastni razgovori med kmeti in bajtarji, kedar je bilo treba plačevati za občinska pota, šolsko stavbo ter občinske pašnike. Za socialističnega učitelja je bila lepa priložnost. Najprej je bilo treba poiskati stika z organizacijo. Riese, odstavljen učitelj, je prišel v deželo in začel izdajati list »Volkswille«. Takoj sem list naročil in kmalu je prinašal črtice iz Spodnje Zile, ki sem jih kot plašen mladenič pošiljal. A list je bil nemški, ljudje ga niso znali brati in bil je kot socialističen na zlem glasu. Kmečko ljudstvo je tedaj videlo v takem listu nekaj ostudnega, sramotnega, nedopustnega. Le skrivši sem mogel dajati list malim obrtnikom in delavcem, in ti se niso upali dajati list naprej. Ustanovili pa smo v zasebni hiši krajevno organizacijo; bilo nas je 10 članov, pri volitvah že 13 glasov. Iskali smo stika s Staro vasjo, Vratmi, Podkloštrom, Št. Jurjem...« (»Arbeiterwille«, 13. decembra.)

Poročilo je za nas zelo zanimivo: Kratka doba je od tega časa, pa so naše vasi polne socializma, ne samo nemškutarije. Ali so naši ljudje tako navdušeno širili domači list, kakor je socialni demokrat svojega? Ali smo ustanavljali krajevne organizacije, kakor jih je nasprotnik v vsaki vasi? In potem: ali se ni ljudska vest odsihdob popolnoma zbegala, da ljudstvo ne ve, ali vsaj ne razlikuje več, kaj je moralično dovoljeno kaj ne? Zila je tipična. Kjerkoli je več delavcev, povsod so se na socialistični podlagi organizirali delavci, mi pa nimamo delavske organizacije. Seve ima vsak stan sam dolžnost organizirati se s svojimi močmi, in delavec nima pravice zameriti kmečki stranki, ker njega ni organizirala. Ali vendar se je v tem vprašanju veliko zamudilo, in zamuda se morebiti sploh ne da več popraviti. Ta zamuda postaja tem bolj pereča, čim močnejša postaja socialistična delavska organizacija.

Socialistično gibanje na Koroškem se je pričelo okrog leta 1880 v Beljaku. Leta 1880 je tam obhajal V. Adler 20 letnico delavskega gibanja na Koroškem. Leta 1896 je bil prvi strokovni kongres v Celovcu. Tedaj je bilo v deželi 1200 organiziranih delavcev. Leta 1900 so delavci dobili z Dunaja plačanega agitatorja »Rieseja«, odstavljenega učitelja. Ko se je dala splošna enaka volivna pravica l. 1906, so pri volitvah 1907 socialni demokratje dobili že 13.400 glasov, slovenska celovška okolica — nemška liberalna stranka je volivni okraj tako pristrigla ter mu naprtila celovška predmestja — je volila socialistično. Velikovški slovenski okraj je tedaj slavna stranka liberalnih političnih švindlerjev zvezala s Starim Dvorom in manjkalo je samo 29 glasov, da se ni volil tudi tam socialni demokrat. Odsihdob ustanavljajo socialni demokratje konsumna in sportna društva in v najnovejši dobi društva »Kinderfreund«, hoteč šolarje preparirati za svojo stranko, odvajati jih od verskega pouka in zadrževati ob nedeljah, da ne bi hodili k službi božji. O društvu »Kinderfreund« bo treba obširneje spregovoriti. Zdaj šteje socialna demokracija v deželi 60.000 glasov in je najmočnejša stranka v deželi, po številu, v bistvu seveda še ne. Nam Slovencem se nekako hoče prikupiti. Slovenci naj bodo do skrajnosti previdni, da jih ne zazibljejo v nemarnost. V širokem pasu ob jezikovni meji se bodo ukoreninili vedno številneje, zlasti tam, kjer duhovnik ne zna več ljudskega jezika, posebno severno od Drave, a tudi po slovenskih vaseh. Zdaj se naznanja sistematična agitacija med kmečkimi posli in dninarji. Tako lahka seve ta agitacija ne bo, ker kmečki posel do zdaj še ni stan za se. Kmečki sinovi so in hčere, delavski otroci odhajajo z dežele več ali manj, samo kak kretin ostaja doma. Tu bo treba vendar le poseči vmes in ljudi ne smemo prepuščati samim sebi, ko jih drug lovi in vabi, ampak jih treba na krščanskosocialnem temelju zbirati in poučevati. Ko se bo razmotrivalo o teh vprašanjih, ne smemo stati poleg in puščati v ljudstvu vtisa, da se za blagor ljudstva briga le socialna demokracija. V srednjem veku je cerkev gradila trdnjave, stavila mostove, skrbela edina za šole in bolnišnice, vse socialno in karitativno delo je imela v rokah cerkev in zato je bila priljubljena. Ako naše socialno in karitativno delo ne bo dovolj intenzivno, se bo ljudstvo odvrnilo od nas.

V prvi vrsti je seve treba uvaževati pomen knjige in časnika; knjiga in časnik sta postala temelj ljudske izobrazbe. Nedeljska pridiga ne zadostuje več; ljudje berejo in listu preradi verjamejo. Naš »Koroški Slovenec« ne zadostuje za vse potrebe. Potrebujemo verskega berila, socialnega, kulturnega pouka. Z izobrazbo bomo napredovali v gospodarstvu, in pri boljšem gospodarstvu bo kmet mogel plačati, kar je treba, da pride tudi kmečki delavec do svojega varstva, primerne eksistence in socialnega dostojanstva. Koroški problem je: kako ljudstvo sprijazniti s knjigo? V nemški šoli jo je zasovražilo in je ne mara nobene. Kaj tedaj naj počnemo s časopisom? Poživiti je treba okrajne organizacije in v teh treba redno, mesečno prirejati sestanke, za sestanek pa naj časopis daje gradivo, ki se morebiti naravnost na sestanku bere. Tako bi morebiti bilo mogoče, ljudi učiti branja in z branjem **mladino odvračati od beznic**, ki jih je naša dežela kar polna. Vsaka beznica pa je ognjišče korupcije. Ples in pijančevanje, doma beračija in denarja za najpotrebnejše ni. Kako naj kultura napreduje, če se tu ne zastavi resno vsa moč in dvigne ljudstvo? V severnih deželah se je ljudstvo dvigalo s tako zvanimi ljudskimi vseučilišči (Grundtwig). Ne čakajmo, da bo naše ljudi izobraževal po svoje socialni demokrat, ali vsenemec dr. Sedlmayer v svobodomiselnem Landjugendbundu, ki hoče mladino politično pridobiti z veselicami in plesi. In ta Landjugendbund ima svoje ljudi iz krajev, kjer se je udomačil Bauernbund — v slovenskem delu naše dežele! Delo prihaja od leta do leta bolj komplicirano in težavno, a raditega se ne sme opuščati, zlasti v naših dneh ne. **Če se nam v prihodnjih letih izgubi delavsko ljudstvo, ga nikoli več nazaj ne dobimo, izgubilo se bo za vero in za narod.**

mp.

Razpis nagrad.

Ker hočemo glasilo kat. slov. dijaštva »Križ na gori« med prijatelje našega dijaštva kar najbolj razširiti, zato razpisuje uprava »Križa na gori« nagrade za nabiralce novih naročnikov lista.

Nagrade so sledeče:

1. Kdor pridobi »Križu na gori« **enega** naročnika, dobi Anton Vodnikovo pesniško zbirka »Vigilije«

2. Za **dva nova** naročnika dobi nabiralec poleg Vigilij pesniško zbirko »Zalostne roke« od istega pesnika.

3. Za **tri nove** naročnike da uprava nabiralcem Vodnikove »Vigilije« in »Zalostne roke« ter »Almanah kat. dijaštva« iz l. 1922.

Nabiralci naj pošljejo naslove novih naročnikov po dopisnici na **upravo »Križa na gori« v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5.**, nakar jim bo uprava poslala izišle številke lista. Čim prejme uprava od novih naročnikov vsaj polletno naročnino, odpošlje nabiralcem nagrade.

Razne vesti.

Svetovni rekord v strojepisju. Francoska zveza strojepiscev in strojepisk je priredila te dni tekmo za svetovno prvenstvo, na katero so povabili dosedanjo prvakinjo v strojepisju Eleonoro Mitchel. Eleonora Mitchel je svoj svetovni rekord sama presegla, ker je napisala v eni minuti 870 črk oziroma 142 francoskih besed.

Zanimiva tožba. Izumitelj tankov je tožil angleško vlado za izplačilo 300.000 funtov šterlingov kot odškodnino za uporabo njegovega izuma. Sodišče je sodbo zavrnilo z utemeljitvijo, da je tank le kombinacija raznih iznajdb, ne pa popolnoma nova iznajdba.

Koliko las ima človek? Neki angleški zdravnik, ki se mu je prav ljubilo lase šteti, pravi, da imajo rdečelasi ljudje povprečno po 90.000 las na glavi, črni po 103.000 in plavolasi po 140.000. Dalje nam je odkril dejstvo, da je najtanjši človeški las približno osemkrat debelejši kot nit sviloprejke in približno šestdesetkrat debelejši kakor nit pajka.

KONJSKE DIRKE NA ANGLEŠKEM.

Med uspešnimi angleškimi jahači pri dirkah imenujejo na prvem mestu Richardta; pri 730 dirkah je bil 118 krat prvi, 101 krat drugi in 91 krat tretji. Šele daleč za njim pridejo trije drugi, s 86, 82 in 78 prvimi mesti. Med lastniki konj-dirkačev je prvi lord Astor, ki mu je 8 konj v 20 dirkah zaslužilo 36.000 funtov, vsak konj torej 4500 funtov to je 1,322.000 dinarjev. Približno isto skupno vsoto so zaslužili konji južnoafriškega demantnega kralja Joela, a bilo jih je 29, dirkali so pa v 46 tekmah. Tretji zmagovalec je indijski princ Aga Khan s 30.000 funti. Od trenerjev je imel največ uspehov A. Aaylor. 25 konj, ki jih je oskrboval, je zaslužilo v 51 tekmah 56.570 funtov to je 15,500.000 Din, vsak konj torej 620.000 Din. Najboljši dirkač oziroma dirkalka je bila trileta kobila Sancy Sue, ki je zaslužila v petih dirkah 22.000 funtov (6,028.000 Din), v eni dirki torej nad 1,200.000 Din. Za njo pride Manna z 21.300 funti, daleč zadaj pa Šolario s 15.000 funti; a še to je 4,274.000 Din. To so najvažnejši podatki letošnje sezije na Angleškem.

Šiška. Jutri zvečer ob pol osmih bo g. prof. Sarabon predaval: Važni dnevni dogodki v skioptičnih slikah. Šiškarji napolnite društveno dvorano!

Knjige in revije.

Kamposteljski romarji. Pevska igra v treh dejanjih. Libreto P. Hug. Sattnerjeve opere »Tajda«. Spisal dr. Ivan Pregelj. V Ljubljani 1925. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena 10 Din. Ime dr. Pregelja je znano širom slovenske domovine. Pisatelj »Plebanus Joannesa« in »Bogovca« je narejen za vse dni in zato je prav da se je tak mož lotil ne lahke naloge, da napiše libreto za slovensko opero. Libreto napisati ni lahka stvar, in svetovna literatura pozna več dobrih dram, kakor pa dobrih libret. Libreto zahteva lirskih vložk, dramatične napetosti, bogatega, pestrega in zanimivega dejanja, kratkost in preciznost izraza dialogov, a kljub temu ostro karakterizacijo. Moj Bog, to ni malo! Snov naj ne bo izrabljena in naj diši po domači grudi in naj vstreza tudi povrh vsega še zahtevam sceniske učinkovitosti. Pregeljevi »Kamposteljski romarji« so v bistvu romantični, v jedru slovenski, v izpeljavi skicirani in v slogu koncizni, v dejanju prebogati, odnosno prenatrpani, v karakterizaciji slabotni. Mistika veže dejanje z dejanjem, molitev in živa vera je dominanta igre in glavna misel: »A Bog oči mu vzel; in dal, ko se je prav skesal« (dran 61. Zato bo igra prav došla tudi podeželskim odrom, ki ne bodo hoteli pitati svojega občinstva s brezvsebinskimi teatralnostmi. Vloge niso težke, ker so naravni značaji risani okvirno, tako, da se bo igralec lahko iz svojega izživel na odru. Samo napad morskih razbojnikov na ladjo »Santa Fé« se bo moral izvršiti za kolisami, ker bo sicer težko upriizorijiv na malih odrih. Igra bo našla svojo pot med Slovenci. Zakaj »Tajda«, Erazmov, Jurjev in Sever se naš narod ne bo naveličal gledati, ker so ari njegove krvi. Posebno ugajal bo zbor, ki se pre-ieta po drugem in tretjem dejanju v obliki grškega kora, zdaj svarilno, zdaj bodrilno, zdaj preseče, zdaj grozeče. Ne trdimo, da spadajo »Kamposteljski romarji« v visoko literaturo, pač pa bodo lepa cvetka v mistični gredici žive vere našega naroda.

Dve novi učni knjigi. Naša za razvoj obrtnega šolstva vneta »Zbornica za trgovino obrt in industrijo« je založila dve učni knjigi. Prvo »**Obrtno računstvo**« za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo in železolivstvo je s sodelovanjem industrijalca **Avgusta Zabkarja** spisal profesor **Henrik Podkrajšek**. Knjiga ima 235 strani, krasi jo pa 38 slik in 24 geometrijskih podob. Kdor kupi knjigo pri zbornici v Beethovnovi ulici, jo dobi za 30 Din. — Tudi drugo knjigo »**Računstvo za oblačilne obrte**« (čevljarstvo, klobučarstvo, krznarstvo, krojaštvo, dežnikarstvo, rokavičarstvo) je spisal profesor **Henrik Podkrajšek**. Sestavljena je tako kakor njegovo »Obrtno računstvo«, ki je izšlo leta 1906. pri Grössiju na Dunaju. Namenjena je torej predvsem obrtnim nadljevalnim šolam. Da si jo bo lahko zmislil tudi vsak vajenec, stane pri Zbornici v Beethovnovi ulici samo 22 Din.

Smuk! Smuk!

Vsakomur, kdor reflektira na popoln dres, se mu nudi seveda najugodnejša prilika. Tvrdka

DRAGO SCHWAB — Ljubljana

izdeluje iste iz pristnega švicarskega lodna izredno ugodno. **Naročite!**

Perilo za gospode: Novodošla krasna izbira modnih cefir- in mako-srajc, belih šifon-, raznih športnih in navadnih srajc za delavce, lepe in pa trpežne spalne srajce; spodnje molinos-, gradl- in barhentblače, nudi **v Ljubljani najceneje F. in I. GORIČAR Sv. Petra cesta 29.** — Lastni izdelek! Oglejte si brezobvezno! Fina izdelava! 8287

KAJ PIŠE NEKA DAMA!

Laboratoriju „Adelina Patti", Paris. Zastopstvo za Jugoslavijo Zagreb, Gajeva. Pred kakimi tremi meseci so mi priporočili „Visagine". Rabim ga stalno in ga bom uporabljala, dokler živim, ker je to najodličnejše sredstvo, ki sem je doslej spoznala na polju kozmetiške higijene. Ne samo, da mi pravi vsak, da sem postala lepša, ampak tudi sama čutim, da mi je lice sveže in polt čista, kot je nisem imela nikdar poprej. „Visagine Adelina Patti" morem vsakomur najtopleje priporočati. Osijek, 20. oktobra 1925. — Z odl. spoštovanjem K. S.

Loterija dijaškega podpornega društva.

Dan žrebanja se bliža in račune bo treba zaključiti. Zato prosimo vse naše razprodajalce, kakor tudi tiste, ki smo jim sicer poslali srečke v nakup ali razprodajo, da store sledeče:

1. Prodajajte z vso živahnostjo še do dne 10. januarja 1926. S tem dnem zaključite ter nato takoj pošljite nazaj preostale srečke in denar.

2. Preostale srečke morajo biti brez izjeme oddane vsaj do 14. januarja na Vaši pošti. Srečk, ki bi nosile poznejši datum poštnega pečata kot 14. januarja, ne bomo mogli več sprejeti in se bodo smatrale za razprodane, oziroma kupljene. To je potrebno zato, ker po dnevu žrebanja ne sme biti nikjer več nerazprodanih srečk v obtoku. Stroške za pošiljanje odtegnite od izkupička, oziroma jih povrne društvo.

3. Pošljite takoj, ko boste dobili to obvestilo, dosedaj nabrani denar po poštni položnici, da dobimo pregled o sedanjem stanju. Takoj pošljite le denar, srečke pa šele po 10. januarju kot stoji zgoraj. Iz istega razloga pošljite denar tudi za naprej takoj, ko se Vam nabere znesek 200 Din. Kdor je že vse razprodal, naj pošlje seveda svoj zaključek takoj.

4. Te dni Vas obiščejo naši poverjeniki, ki nam bodo poslali poročilo o položaju ter dali Vam natančnejša navodila.

Prijatelje našega dijaštva prosi podpore zlasti v teh zadnjih loterijskih dneh

Odbor Dijaškega podpornega društva v Ljubljani.

ZASPANČEK RAZKODRANČEK

največje presenečenje Vašim malčkom za Božič! Proti vpošiljatvi 24 Din poštnine prosto razpošilja »NAŠA GRUDA«, Gosposvetska cesta št. 6.

Dopisi.

Šiška. Pri nas v Sp. Šiški šola res napreduje. Komaj je dobrega pol leta po odhodu prejšnjega g. upravitelja, pa se vidijo temeljite spremembe. Danes omenjamo samo eno. Dvakrat je bila že šolska maša deške osnovne in meščanske šole in to — na državni praznik, pa brez vsakega petja v cerkvi. Dečki bi se silno radi učili lepih cerkvenih pesmi. Kakor smo izvedeli, zna na deški osnovni šoli večina učnih moči tudi spremljati petje. Nedelj niti ne omenjamo, ko ni ne videti učiteljstva ne slišati petja deške šole. Seveda dekliške osnovne šole tu ne omenjamo, ker ta dela povsem častno izjemo in je na svojem mestu. Gimnazije in drugi zavodi se kosajo v cerkvenem petju z ozirom na lepoto in število pevcev; oba naša deška zavoda s približno 500 učenci pa ne spravita par pevcev skupaj. G. upravitelj naj poskrbi za petje šolska oblast pa naj da v ta namen primerna navodila. — Več šišenskih staršev.

Zagorje. Pripravljalni odbor za postavitev spomenika padlim vojakom v svetovni vojni naproša roditelje, svojce ali sorodnike padlih vojakov iz Zagorja in okoliša, da se zglasijo s pristnimi dokumenti, da nam bo mogoče navesti napise vojnih žrtev na spomeniku. Stranke naj se zglasijo pri tajniku Rudolfu Drnovšku, Toplice št. 153. — Odbor.

Cerkveni vestnik.

Meščanska Marijina kongregacija pri sv. Jožefu ima danes ob pol štirih popoldne svoj redni shod. Polnoštevilno!

Naznanila.

Skioptično predavanje priredi v ponedeljek 21. t. m. zvečer ob osmih v družbeni dvorani v Križankah Stolna Prosveta. Predaval bo g. prof. Dolenec o Belgradu.

XV. redni občni zbor Slov. lovskega društva v Ljubljani se vrši na praznik dne 6. januarja 1926 ob pol 10. uri v steklenem salonu restavracije na Glavnem kolodvoru v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. (Glej »Lovca« decemb. štev., str. 540.) Samostojne predloge je poslati do vštetega 31. decembra 1925 predsedniku SLD, Miklošičeva c. št. 8. — Odbor SLD.

Klub ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani prosi svoje člane, da se udeleže v čim večjem številu pogreba za klub velezaslužnega Lovra Tepina. Pogreb se bo vršil danes ob pol štirih izpred žrebčarne na Selu.

BREZPOSELNOST V NEMČIJI.

Berlin, 19. dec. (Izv.) Število brezposelnih je od novembra dalje narastlo za 41 odstotkov in znaša po celi državi 664.000 oseb.

SNEG V NEMČIJI.

Berlin, 19. dec. (Izv.) Iz cele Nemčije prihajajo poročila o velikih snežnih zametih. V Berlinu sneži že 24 ur neprestano.

NOVI DAMSKI ČESALNI SALON
A. TURK — LJUBLJANA.

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril poleg že obstoječega brivskega salona tudi damski česalni salon. Ker sem si zagotovil za svoj obrat res same prvovrstne moči, upam, da bom mogel cenj. dame vsestransko zadovoljiti. — Poleg tega imam tudi veliko zalogo parfumerije in kosmetike od svetovnoznane tvrdke »DRIAY«, Paris, ter prodajam kolonjske vode in vse vrste parfumov tudi na gram. — Cenj. občinstvu se priporoča za obilen poset **A. TURK, brivec in frizer, Ljubljana. Miklošičeva cesta, v palači »Vzajemne posojilnice«.**

Razpis nagrad „Slovenca".

Nagrade naročnikom.

Počenši z novim letom hoče lastništvo našega lista nagrajevati tudi točno plačujoče naročnike.

V to svrho bo listova uprava **koncem vsakega četrtletja** potom žrebanja izplačala **četvero nagrad**

po en tisoč dinarjev v gotovini.

Pravico do žrebanja ima vsak naročnik, ki ima zadnji dan vsakega četrtletja plačano vso naročnino za dotični kvartal. Prvo žrebanje se vrši v prvi polovici meseca aprila v prisotnosti notarja. Določeni dan aprila oziroma julija, oktobra in januarja dobi vsak naročnik, ki je zadostil zgoraj navedenim pogojem, na ovojni pasici označeno številko, ki bo odločivna zanj pri žrebanju za eno izmed štirih denarnih nagrad. Ljubljanski naročniki, ki se jim list dostavlja po raznašalcih, dobe številke v naznanjenih dneh zgoraj navedenih mesecev v časopisni upravi.

Nagrade nabiralcem.

Agitacija za razširjenje katoliškega tiska zahteva v sedanjih razmerah poleg dobre volje češče tudi mnogo truda in žrtev.

Da uprava lista vsaj nekoliko poplača trud, ki ga imajo mnogobrojni prijatelji našega dnevnika v novoletni dobi, ko nam po svojih najboljših močeh skušajo pridobiti kar največ mogoče novih naročnikov, razpisujemo naslednje nagrade:

A. Denarne nagrade:

1. **Glavno nagrado v znesku 2000 Din** dobi oni, ki v svoji domači župniji pridobi v času od 15. decembra 1925. do 15. januarja 1926. »Slovencu« **največ novih vsakdanjih naročnikov,** ki so plačali vsaj trimesečno naročnino.

2. **Drugo nagrado v znesku 1500 Din** dobi, kdor v tem času pridobi za naš list dnevnik **za prvonagrajenim največ novih vsaj tromesečnih naročnikov** na vsakdanjo izdajo, in

3. **tretjo nagrado v znesku 1000 Din** dobi slednjič tisti, ki bo za drugonagrajenim mogel pokazati pod v točki 1. navedenimi pogoji **največji uspeh pri agitaciji za dnevnik »Slovenec«.**

Vse te nagrade se izplačajo v gotovini. V slučaju, da se oglasi za navedene tri denarne nagrade več enakih tekmecev, se nagrada prisodi onemu, v čegar župniji je bilo doslej procentualno najmanj naročnikov na naš dnevnik.

B. Časopisne in književne nagrade:

Dalje razpisuje podpisana uprava še naslednje nagrade:

I. Časopisne nagrade:

1. **Celoten letnik »Ilustriranega Slovenca« 1925.** dopošljemo onemu, ki pridobi našemu listu v zgoraj označenem roku v svoji domači župniji **enega novega naročnika,** ki plača najmanj **polletno** naročnino na »Slovenca« **ali dva taka, ki sta plačala vsaj četrtletno naročnino.**

2. Vsem onim somišljenikom, ki nam v svoji domači župniji pridobe **nad deset,** vsaj **za dva meseca naprej** plačanih naročnikov, določujemo za nagrado **brezplačno pošiljanje našega dnevnika z ilustrirano prilogo vred od 1. januarja do 31. decembra 1926.**

3. Slednjič dobe za celo leto 1926. brezplačno **nedeljsko izdajo »Slovenca«** z ilustrirano prilogo vred kot nagrado vsi oni naši prijatelji, ki bodo v navedenem roku pridobili najmanj **deset novih naročnikov** na dnevno izdajo »Slovenca«, ki so plačali vsaj **enomesečno naročnino.**

II. Književne nagrade:

1. Za vse one, ki **pridobe 3 do 5 novih,** vsaj četrtletnih naročnikov, je določena književna nagrada v znesku 60 Din.

2. Za pridobljenih **6 do 8 novih,** za najmanj eno četrtletje plačanih naročnikov, je določena književna nagrada v znesku 100 Din.

3. Slednjič za one, ki pridobe **9 do 10 novih,** četrtletno naprej plačanih naročnikov, je določena književna nagrada v znesku 150 Din.

Nagrade pod I. in II. odpadejo seveda pri onih, ki bi jim pripadla ena izmed prvih treh denarnih nagrad.

Književno nagrado si vsak nagrajenec lahko sam izbere iz zaznamka knjig, ki ga v to svrho istodobno priobčuje naša »Jugoslovanska knjigarna«.

Za nove naročnike se smatrajo samo one osebe, v katerih hišah ali družinah doslej niso imeli naročenega dnevnika »Slovenca«. Pač pa se smatra za novo naročilo drugi ali tretji izvod časopisa, ki ga donaroči že doslej na naš list naročena družina, društvo ali korporacija.

Tekmovalci, ki hočejo biti deležni ene izmed zgoraj navedenih nagrad, morajo po dovršenem agitacijskem delu sestaviti natančen zaznamek vseh po njihovem trudu na novo pridobljenih naročnikov na »Slovenca« in ga doposlati **najkasneje do 31. januarja 1926.** na našo upravo. Ta zaznamek morajo podpisati tudi novi naročniki ali pa mesto njih predsednik župnijskega časopisnega odseka v dokaz, da je v zaznamku navedene nove naročnike res pridobil podpisani nabiralec sam. Nabiralci, ki bi tacega zaznamka ne poslali do določenega dne, ne morejo priti v poštev pri razdelitvi nagrad. Na ovitku dotičnega pisma naj poleg naslova na upravo napišejo še razločno: **Tekma za nagrado.**

V prijetnem pričakovanju, da Vas bodo te lepe nagrade še bolj vnele za vsestransko delo v korist razširjenju našega lista »Slovenca« med našim ljudstvom, kličemo vsem, ki ste dobre volje: Na delo za naš katoliški dnevnik! V boj za razširjenje lista »Slovenca!«

Uprava »Slovenca«.

Zaznamek knjig.

Pesnitve:

Glaser: **Slovenska narodna lirika.** Zbirka slovenskih narodnih pesmi. Din 16.—.

Levstik: **Poezije.** Trije zvezki. Vezani. Din 30.

Lovrenčič: **Gorske pravljice.** Pesnitve s slikami. Din 16.—.

Boris-Miran: **Strunam slovo.** Poezije. Vezano. Din 10.—.

Silvin Sardenko: **Šotor miru.** Idila. Din 12.—.

Pripovedni spisi:

Alešovec: **Petelinov Janez.** Povest. Din 20.—.

Bežnik: **Narod, ki izumira.** Življenje Eskimov, prebivalcev skrajnega severa. Din 12.—.

Dostojevski: **Bele noči.** (Roman.) — Mali junak. Din 10.—.

Erjavec Franc: **Izbrani spisi.** Povesti: Na strijčevem domu. — Zamorjeni cvet. — Hudo brezdno ali gozdarjev rejenec. — Ni vse zlato, kar se sveti. — Huzarji na Polici. Itd. — Trdo vezano. Din 16.—.

Jaklič: **Vesele povesti:** Za možem. — V pustiv je šla. Din 8.—.

Josip Jurčiča Spisi. Uredil dr. Iv. Grafenauer:

1. **zvezek:** Jurij Kozjak. — Domen. — Dva prijatelja. Itd. — Vezano. Din 20.—.
2. **zvezek:** Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klošterski žolnir. — Grad Rojine. — Golida. — Vezano. Din 20.—.
3. **zvezek:** Deseti brat. — Nemški valpet. Vezano. Din 20.—.
4. **zvezek:** Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba. — Dva brata. — Vezano. Din 20.—.
5. **zvezek:** Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma. — Vezano. Din 20.—.
6. **zvezek:** Dr. Zober. — Tugomer. — Vezano. Din 20.—.
7. **zvezek:** Lepa Vida. — Lipe. — Pipa tobaka. — Pravda med bratoma. Itd. Vezano. Din 20.—.
8. **zvezek:** Erazem Tatenbach. — Bojim se te. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. Itd. — Vezano. Din 20.—.
9. **zvezek:** Rokovnjači. — Ponarejeni bankovci. Itd. — Vezano. Din 20.—.
10. **zvezek:** Slovenski svetec in učitelj. — Veronika Deseniška. Vezano. Din 20.—.

Jurčič: **Sosedov sin.** Vezano. Din 12.—.

Kellermann-Velikonja: **Tunel.** Socijalen roman. Vezano. Din 30.—.

Meško: **Povesti:** Štiri smrti. — Pot čez travnik. — Požigalec. Din 8.—.

Meško: **Slike:** Mož z raztrgano dušo. — Drama na morju. — Starca Matije pravica. — Gorje. — Bedak Martin. Itd. Din 20.—.

Šarabon dr. Vinko: **Zgodovinske anekdote.** — Trije zvezki po Din 12.—.

Tagore: **Povesti:** Nekoč je živel kralj. — Vrnitev. — Otrok. — Vid. — Živa ali mrtva? Din 12.—.

Knjige za praktično uporabo:

Kalinšek, S. M. Felicita: **Slovenska kuharica.** Sedmi natis. Velika izdaja. Okoli 700 strani. Mnogo slik v besedilu in 33 umetniških tabel v naravnih barvah. — Din 150.—.

Beg: **Naše gobe.** Navodila za spoznanje užitnih in strupenih gob. Z 72 umetniškimi slikami v naravnih barvah. — Vezano. — Din 50.—.

Dolžan: **Knjiga uradnih vlog.** Obrazci političnih, vojaških, finančnih in tudi drugih vlog. Din 16.—.

Erjavec: **Slovenci.** Zemljepisni, zgodovinski, politični, kulturni, gospodarski in socijalni pregled. Vezano. Din 40.—.

Foerster: **Ojačen beton.** Učna knjiga za stavbne šole in stavbne obrtnike. — Vezano. — Din 12.—.

Humek: **Breskev in marelica.** Navod kako vzgajajmo in oskrbujmo, s slikami in 2 umetniškima tabelama. Din 10.—.

Humek: **Sadje v gospodinjstvu.** Kratek navod o ravnanju s sadjem, o uporabi in o konserviranju sadja in zelenjadi. S slikami in 13 umetniškimi tabelami. Din 24.—.

Humek: **Praktični sadjar.** Zbirka najvažnejših sadjarskih naukov. 420 strani z 24 barvanimi umetnimi prilogami in 92 slikami v besedilu. Din 80.—.

Humek: **Sadno vino ali sadjevec.** Navod kako ga izdelujmo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovitno pijačo. S slikami. Din 10.—.

Küntzle: **Zdravilna zelišča.** Din 8.—.

Majdič: **Nasveti za hišo in dom.** Din 20.—

Novak: **Zemljepisni atlas kraljevine S. H. S.** — Din 48.—. — Obsega 7 natančnih zemljevidov posameznih delov naše kraljevine.

Slivnik: **Perutninarstvo.** Kako vzgajajmo, gojimo in negujmo kokoši in druge domače ptice. S slikami. Din 40.—.

Pregelj dr. Ivan: **Srbska začetnica** (Cirilica). Din 12.—.

Najlepša, praktično uporabna

božična in novoletna darila

priporoča tvrdka

FABIANI & JURJOVEC

manufakt. trgovina, Ljubljana, Stritarjeva ul. 5.

Iz katoliškega sveta.

ANGLOKATOLICIZEM NA JAPONSKEM.

Malo je še znano, da je anglokatolicizem na Japonskem že močno razširjen, da pa kaže veliko več upanja za zbližanje z Rimom kot pa na Angleškem. Kajti ta struja angleške visoke cerkve na Japonskem nima še toliko predsodkov proti katoliški cerkvi in njeni mladi japonski duhovniki si zelo vneto prizadevajo za združitev z Rimom. Njihov nauk je popolnoma podoben katoliškemu, ravno tako njihova liturgija, sami pa se celo imenujejo katoliki ter se odločno borijo proti protestantovski struji v svoji cerkvi. Poleg tega gojijo globoko versko življenje, ustanavljajo karitativna društva, skušajo uvesti na Japonskem celo redovno življenje in izdajajo »katoliški« časopis, ki se v resnici prav malo razlikuje od pravih katoliških listov. — Glavna ovira za zbližanje z Rimom pa so poročeni anglikanski duhovniki, ki pripadajo anglokatolicizmu. — Na vsak način moramo katoliki to gibanje z veseljem pozdraviti, vendar pa moramo biti skrajno pazljivi, da z neprevidnostjo ne odbijamo anglokatolikov, zlasti ko se japonski duhovniki pritožujejo, da jih katoliški misijonarji zapostavljajo, ko vendar voljni in pripravljeni trkajo na rimska vrata.

KATOLIŠKI DIJAKI FRANCOZI V BAZILIKI DE MONTMARTRE.

Vsako jesen povabijo katoliški dijaki po zastopniku svoje nacionalne federacije akademike raznih pariških visokih šol, naj se jim pridružijo k skupni prošnji za božjo pomoč v bodočem šolskem letu.

Tri leta so se v to svrho zbirali okrog grobnice sv. Genovefe, zadnje leto pa so namerili svoj korak na Montmartre.

Dne 27. novembra se jih je zbralo pod palačo kardinala Dubois okrog 1200, katerim se jih je pa pridružilo še mnogo onih, ki so se udeležili nacionalnega kongresa za duhovski naraščaj.

O duhovskem stanu jim je govoril R. P. Doncoeur, tožeč radi moralne propalosti, ki se šopiri po sijajnih bulvarih kakor po zakotnih ulicah. V imenu narodne blaginje jih je prisrčno prosil, naj z lučjo, ki sveti njihovim dušam, posvetijo tudi v srca drugih, da se ne zgrudijo v smrtni senci. Ko govori zemeljske besede, ga pa spremlja mila tožba Kristusova, jokajoča nad velemestom in nepreglednimi predmestji, kjer se žrtvuje za rešitev 100.000 duš komaj šest duhovnikov, nad 6000 župnijami, ki so oropane svojih pastirjev; po pravici se solzi Kristus, ko vidi, da ugaša 6000 večnih lučic pred njegovim tabernakljem, da sameva 6000 tabernakljev, kjer bi on tako rad brisal človeške solze, deleč milost, tolažbo, srečo, pravi mir.

Mladi katoličan — sedaj moraš govoriti ti! Dvigni se, popolnoma se žrtvuj Kristusovemu prijateljstvu, ali pa se vsaj odloči, da boš vneto deloval pri lajiškem apostolatu.

Srca katoliških dijakov so bila odprta tej blagodejni rosi božjih besed, zato so pa vneto priznali: »Credo« — verujem! — in se razvrstili v evharistično procesijo, kličoč s tem vsemu svetu: »Glejte nas, brezbožne pariške dijake, sedaj smo na Montmartru, sedaj se zavedamo svojih dolžnosti, sedaj se hočemo boriti za križ vedno in povsod.«

ODKRITJE AGRIPINEGA OBZIDJA IN LEGE BOŽJEGA GROBA.

Veliko pozornost je vzbudilo v zadnjem času v Jeruzalemu odkritje Agripinega zidu. Odkrili so ga slučajno. Neki mohamedanec iz Jeruzalemu je v maju pričel zidati hišo. Ko je kopal temelj zanjo, je zadel na tlak iz mozaika. Seveda so to odkritje zasedli takoj z veliko gorečnostjo jeruzalemski arheologi. Nadaljna uradna raziskavanja pod vodstvom dr. L. Maberja in E. L. Sukenika so odkrila na 200 m dolgem prostoru sloveče Agripinovo obzidje.

Posledica odkritja sta sedaj dve važni vprašanji. Prvič, ali je odkrito obzidje res Agripino, in drugič, če je Agripino, kaj je potem z dosedanjo razmestitvijo svetih krajev v Jeruzalemu, zlasti še z ozirom na božji grob. Na prvo vprašanje odgovarja večina palestinskih arheologov, da je to obzidje res Agripino. Poleg tega se novo odkrito obzidje vjema z obzidjem, ki ga opisuje Jožef Flavij v knjigi: »De bello Judaico«. Oni pa, ki nasprotujejo mnenju, da je to obzidje Agripino, navajajo za dokaz trditev, da natančno preiskovanje kaže na zgradbo, ki je bila postavljena v sijini nagiici. To pa, pravijo dalje, nasprotuje obzidju, ki je namenjeno brambi, ker tako obzidje bi se zidalo počasi in pod spretnim vodstvom. Ta ugovor pa ne drži, če pomislimo, da je bil Agripa prisiljen k hitremu zidanju, ker se je bal Rimljanov, ki so nasprotovali vsem njegovim naklepom. Drugi so mislili, da so to obzidje zgradili Rimljani, ko so zavzeli mesto, toda lega stolpov kaže, da so namenjeni brambi in ne napad[illegible]

Na podlagi teh odkrit[illegible] pričeli nekateri trditi, da je sedanja razmestitev svetih krajev, zlasti še božjega groba, napačna. Dr. Albright to zavrača in pravi, da novo odkrito obzidje nima nič opraviti z lego svetih krajev. To pojasnjujejo zgodovinski podatki in topografija sama, na kateri sloni to mnenje. Jožef Flavij opisuje tri obzidja na severu Jeruzalema. Dve je zgradil Herod, in sicer eno ob Davidovi cesti do Jofskih vrat proti plotu dell'Harama, in drugo, ki je vezal kot severovzhodno od gradu Antonije in severovzhodni kot Harama. Obe ti dve obzidji sta bili že ob času Kristusovem, in njegovo križanje in pokop se je izvršilo izven njiju. Tretje obzidje je pričel graditi Herod Agripa okoli l. 40—44 po Kr. proti Rimljanom. Sedanji severni zid je že četrti in poznejši zid, ki nima nič opraviti s prvimi tremi. Toda ker so nekateri mislili, da je ta četrti zid isti kot drugi, zato je jasno, da bi bila potem tradicionalna lega božjega groba napačna, ker bi bila v obzidju, ne pa izven obzidja, kot to poroča evangelij. Vendar vsa ta mnenja so sedaj zavržena od arheologov, ki pravijo, da sedanji severni zid izhaja iz časov Hadrijanovih in da je popolnoma ločen od prvih treh obzidij. Ker je lega drugega zidu ob črti Schick južno od božjega groba izpričana po Jožefu Flaviju, zato nobena hipoteza, ki misli na možnost sprememb v topografiji božjega groba in Kalvarije, ne drži.

NEMŠKA KATOL. TISKOVNA PODJETJA.

Podjetje »Herold« na Dunaju, ki izdaja »Reichspost«, centralni organ avstrijskih katolikov in Goerres, ki izdaja »Kölnische Volkszeitung«, najbolj razširjeni nemški katoliški dnevnik, izdelujeta načrt, kako bi ti dve najboljši katoliški podjetji uspešno sodelovali. Ker je nasproten tisk zelo močan in finačno zelo dobro situiran, je to podjetje treba res iz srca pozdravit, ker bo strnilo mnogo razbitih katoliških moči v enotno fronto. Za to misel so se zavzeli tudi nekateri dobri katoliški politik, tako zlasti Seipel in minister Schneider.

AMERIKA POTREBUJE CERKVE.

»Central Verein«, cvetoča zveza nemško govorečih katolikov v Ameriki, je imel pred kratkim svoj 69. kongres. Eden izmed glavnih govornikov je izgovoril sledeče pomembne besede:

»Ni je v Ameriki niti verske niti moralne sile, ki bi mogla nuditi uspešno sredstvo proti moralnemu in socialnemu zlu, ki nas mori sedaj, in ki nam kaže še težjo bodočnost. Ni je druge sile — tej deželi je treba Cerkve — in sicer katoliške Cerkve, treba je nas — katolikov. Nam ljubezen do domovine ni zgolj človeško čuvstvo, nam je tudi zahteva naše vere. Radi te dolžnosti spoštujemo mi tudi zakone in se trudimo za splošen blagor naroda.«

KATOLIŠKI PREDSEDNIK.

Redko je čuti iz ust višjih političnih oseb v današnjih dneh besede, kot ji je spregovoril predsednik Kolumbije ob priliki prihoda apostolskega nuncija:

»Z največjim zadoščenjem sprejemam pisma, s katerim Vas, gospod, sveti Oče pooblašča za apostolskega nuncija pri kolumbijski vladi. Prihajate opravljat svojo vzvišeno službo v deželo, katere ustava prizna Boga kot prvi vir vse avtoritete, katoliško Cerkev pa kot neobhodno potreben element socialnega reda. Vi ste poverjen vladi, ki spoštuje versko čuvstvo ljudstva, odobrava razvoj dobrodelnosti, širjenje Evangelija in izobrazbe — po čemer se proslavlja in odlikuje katolicizem pred vsem svetom. Tega spoštovanja pa ne izražamo le zato, ker tako zahteva naš zakon, marveč tudi radi tega, ker je to tudi naše osebno, notranje prepričanje.

Biti morete zagotovljeni, da Vam bo šla vlada, katero imam čast zastopati, vedno v vsem na roko, da boste mogli dovršiti delo sloge in miru, ki Vam je zaupano.«

OBSEŽNOST SALEZIJANSKEGA KULTURNEGA DELA.

11. novembra je minulo 50 let, ko je poslal l. 1875. don Bosko prve svoje misijonarje v svet v daljno Ameriko, v Patagonijo. Tem šestim misijonarjem in štirim bratom je sledilo v teku 50 let nad 2000 drugih. Sedaj imajo ti njegovi učenci že po celem svetu svoje zavode. Patagonijo, ki je bila sama stepa, so dvignili v kulturno deželo. Seme, ki ga je zasejal don Bosko, je padlo na rodovitne tla in obrodilo tisočeren sad. Po vseh svojih naselbinah so praznovali ta dan na najslovesnejši način. Največjo slavje je bilo v Turinu, kjer so se zbrali vsi don Boskovi cerkveni dostojanstveniki, na čelu jim je bil kard. Cagliero. Italijansko kraljevo hišo je zastopal prestolonaslednik Umberto, princesa Leticija in Adelhajda. Prisostvovali so tudi zastopniki vlade. Posebno v velikem številu je bilo zastopano plemstvo. Slavnostni govornik je bil kardinal Maffi, ki je v nad eno uro trajajočem govoru pokazal začetke in razširjanje salezijanske družbe.

ARGUS
ARGUS
je naš najboljši domači informacijski zavod ima v vseh mestih zanesljive poverjenike daje informacije o vsem, posebno pa še o imovnem stanju denarnih zavodov trgovsko-industrijskih podjetij in privatnih oseb ove informacije so točne, izčrpne in hitre se nahaja v Vuka Karadžića ul. 11. Beograd ov telefon je 6-25, a brzojavni nasl. Argus

NAJCENEJE otomane v blagu 850 Din; otomane v gradlu 720 Din; afrik-modroci 250 Din — kakor tudi vsi drugi tapetniški izdelki po znatno znižanih cenah. Vse vrste žima vedno v zalogi. Popravila se solidno in najceneje izvršujejo. — Se priporoča FRAN JAGER, tapetnik, Kolodvorska ul. 27

To in ono.

LETOS 1,500.000 TUJCEV V ITALIJI.

Tujski promet v Italiji je v vojni seveda zelo nazadoval; šele od leta 1920. se zopet počasi popravlja. Letos bo najbrž za dolgo časa dosegel rekord. L. 1920. je obiskalo Italijo 320.000 tujcev; l. 1921. 500.000; leta 1922. 600.000, l. 1923. 700.000, l. 1924. 835.000. Letošnji obisk pa cenijo na poldrug milijon, t. j. trikrat toliko, kolikor je znašal pred vojno povprečni letni obisk.

GLEDALIŠKA CENZURA NA RUSKEM.

Oblastvo, ki v sovjetski Rusiji določa dramska in operna dela, ki se smejo predstavljati, je nedavno priobčilo seznam onih oper in dram, ki se v tem času ne smejo več ponavljati na ruskih odrih. To dejanje pa je podprla omenjena cenzura z raznimi razlogi. Nekaj Wagnerjevih oper so prepovedali, češ da so to mistična dela. Schillerjevo »Marijo Stuart« so zavrgli radi verskih in monarhističnih idej. Nadalje je črtala cenzura nekaj prizorov iz opere »Onjegin«, ker so slikali idilično razmerje med posestniki in kmeti. V ruskem časopisju je te odredbe osmešil narodno gospodarski pisatelj Larin in pristavil, da je sramotno klasična in genialna dela zabranjevati z neumno cenzuro. Kaj bi dejal Lenin, če bi vedel, da so ogrožena dela Dostojevskega in Puškina? — Ta kritika je dosegla precej uspeha in zdi se, da bodo izdani seznam prepovedanih oper in dram nekoliko skrajšali. V splošnem pa so bile, kot poroča moskovski korespondent nekega lista, predstave ruskih klasičnih odrov, »umetniškega gledališča« in »malega gledališča«, z rusko revolucijo malo prizadete. Z nekolikimi izjemami se igrajo vsa važnejša ruska dramska dela. Velika izguba pa je doletela ruska gledališča z delno prepovedjo predstavljanja »Bratov Karamazov«. — Obiskovalci ruskih gledališč niso navadni delavci ali kmetje, temveč polovično izobraženi komunisti, ki smatrajo vse ono, kar je izšlo iz dobe pred revolucijo, kot neprimerno današnji dobi! Poizvedovanja pa so dognala, da navadno ljudstvo ljubi one predstave, v katerih nastopajo kralji, princezinje in vile.

V MEGLICO ZAVITE...

Moderna dama hoče imeti lahko obleko. Tekstilna industrija ima težko nalogo, da izdela za zimo tkanine, ki so lahke, a vendar grejejo. Umetna svila ter mešanice svile in volne so tople in porozne, da je obleka tudi zdrava. — Nekje so stehtali elegantno damsko zimsko toaleto: svileno kombinežo, spodnje krilo iz crepe-de-Chine, obleko iz crepe-de-Chine, svilene nogavice, čevlji, klobuk iz velourja, glacé-rokavice in plašč, obšit s kožuhovino. Skupno 2.5 kg. Od tega odpade polovica na plašč in šestina na čevlje. Ostane še 80 dkg za vse drugo z velour-klobukom vred! Škoda, da niso še tega posebe stehtali! — Najtežji na moderni toaleti je lišp: zapestnice, broše, uhani i. dr.

STROGI MEKSIKANCI.

Meksikanska državica Tabasco je izdala naredbo, da mora policija prijeti vsakogar, ki na javnem mestu kadi ali se opijani, in ga kaznovati s precejšnjo globo. S tem mislijo dobiti sredstev za pokončevanje kobilic, ki so se razpasle po deželi.

OTROCI-POTEPUHI V RUSIJI.

Resno skrb povzročajo sovjetom množice sirot brez doma, ki se klatijo po širni Rusiji. V Moskvi cenijo njihovo število na 9000, na Severnem Kavkazu 69.000; računajo, da je teh otrok skupno do 300.000. Večinoma so izgubili starše v državljanskih vojskah in vsled epidemij. Pokvarjeni so telesno in duševno, postali so pravi potepuhi in njihovo potepuško nagnjenje se ne da več iztrebiti. Zbirajo se v tolpah pod vodstvom najmočnejšega, beračijo in kradejo. Udani so po večini raznim grehom in razvadam; kokainomani med njimi niso redki. Množe se slučaji, da izvršujejo nasilja najresnejšega značaja. Če se prav kmalu kaj uspešnega ne ukrene, bodo do malega vsi postali nepoboljšljivi zločinci. Poboljšati jih je težko; v zavetiščih navadno porušijo vso disciplino. Vlada pričakuje še največ uspeha od tega, da bi jih oddala posamezno kmetskim družinam. Vsak kmet, ki bi hotel vzeti k sebi katerega teh otrok, dobi nekaj zemlje in denarja.

INDUSTRIJSKA UPORABA KOBILIC.

Nekdanji polkovnik nemškega generalnega štaba Bauer je odšel na povabilo argentinskega poljedelskega ministrstva v Argentino, da se bori tam proti kobilicam s strupenimi plini. Bauer spremeni hudo nadlego v korist in kobilice industrijsko uporabi za gnojenje in za napravo amoniaka. Letos še ne bodo veliko kobilic eksportirali, drugo leto pa računijo s 7000 do 10.000 tonami. Železnice se za novi transport zelo zanimajo in bodo dale posebne vozove za prevoz. Saj kobilice včasih ves promet ustavijo. Uničenje kobiličnih rojev traja po novem načinu štiri dni. Poskuse so delali na prostoru, ki je meril 350 kvadratnih kilometrov. Enako uporabljajo v Algeriji tudi ščurke, ki dajejo zmečkani izborno olje za aeroplane. To olje tudi pri velikem mrazu ne zmrzne.

* * *

Nadarjeni zamorci. Črnci v Združenih državah Severne Amerike vztraino napredujejo vkljub vsem težavam, ki izvirajo iz njihove neenakopravnosti (neenakopravnosti vsaj de facto). Zanimiv zgled nam nudi slučaj neke družine. Neka nepismena, v sužnosti rojena zamorka se je poročila z istotako nepismenim zamorcem Hubertom. Mož je pred kratkim umrl v Istlanti, Georgia. Zapustil je sedem sinov in pet hčera. Starši so jim z največjim samozatajevanjem preskrbeli dobro izobrazbo. Najstarejši sin je predsednik zamorske višje šole »Jackson College« v Missouri, drugi poljedelski ravnatelj na »Tuskegee Institute« v Alabami, tretji ravnatelj zamorske visoke šole v Savanni. Naslednji trije sinovi so tudi zaposleni v znanstvenih poklicih in najmlajši je še na visoki šoli. Hčere so poročene z znanstveniki in trgovci.

Ambulančne knjigarne. Važno vprašanje knjigotrštva je, kako razširiti knjige po deželi. Rusija je v tem oziru posebno delavna. Avtomobili z obširnimi zbirkami knjig vozijo od vasi do vasi in s precejšnjim uspehom širijo knjige — večinoma v propagandne svrhe — med narod. Tudi v Franciji in Ameriki ta stvar ni neznana. V Nemčiji že dolgo govore o tem, da bi pri D-vlakih in ekspresnih vlakih vpeljali posebne vagone s knjigami in časopisi. Združene države Severne Amerike jih že imajo; Rusija tudi, dasi tam še niso tako popolni. Znano je, da človek ne čuti kmalu kje take potrebe po knjigi, kakor na potovanju. Zato se pač v vlaku knjiga še najložje odda.

Dobri zaslužki. Iz Washingtona poročajo, da je neki poslanec v ameriškem parlamentu povedal, da sta nedavno »kralj avtomobilov« Henry Ford in njegov sin zaslužila v 3 dneh en milijon dolarjev (nad 50 milijonov dinarjev). Če bo zaslužek očeta in sina rastel v tej meri, bosta zaslužila po 11 letih vsak po en milijon dolarjev dnevno.

Velika ladijska nesreča. Na reki Skaldi (Schelde) se je v megli amerikanski parnik »Federal« zaletel s tako silo v angleško ladjo »Astor«, da je bila slednja v hipu presekana. Pri tej nesreči je utonil kapitan, trije mornarji in aldijski pilot, pet mož pa je rešil nek belgijski parnik iz ledenih valov.

Kako elektrika ubija? Pariški vseučiliški profesor Arsonval je pred kratkim predaval v akademiji znanosti o škodljivem vplivu, ki ga ima električni tok na človeško telo. Trdi — kakor so trdili že nekateri — da je po njegovih poizkusih smrt vsled električnega toka takorekoč nemogoča ali da vsaj nastopi jako pozno. Večino žrtev električnega toka bi bilo mogoče rešiti, če bi jim pravočasno pomagali; poskusi z umetnim dihanjem morajo trajati vsaj 2 uri.

Kurja očesa — na ušesih. V Ameriki so ugotovili več slučajev, ko so se pojavila temu ali onemu na ušesih nekaka kurja očesa. Pravijo, da nastanejo ti izrastki vsled predolge uporabe telefonskih (zlasti radio-) slušalk.

Plače ruskih častnikov. V sovjetski armadi dobiva poročnik mesečno 60 rubljev, stotnik 70 rubljev, polkovnik 110 rubljev, divizijski poveljnik 140 rubljev in zborni poveljnik 160 rubljev. En rubelj je vreden približno 30 dinarjev.

Zahtevajte pri Vaših Božičnih nakupih izrecno proizvode Penkala
Penkala svinčniki od D 13·50 naprej
Naliv držala s 14 kar. zlatim peresom od Din. 120·- naprej

KUNEROL
100%na čista mast iz kokozovih orehov, zajamčeno izčiščena in higijenična,
se zopet dobiva v vsih trgovinah.

Gospodarstvo.

Vinska razstava in sejem v Ivanjkovcih.

Vinarska zadruga »Jeruzalemčan« v Ivanjkovcih je uprizorila dne 10. decembra 1925 v dvorani restavracije pri kolodvoru, last g. L. Petovarja, dobro uspelo vinsko razstavo združeno z vinskim sejmom.

Glasom kataloga je bilo pravočasno prijavljenih od 54 vinogradnih posestnikov 160 vinskih vzorcev na poskušnjo oziroma prodajo. Izvor vina je bil iz sledečih vinorodnih krajev ormoško-ljutomerskih goric: Kajžar, Brezovčak, Brebrovnik, Svetinje, Jeruzalem, Obrtar, Pavlovski vrh, Mihalovski vrh, Velika Nedelja, Grezovšek, Vinski vrh, Stara gora, Gomila, Litmerk, Železne Dveri, Radomerje, Runeč, Strezetina, Pronaščak, Kalvarija, Kog, Žerovinci, Cerovec, Kogl, Malek, Stanovčak, Ilovec, Ivanjkovci, Podgorci, Globoka, Rojs. Vzorce (142) je pravočasno vposlalo 48 strank, 6 jih je zakasnelo in niso mogle priti več v poštev.

Vsa razstavljena, na sejem postavljena vina so bila dan pred otvoritvijo prireditve od posebne komisije (Kočevar, Majcen, Žmavc, Zabavnik) glede kvalitete strokovno ocenjena.

Vrsta vina, letnik	Število vzorcev	Ocena*						Opomba
		1	2	3	4	5	6	
Šipon 1925	9	2	3	2	2	—	—	*) 1 točka je najslabše, 6 najboljše.
Mešano 1925 . . .	39	9	13	11	4	2	—	
Silvanec 1925 . . .	6	1	—	3	—	1	1	Dva vzorca je komisija aliminirala, kar z ozirom na veliko število vzorcev ni mnogo.
L. rizling 1925 . . .	14	1	3	4	4	1	1	
Beli burgundec 1925	14	—	—	1	8	4	1	
Muškatni silvanec 1925 . .	4	1	—	—	—	2	1	
Rulandec 1925. . .	4	—	—	—	2	1	1	
Traminec 1925 . .	3	—	—	—	1	1	1	
Mali rizling 1925 . .	5	—	—	—	1	2	2	
Muškatelec 1925 . .	4	—	1	—	1	2	—	
Staro vino 1917, 1921, 1923, 1924 . . .	38	1	3	13	6	9	6	
Vkup	140	15	23	34	29	25	14	

Komisija je priznala za kvalitetna vina več diplom. Diplome dobe:

I. za izborna kvalitetna vina: 1. Zabavnik Josip, višji kletarski nadzornik v Mariboru, za silvanca in rulandca, pridelanega v Jeruzalemu; 2. Puklavec Anton, vinarski ravnatelj v Mariboru, za rumeni šipon, pridelan v Jeruzalemu; 3. Rajh Katinka, veleposestnica na Moti pri Ljutomeru, za muškatni silvanec, pridelan v Jeruzalemu; 4. Wolf Rob., vinogradni posestnik in general v pokoju v Grezovšaku pri Ljutomeru, za muškatni silvanec, pridelan v Grezovšaku; 5. Brodar Štefan, vinski trgovec v Ormožu, za beli burgundec, pridelan v Brebrovniku; 6. Kočevar Franc, veleposestnik v Središču, za Laško Graševino in rumeni šipon, pridelan v Kajžarju; 7. Petovar Lovro, veleposestnik in vinski trgovec, za beli burgundec, pridelan v Jeruzalemu; 8. Ravnateljstvo posestev Štajerske hranilnice v Podlehniku, za drobno graševino in traminca, pridelano v Podgorcih; 9. Mestna občina Ormož, za beli burgundec, pridelan v Vinskem vrhu; 10. Miermayr Otmar, posestnik v Ormožu, za laško graševino in silvanca, pridelana v Kajžarju; 11. Dr. Ban Adam, odvetnik v Ormožu, za rulandca, pridelanega v Jeruzalemu.

II. Za prav dobra kvalitetna vina: 1. Obtelj Sigmund, posestniki pri Svetinjah, za rumeni šipon, beli burgundec, muškatni silvanec in silvanec, pridelan v Brebrovniku in Svetinjah; 2. bratje Kleinošek, posestniki v Zbigovcih, za drobno graševino in muškatni silvanec, pridelan v Železnih dverih in Jeruzalemu; 3. Veselič Ivan, župan, veleposestnik, vinski trgovec v Ormožu za beli burgundec v Litmerku; 4. Lešnik Anton, posestnik v Cerovcu za beli burgundec, pridelan v Cerovcu; 5. Kuharič Ludvik, posestnik in trgovec v Ormožu, za silvanca, pridelanega v Stanovčeku; 6. oskrbništvo nemškega viteškega reda pri Veliki Nedelji za kabernet (črni), pridelan v Kajžarju; 7. Polak Rado, posestnik v Ormožu, za vino mešanih vrst, pridelano v Mihalovskem vrhu; 8. Stamon Adolf, posestnik v Ormožu za beli burgundec, pridelan v Litmerku.

Z diplomo obdarovani vinogradniki so tukaj sub I. in IX. navedeni po vrstnem redu, kakor so znaznamovani v katalogu.

Ocena vina nam kaže, da šipon, ki tvori glavno vrsto ljutomerskih vin kot novo vino ni dosegel najvišje ocene, istotako ne vino mešanih sort, kateremu je podlaga šipon, to pa radi tega ne, ker potek letošnjega vremena ni bil ugoden dovolj za njega popolno dozoritev. Lepa jesen in pozna trgatev sama pa za popolno dozorenje kakor n. pr. leta 1921 nista zadostovala. Druge, rano zoreče sorte so ga edino zbog tega letos kar se tiče kakovosti in harmonije vina prekosile.

Vsa vina ljutomersko-ormoških goric, kjer se je s trgatvijo čakalo do druge polovice oktobra in ki vsebujejo nad 10 do 13 odstotkov alkohola, je šteti med kvalitetna vina. Kot taka se bodo sčasoma pokazala čim izgube naravnim potom kislino, na kateri skoro brez izjeme obilujejo.

Rana huda zima nam jemlje upanje na bogato vinsko letino 1926, kjer trtni les v peronosporiranih in po toči poškodovanih vinogradih ni imel časa dovolj, da popolnoma dozori in bo skoro gotovo zbog tega pozebel, kar bo imelo za posledico dviganje vinskih cen. Nakupovalcem vina se torej priporoča, da z nakupom vina ne odlagajo predolgo.

O organizaciji, poteku in uspehu prireditve smo že čitali razna ugodna poročila, zato jih tukaj ne bom ponavljal.

Končno bi priporočal, da prirede vinogradniki v interesu vinske kupčije v vseh vinskih okoliših mariborske oblasti vinske razstave združene z vinskimi sejmi po vzorcu, ki smo ga videli v Ivanjkovcih. Zabavnik.

Borzni teden.

Ljubljana, 19. decembra 1925.

Ta teden je borza zopet poslovala samo 4 dni. Isto je bilo v Zagrebu.

Na deviznem tržišču ni bilo znatnih izprememb. Dinar je proti koncu tedna nekoliko popustil. V Curihu je oslabel tudi dolar od 518.75 začetkom tedna na 517.75 koncem tedna. Pariz je bil do četrtka slab, v petek pa je narastel, v soboto je skočil na 19.80 napram 18.85 v ponedeljek.

Tržišče državnih papirjev je bilo čvrstejše. Vojna odškodnina je vsak dan nekoliko napredovala. V ponedeljek je bila v Ljubljani 316—320, v Zagrebu 320—322, v petek pa je bila v Ljubljani že 325—330, v Zagrebu 324 do 325. Danes javljajo iz Zagreba kurz 325.50 za blago. 7 odstotno investicijsko posojilo se je stalno gibalo med 77—79.50. V soboto je bil v Zagrebu kurz 79. V Ljubljani je bil promet izmed državnih papirjev samo v investicijskem posojilu.

Bančni papirji so stali večinoma trdno. Praštediona se je proti koncu tedna celo ojačila. Promet je bil v Ljubljani, Celjska, Slavenska in Merkantilna.

Industrijski papirji notirajo neizpremenjeno. Promet je bil v Ljubljani: v Nihagu (35) in Šeširju (po 115). Povpraševanje je bilo v Ljubljani po Vevčah in Strojnih, toda blaga ni bilo na razpolago.

V začetku in na koncu tedna so bili v Ljubljani sledeči kurzi:

Vojna odškodnina 14. dec. 77—79.50, 19. dec. 78—79; 7 odstotno invest. posoj. 14. dec. 316—320, 19. dec. 325—330; zastavni listi 14. dec. 20—22, 19. dec. 20—22; kom. zadolžnice 14. dec. 20—22, 19. dec. 20—22; Celjska 14. dec. 202 zaklj., 19. dec. —; Ljublj. kreditna 14. dec. 210 den., 19. dec. 210 den.; Merkantilna 14. dec. 100—104, 19. dec. —; Praštediona 14. dec. 950 bl., 19. dec. —; Slavenska 14. dec. 50 zaklj., 19. dec. 50 den.; Kreditni zavod 14. dec. 175—185, 19. dec. 175—185; Strojne 14. dec. 125 den., 19. dec. 125 den.; Vevče 14. dec. 120 den., 19. dec. 120 den.; Nihag 14. dec. 35 zaklj., 19. dec. 35 bl.; Stavbna 14. dec. 100—110, 19. dec. 100—110; Šešir 14. dec. zaklj. 115, 19. dec. zaklj. 115.

Tržna poročila.

Ljubljana, 19. dec. 1925.

Cene živine, telet in prašičev v Ljubljani dne 19. decembra 1925. Voli prvovrstni za kg žive teže izjemno Din 9.50—9.75, voli debeli 9—9.25, voli rejeni 8.25—8.50, voli mršavi 7—7.25, krave debele 7—7.50, krave rejene 6—6.50, krave klobasarice 3.50—4, telice težje debele 8—8.50, telice rejene 6.25—7, teleta težja debela 10—10.25, teleta rejena 8.50 do 9, teleta zaklana po kakovosti 13—14, prašiči špeharji domači 14—15, peršutarji 10.75 do 11.75, zaklani prašiči domači po kakovosti 15—16, banaški špeharji prvovrstni 17—17.75, banaški špeharji lažji 16.50—17. — Kupčija z govejo živino je za praznike nekoliko oživela, vendar pa se cene niso zvišale razun najbolj pitanega blaga, ki ga je pa malo in se zelo povprašuje po njem. Cene teletom so ostale neizpremenjene, to blago pa se je lahko prodalo. Kupčija s prašiči je na živahnosti popustila, ker je videti, da je trg dobro založen in se bližajo prazniki. Vsa znamenja kažejo, da bo nastopilo med prazniki nekoliko odmora v živahnosti kupčije in zato tudi ni pričakovati posebnih sprememb v cenah. Cene bodo poprej popustile nego poskočile. K.

Prodaja avtomobila na obroke.

V Ameriki je pripisovati tako ogromno število registriranih avtomobilov gotovo v prvi vrsti poleg nizkih cen tudi prodaji avtomobilov na obroke. Velika podjetja gotovo ne bi mogla spraviti v promet tolikega števila vozil, e ne dajala vozov tudi na obroke. Vendar pa se tvornica sama s finansiranjem te prodaje na obroke ne peča: za to so posebni zavodi in sicer jih je okoli 500 do 600. Samo za prodajo Fordovih vozil je okoli 50 takih družb za finansiranje oznaene prodaje. Ta bančni način organizacije vplačevanja — ločen od produkcije — je dosegel za ameriško industrijo mnogo: znižanje cen, s tem povečanje prometa in s tem zopet povečanje produkcije.

Naravno je, da hočejo temu vzgledu tudi druge države slediti. Nemška avtomobilna industrija je prišla tudi na to misel zaradi krize, ki se je pojavila s knkurenco inozemskih fabrikatov. Za to si bo osnovala posebno banko za finansiranje tega posla. Vendar pa bodo zaenkrat na obroke prodajali samo tovorne avtomobile, medtem ko v Ameriki prodajajo na ta način ne samo naavdne vozove, ampak tudi luksuzne avtomobile.

Isto poročajo tudi iz Švice. Tu pa je treba upoštevati, da je švicarska avtomobilska industrija slabo razvita in da gre tu v glavnem pa prodajo uvoženih avtomobilov. Na to način mislijo velike industrije povečati svojo prodajo vozil in tako napraviti avtomobil za najraširjenejše prometno sredstvo.

* * *

Francoski frank. Kakor hitro se je raznesla vest o ponudbi francoske industrije za sanacijo franka, je frank takoj poskočil. V Curihu je notiral v petek 19.15, v soboto pa je narastel na 19.80. Pariška borza je pod vtisom teh vesti v baissi. Vsi inozemski papirji so izgubili na kurzu. — Francoska industrija je namreč pripravljena garantirati za ogromno milijardno posojilo Francije v Ameriki.

Severnonemški Lloyd otvori jadransko unijo. Iz Bremena, kjer ima sedež znana nemška parobrodna družba »Norddeutscher Lloyd«, poročajo, da bo ta družba upostavila zvezo nemških pristanišč z Adrijo. Glavno zastopstvo te družbe bi bilo na Sušaku ali v Splitu. Trdijo, da bo ta jadranska linija kmalu upostavljena.

Steklarska industrija Balkana in Češkoslovaška. Češkoslovaški strokovni tisk se pritožuje, da češka steklarska industrija ne more več plasirati svojih produktov v Romuniji in Jugoslaviji, ker jim tamošnja industrija odvzema odjemalce. Jugoslavija gradi novo tvornico stekla v Zaječaru. Za svojo industrijo rabi delavce-strokovnjake, ki jih daje v prvi vrsti Češkoslovaška. Zato češkoslovaška steklarska industrija zahteva, da se izseljevanje delavcev omeji samo na res brezposelne steklarje.

Bolgarska zunanja trgovina. V mesecu septembru t. l. je znašal uvoz v Bolgariji 670 milijonov levov, izvoz pa 657 milijonov levov. Bila je torej zunanja trgovina pasivna za 13 milijonov levov, medtem ko je bila v avgustu t. l. pasivna za 58 milijonov levov.

Slaba kvaliteta italijanskih tekstilij. »Ekonomičeskaja Žizn (Moskva) poroča, da je posebna komikija sovjetskega komisarijata za notranjo trgovino konstatirala, da je večina uvoženih italijanskih tekstilij zanič in da se jih v Rusiji ne sme prodajati. Blago se bo stavilo na razpolago italijanskim izvoznikom.

Borze.

Dne 19. decembra 1925.

Denar.

Zagreb. V današnjem prostem prometu so bili zabeleženi naslednji kurzi: Italija 227.33 bl. (226.40—228.80), London 273.75 bl. (272.75—274.75) Newyork 56.375 bl. (56.057—56.657), Pariz 215 den. (204—208), Praga 167.35 bl. (166.35—168.35), Dunaj 7.955 bl. (7.904—8.004), Curih 10.895 bl. (10.855—10.935).

Curih. Belgrad 9.195 (9.185). Italija 20.885 (20.88), London 25.1125 (25.115), Newyork 517.75 (517.75), Pariz 19.80 (19.15), Praga 15.345 (15.35), Dunaj 73 (73), Bruselj 23.47, Amsterdam 208, Varšava 50—60, Bukarešt 2.40, Sofija 3.775.

Sportni teden.

Začetkoma smo brali, da holandska vlada za stadion za Olimpijske igre 1928 ni nič kaj navdušena in da ne bo dala zadostnih prispevkov. Sedaj pa, ko so se Holandci za idejo ogreli, bodo napravili nekaj res prvovrstnega, daleko preko prvotnih načrtov. Amsterdam bo zgradil nov **stadion** in okoli celo **olimpijsko mesto**, na jugozapadu od Amsterdama. V načrtu so posebne naprave za težko atletiko, rokoborbo, sabljanje, plavanje in tenis, veliko razstavno poslopje itd. Na treh straneh je svet obdan od vode, na zadnji strani bo pristanišče za jahte. Stadion bo imel prostora za 40.000 gledalcev, kolesarsko dirkališče bo 500 metrov dolgo. V sredin stadiona bo prostor za nogomet; med tem in dirkališčem pa prostor za lahko atletiko. Plavalni stadion bo 100 metrov dolg in 20 širok, prostora za 5000 gledalcev. Ob pristanišču za jahte bo prostor za kriket, 125 krat 125 metrov. Na severno stran pride dvanajst igrišč za tenis. Za avtomobile je poseben oddelek, za 3500 voz. Pred stadionom bo velik trg, v stadion bodo peljala Maratonska vrata. Okoli trga bodo zgradili do leta 1928 velika mestna poslopja, trg bo imel obseg 250 krat 320 metrov. Ves svet olimpijskega mesta meri 43 hektarov!

V **nogometu** omenimo zmago Barcelone nad Prago 2 : 1, Avstrije nad Belgijo 4 : 3, Wiene nad

SLOVITI RUSKI PEVEC ŠALJAPIN

je pel v neki londonski brezžični postaji v mikrofon milijonom nevidnih poslušalcev.

TOLSTOJEVA HČI PRVIČ NA ANGLEŠKEM

Slika predstavlja gospo Sukhotin-Tolstojevo z nieno hčerko in Mr. Ahlmer-Mande.

ŽELEZNIŠKA NESREČA ST. LOUIS-EKSPRESA V AMERIKI.

Vsled trčenja sta se dva spalna voza po dolgem preklala. 12 oseb je bilo na mestu mrtvih

bruseljskim moštvom 10 : 5 in dunajskih amaterov nad Strassbourgom 7 : 1.

Svet. mojster v tenisu Tilden je v ekshibicijski igri potolkel Španca Alonzo 6 : 3, 3 : 6, 6 : 8, torej 15 : 12.

Paddock pravi, da ni več daleč čas, ko bo svetovni rekord na 100yardov 9 sekund. Sedaj je 9.5, ima ga Scholz. — Houben odide 5. januarja na parniku »Deutschland« v Ameriko, Hoff pa še pred njim. Zraven prideta še Holandec Paulen in Anglež Goodwin. Po prihodu v Ameriko bodo mesec dni gostje univerze Dartmouth; tam se bodo privadili podnebju in bodo začeli trenirati Iz New Yorka gredo v Boston, nato v Chicago, San Francisco in Los Angelos.

O ti Treffny! Pripravljal si se, da izviješ Aeschmannu rekord v obojeročnem sunku 130 kg, pa ga je medtem Aeschmann sam dvignil na 131.5 kg. Obenem je pa obojeročno potegnil 101 kg, tudi svetovni rekord v njegovi teži. — V Parizu so se kosali v modernem četveroboju najboljši trije atleti lahke teže iz Nemčije, Švice in Anglije: Reinfrank, Jacquenoud in Arnout. Zmagal je Nemec s 723 točkami, Švicar jih je dosegel 717, Francoz pa 695. Tekom boja je potegnil Jacquenoud z levico 74 kg, nov svetovni rekord, doslej 72.5 kg.

Bokserski manager Descamps bo šel v Ameriko in bo vzel s seboj Paolina, Carpentiera itd. Ima že vse polno prav dobrih pogodb v žepu, je zvit kot lisica in užene tudi Amerikance. Nastanili se bodo v Los Angelos, kjer je Descamps za svoje varovance kupil že majhno vilo. S seboj bodo vzeli posebnega »kuharja zaupanja«, ki jim bo pripravljal evropsko hrano. Kmalu po prihodu v Los Angeles bodo začeli trenirati. Zgodaj vstati, zajutrek, nožno delo, atletske vaje, kosilo, delo v dvorani ali na prostem, od petih naprej počitek, branje, igranje, večerja, spat! Paolino bo svoje bivanje v Ameriki začasno prekinil in se bo peljal v Evropo na boj z Erminio Spalla; nato gre spet nazaj v Ameriko. Bomo veliko brali. — Znanega bokserja Battlinga Sikija so v Ameriki zavratno umorili. Med tednom poseben članek o tem. — Borba med Dempseyem in Willsom je sedaj definitivno določena na 4. julij 1926, na ameriški narodni praznik; vršila se bo v East-Chicago. Škoda, da naši Slovenci takrat še ne bodo tam. V marcu se bo pa udaril Dempsey z Argentincem Firpojem, ki ga je bil v strahovitem boju že enkrat zdelal, čeprav ga je Firpo s silovitim udarcem poslal enkrat »izven vrvi.«

Evropsko prvenstvo v veslanju se bo vršilo prihodnje leto na Portugalskem. — Oxfordci in Cambridgejci se za tekmo v marcu pripravljajo že od oktobra naprej. Lani je zmagal Cambridge v 21 min. in 50 sekundah. Torej za 22 minut vestna polletna priprava! Tudi o tem poseben članek.

Mladi Amerikanec Laufer je plaval 150 yardov na hrbtu v 1 : 43.6, nov svetovni rekord :doslej Havajec Kealoha 1 : 44.8, oficielni rekord Weissmuellerjev pa 1 : 45.4. — Spencev je v prostem plavanju na 220 yardov dosegel čas 2 : 33 (doslej 2 : 35.4), ameriški rekord.

Nemci si bodo napravili v prihodnjem letu novo dirkalno avtomobilno cesto v Eifeli; stroški 2.50.000 mark. V Ameriki je v zadnjih 12 letih zginilo s površja 18 avtomobilnih tovarn; pohrustala so jih velepodjetja.

Francoski letavec Paumier se je dvignil s hidroavionom, obteženim s 1000 kg, 4053 visoko; tovrstni rekord. — Italijan Pinedo hoče drugo leto spet leteti, a topot najprvo v Ameriko, od tam v Azijo ali Avstralijo in nazaj v Evropo.

Zimski sport se je pričel in bo seveda prinesel veliko zanimivega. Amerikanci so najbolj radovedni na Fince Thunberga (svetovni in olimpijski prvak v hitrostnem drsanju), Pietila in Walleminsa ter na Norvežana Larsena; ta četvorica je odpotovala iz Evrope, da pokaže v Zedinjenih državah in morebiti tudi v Kanadi, kaj zna. — V Londonu bodo po zgledu Manchestra zgradili »ledeno palačo«; stroški 70.000 funtov.

V prihodnji pomladi bo velik šahovski turnir na Semeringu, v hotelu Panhans; priprave vodi znani dunajski šahist Wolf. 16 mojstrov bo igralo, vse bodo imeli prosto in tudi potne stroške jim bodo povrnili. Turnir se bo vršil med koncem februarja in 20. marcem. Prvo darilo 3500 šilingov, (šiling je ca 7.9 din.), potem 2500, 2000, 1500, 1200, 1000, 800, 600. Kdor ne bo dobil darila, bo dobil za vsako zmago 30 šilingov, za vsak tunir pa 15. Igrali bodo petkrat na teden. Menda pridejo med drugimi tudi Capablanca, Bogoljubov, Aljehin in Vidmar.

Turistika in sport.

Občni zbor Sportnega kluba »ILIRIJA« v Ljubljani. Dne 10. decembra t. l. se je vršil redni občni zbor za 14. poslovno leto pod predsedstvom klubovega predsednika g. Joso Gorca. Za 15. poslovno klubovo leto, v katerem S. K. Ilirija praznuje tudi svoj petnajstletni jubilej, je bil izvoljen sledeči odbor: Dr. Janko Berce, ravnatelj Jadransko-Podunavske banke, podr. Ljubljana; podpredsednika: Rihard Negovetič, inšpektor drž. železnic, Dr. Miroslav Senekovič, okrajni glavar pri Vel. županstvu v Ljubljani; I. tajnik: Fran Jerala, bančni uradnik, II. tajnik Mirko Šircelj, želez. uradnik; Viktor Rabič, bančni uradnik; II. blagajnik: Ivan Baltesar, želez. uradnik; gospodar: Albin Rotar, želez. uradnik; arhivar: Ivo Komar, privatni uradnik; zapisnikar: Pavel Sbrizaj, bančni uradnik; odborniki: Ing. Stanko Bloudek, industrijalec; Joso Gorec, trgovec; Rudolf Sark, ravnatelj Kreditnega zavoda; Matko Janežič, bančni prokurist; Dr. Martin Majcen, zdravnik; Josip Černe, kontrolor drž. želez.; Viktor Vodišek, želez. uradnik. Sodnijski načelniki: nogomet: Evgen Betetto, privatni uradnik; lahka atletika: profesor Janez Čop; damska: Dr. Ernest Mayer, zdravnik; smuška: Vladimir Vrančič, bančni uradnik; drsalna: Ivan Jerman, bančni prokurist; plavalna: Dr. Fran Kandare; tenis: M. Bleiweis, polkovnik v p.; Revizorji: Etbin Bežek, tovarniški prokurist; Karl Pogorelc, bančni uradnik; Julij Deu, posoj. uradnik Razsodišče: Dr. Ivan Jenko, primarij; Dr. Jernej Demšar, zdravnik; Dr. Jože Pretner, zbornični tajnik; Dr. Al. Praunseis, zobozdravnik; Zdenko Valašek, tovarniški ravnatelj. Odbor, ki združuje tako odlične reprezentante in poznane sportne delavce, nam nudi najboljše jamstvo, da bo S. K. Ilirija izvršil velike naloge in delo, ki ga zahteva jubilejno leto 1926.

Kranjska gora. Vremensko poročilo od 19. decembra ob 7 zjutraj: —14° C. Barometer pada. Nebo jasno. Sneg pršič 35 cm visok. Smuka ugodna. Saninec dober.

Bohinjska Bistrica. Vremensko poročilo od 19. t. m. ob 7 zjutraj: —9° C. Sneg 15 cm visok. Nebo jasno. Saninec ugoden.

Mladinska drsalna tekma. Za drsače, ki se hočejo prijaviti k mladinski drsalni tekmi, razpisani za prihodnjo nedeljo, 27. t. m. priredi drsalni odsek SK Ilirije v sporazumu z JZSS danes, v nedeljo ob 9.30 ob ugodnem vremenu enourni trening, na katerem se bo predlagalo in pojasnilo razpisani program. — JZSS.

Ljubljanska porota.

Ljubljana, 19. decembra 1925

UBOJ V LOGU PRI LJUBLJANI.

Danes je porota razpravljala o uboju v Logu pri Ljubljani. Obtoženih je bilo sedem fantov in sicer: Janez Filipič, sin malega posestnika iz Loga, sedaj železničar, Jože Francelj, delavec in posestnik iz Brezovice, Anton Filipič, rojen v Ljubnem na Zg. Štajerskem, zidar in sin malega posestnika na Brezovici, France Čamernik, sin malega posestnika in hlapec na Brezovici, Rudolf Ovsen, roj. v Ameriki, pristojen na Vrhniko, hapec pri Malavašiču, France Janša, pos. sin, tesar na Brezovici, in pa Jože Mauser iz Plešivca. — Obtoženci so dne 10. nov. lelos po veseli gostilniški zabavi v Lenarčičevi gostilni v Logu, kjer so popivali in plesali skupno z družbo pokojnega Pleška, dogovorno počakali ob cesti Pleška in tovariše in so jih brez razloga zahrbtno napadli. Ti niso bili na napad prav nič pripravljeni. Napadalci so skočili oboroženi z motiko, koli in cepci na nič sluteče fante, ki so šli po dva in dva v precejšnji razdalji. Prva dva para sta zbežala takoj, pokojnikov tovariš se je umaknil, ko je videl premoč, pokojni Pleško, na katerega je bil napad v prvi vrsti naperjen, pa ni imel več časa niti zbežati niti se braniti. Prvi trije napadalci, ki so skočili na cesto, so ga pobili takoj po tleh, dasi je bil fant krepak in je veljal za najmočnejšega in najbolj korajžnega. Njegove poškodbe so bile strašne. Ko so napadalci dovršili svoj posel, so se razšli. — Drastično je povedal eden fantov: »Završalo je za plotom, seneo so stopile na cesto, zaropotalo je in po njem je bilo.« — Eden izmed fantov je šel nato k domačemu učitelju Stanku Vrhovcu. Potrkal je na okno in je zaklical: »Pojte, prosim, na cesto, tam je nekdo težko pobit in komaj še stoka.« Ko je pogledal učitelj skozi okno, se je fant skril v senco. Učitelj je šel takoj na pomoč. Ko pa je prišel na mesto poboja, ni našel pobitega Pleška na cesti, marveč ga je med tem že nekdo zavlekel s ceste na travo. Ranjenca so peljali domov. Drug dan so ga prepeljali v bolnišnico, kjer je dne 18. nov. umrl, ne da bi se zavedel.

Obtoženi so bili vsi napadalci, ker se ni moglo ugotoviti, kdo je zadal pokojnemu smrtne udarce in kdo ga je pretepal, ko je ležal že nezavesten na cesti. — Orožniki so aretirali drugi dan več fantov, toda nekaj so jih izpustili, ker so dokazali, da niso bili pri napadu.

Zaslišavanje obtožencev in pričevanje.

Prvi je bil zaslišan Janez Filipič, ostale soobtožence pa so odpeljali iz dvorane. Filipič je odgovoril na vprašanje, če je kriv ali ne: »Kriv? — Ja — zraven sem bil! Ko sem prišel ven, so bili nekateri že zunaj. Ustavili smo se pred plotom in smo se postavili drug poleg drugega, pa smo čakali. Po mojem mnenju nas je bilo šest, ker Janša, mislim, da ni bil zraven. Jaz sem imel v rokah ročaj od grabelj. Pobral sem ga pred gostilno, ker sem videl, da ima vsak nekaj v rokah, pa nisem hotel biti prazen.« — »Pa kaj so imeli drugi?« — »Ovsen je imel rovnico, Čamernik motiko, drugi pa količke, vsak je imel nekaj, pa sem še jaz vzel. Na žvižg nismo bili dogovorjeni. Okoli pol dvanajste ure — bila je bolj temna noč in je malo deževalo — so prišli po dva in dva. Prva dva para smo pustili, tretja dva pa smo napadli. Kje je bil pokojni Pleško, tega nisem vedel. Vem pa, da je padel na prvi udarec, kdo ga je udaril, ne vem. Ko je padel, sem bil še med cesto in plotom. Imel sem ročico, udaril nisem nič, ker ni bilo več treba. Ko so se vsi razbežali, sem malo posvetil po cesti, da bi videl, kako se je izšlo in videl sem Pleška na tleh. Rekel sem takoj: »Preveč ima, škoda, nič več mu ne bo pomagalo!« Nato sem dal poklicati učitelja.« — »Ja, ko ste mu vso glavo razbili!« — »Pustili smo ga, kjer je padel, ko pa je prišel učitelj na pomoč, smo ga našli že pod cesto. Da bi jaz skočil, tega ne verjamem. Preveč jih je dobil.«

Slično kot ta, popisujejo dogodek tudi ostali obtoženci. — Obtožen Jože Francelj je priznal, da je šel zadaj za pomoč, če bi spredaj padli. Povedal pa je, da so se fantje pred napadom zmenili in je čul odredbo: »Fantje če nimate nožev, pa vzemite kolce!« In to se je tudi zgodilo, samo da niso vzeli kolcev, marveč motike in pa kole. Naredil pa nisem jaz nič.« — Predsednik: »Bil si se v rezervi?« »Ja, res gospod, zadaj sem bil. — Vseh nas je bilo le šest.« — Predsed.: »Ja, ta hujši ste bili spredaj, ta mali pa zadaj pripravljeni, če bi jim šlo hudo. Kot prava »Schwarmlinija!« — »Ali so »aufali«?« — Tega pa nisem slišal, šli so mirno v parih po cesti. — V tem smislu so se zagovarjali vsi ostali obtoženci. Vsi priznajo, da so se udeležili napada, nobeden pa noče priznati glavnega udarca, vsled katerega je Pleško padel in ki je bil že sam smrten.

Pričevanje.

Priča Kavčnik, 19letni mizar, ki je bil tisti večer tudi v gostilni pri Lenarčiču, pove, da je bil Pleško, katerega imajo vsi za močnega in srčnega fanta, v gostilni siten in da je izzival z besedami, da se ne boji ne Nemca in ne Talijana. Da se pripravlja kak napad, o tem ni imel niti pojma. Šla sva s pokojnim tovarišem zadnja. Završalo je in šest jih je bilo na cesti. Jaz sem pobegnil v dobri veri, da je Pleško tudi odskočil in ne vem, kaj se je nato godilo. Imel sem dežnik, Pleško pa nič. — Predsed.: »Zakaj ste pa stekli?« — »Ali bom čakal, da še jaz kaj dobim? Bilo jih je preveč in pregrdo so nas napadli!«

Prva sodba.

Po zaslišanju je predlagal drž. pravdnik dr. Lavrenčak, da je pričevanje ugotovilo, da je bil obtoženi Janša ob času napada več kot deset korakov za obema družbama. On je to dosledno trdil in so to potrdili tudi vsi ostali obtoženci in priče. Umakne proti njemu obtožbo. Zagovornik dr. Jelenc predlaga nato oprostilno razsodbo.

Po kratkem posvetovanju je razglasil nato predsednik prvo sodbo med obravnavo, s katero je bil France Janša oproščen in se je odredilo, da se takoj izpusti iz zapora. Nato je bila dopoldanska obravnava prekinjena in se je nadaljevala ob treh popoldne.

Zdravniško mnenje.

Sodna zdravnika-izvedenca dr. Novak in dr. Čermošnjik sta popoldne ugotovila, da je imel pokojni tri smrtne rane na sencih in na temenu glave. Ugotovila sta tudi več udarcev na prsih in spodnjem delu telesa, vsega skupaj deset težkih udarcev. — Smrt je nastopila vsled gnojnega vnetja možgan in vsled zastrupljenja krvi

Vprašanja in sodba.

Senat je stavil porotnikom šest glavnih vprašanj na uboj na posamezne obtožence. Porotniki so po kratkem posvetovanju vprašanja glede vseh šestih obtožencev soglasno odnosno z veliko večino glasov potrdili, nakar so bili obtoženci obsojeni in sicer: Janez Filipič, Franc Čamernik in Rudolf Ovsenk vsak na dva in pol leta težke ječe, Francelj Jože na poldrugo leto, Filipič Anton in pa Mauser Joško pa vsak na eno leto težke ječe.

Senatu je predsedoval vis. sod. svet. dr. Kaiser, votanta sta bila sod. svet. dr. Gaber in pa sod. dr. Juvanc Obtožitelj jebil drž. pravd. V. Lavrenčak, zagovorniki dr. Adlešič, dr. Pire, dr. Frlan, dr. Treo, dr. Vovk, dr. Tekavčič in pa dr. Jelenc.

S to obravnavo, ki je trajala cel dan do 7. ure zvečer, je bilo to porotno zasedanje zaključeno.

Naprodaj:

karbid, smole, poper, solitar, riž in ajdova kaša - v trgovini pri VID MURKO, Maribor, Meljska cesta št. 24.

Zaradi pozne sezije pri vsakem klobuku

15% popusta

v modnem salonu

Stuchly-Maške

ŽIDOVSKA ULICA.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Pritrom diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padavine v mm
18./12. 21 h	745.2	— 7.8	0.7	jasno s.	—
19./12. 7 h	738.7	— 3.1	0.6	obl. sv	
19./12 14 h	741.4	— 0.5	0.6	obl. sz	

MALI OGLASI

Vsaka drobna **vrstica Din 1'50** ali vsaka **beseda 50 par.** Najmanjši **5 Din.** Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

Poštena, snažna in dobra KUHARICA katera je zmožna vsega hišnega dela, je pridna in delavna, lepega vedenja, stara do 40 let, se sprejme v boljšo hišo proti dobri plači z novim letom. — Naslov v upravništvu pod štev. 8381.

Družabnika (-ico) strok. sposobnega, z nekaj kapitala, išče za turistovski hotel mlajša vdova. Ponudbe pod »Hotel 8459« upravi.

MINER! Rabi se za kamnolom izven Ljubljane 8 dobrih minerjev za skordno delo; isto tako 1 kovač za popravo orodja. — Več se poizve pri g. A. MERLJAKU, Friškovec 3, Ljubljana. 8453

KONTORISTINJA vešča knjigovodstva, slovenske korespondence, stenografije, strojepisja, išče primerno mesto kot knjigovodkinja, blagajničarka, strojepiska v mestu ali na deželi. Ponudbe na upravništvo pod šifro: »Kontoristinja« 8404.

Najlepše BOŽIČNO DARILO za deklice je **Weckov aparat** za otroke. »FRUCTUS«, Ljubljana Krekov trg št. 10.

Vajenec za pekarijo se takoj sprejme. Vsa oskrba v hiši. — Naslov v upravi pod 8426.

DEKLE staro 17 let, išče mesta kot UČENKA z vso oskrbo v trgovino na deželi. Naslov v upravi lista pod štev. 8405.

KUHARICA išče službo v župnišče ali k majhni družini na deželi. — Nastopi po novem letu. Naslov v upravi pod št. 8451.

AGILNE GOSPODE v svrho demonstracij nove metode pri privatnih strankah za Ljubljano in Maribor išče proti plači in proviziji »Elektro-Lux« — Ljubljana, Dunajska cesta 22. Predstaviti se osebno po možnosti do pondeljka zvečer. 8414

VDOVA srednjih let, zdrava in krepka, popolno osamljena, perfektna v trgovini, kakor tudi v vseh gospodinjskih delih, išče mesta v kako trgovino ali trafiko ali kot samostoj. gospodinja, najraje v mesto ali industr. kraj. Nastopi takoj. Ponudbe na upravo pod šifro: »Poštena« štev. 8325.

Klavir zelo dobro ohranjen, dober glas, zaradi razmer se jako ceno proda. - Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 8473.

Železolivarje popolne strokovnjake, starejše moči z večlet. prakso, iščemo za stalno nameščenje. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod štev. 8388.

GOSPA ali gospočična z lepim nastopom se išče za obisk privatnih strank samo v svrho ugotovitve demonstracije nove metode po akviziterju — proti plači in proviziji za takojšen nastop. Predstaviti se je osebno do pondeljka zvečer pri: «Elektro-Lux« — Dunajska cesta 22, med poslovnimi urami. 8415

POZOR, USNJARSKI MOJSTRI! Prvovrsten pomočnik išče dela. Nastopi lahko tudi kaj drugega. Po možnosti položi kavcijo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »USNJAR« št. 8446.

Mlad trg. izobražen gospod sprejme več predmetov **v razprodajo.** - Ponudbe na upravo lista pod šifro »Za takoj«. 8475

Klavir se zaradi pomanjkanja prostora proda. - Poizve se v Kavarni »Merkur«, Židovska steza 4, Ljubljana.

Izjava. Podpisana izjavljam, da nisem plačnica za nobene dolgove, katere bi napravil moj soprog FRANC DROL v Voščah štev. 15. Ivana Drol.

Klavir kratek, črn, dobro ohranjen - ceno naprodaj. Ogleda se lahko samo popoldne. - Naslov v upravi pod št. 8474.

MODROCE vsakovrstne, žične vložke, otomane, divane in klubske garniture dobite in izvršuje po naročilu priznano solidno in najceneje RUDOLF SEVER, Gosposvetska 6.

Oddam pekarno v najem, event. tudi prodam. Naslov pove uprava lista pod številko 8458.

KANARČKE harcarje, za gojiti, ceno naprodaj radi preselitve; samci od 80—100 Din, samice po 25 Din. - S. Gojznikar, Konjušna ulica 1/II., Trnovo.

PRODAM dobro ohranjeno »EMPIRE« PEČ, dva kamina in 2.60× 1.30 velik Zajčev relief. — Poizve se pri Franc Svetelu, Tržaška cesta 5. 8409

DOBRO ZEMLJO dam zastonj onemu, ki jo na svoje stroške odpelje. — Poizve se pri Franc Svetelu, Tržaška cesta 5. 8410

OVČJO VOLNO lepo, kupim. Naslov pove uprava lista pod štev. 8454.

PES bel, črnolisast, sred. velikosti, se je izgubil 15. t. m. Pošten najditelj se prosi, da ga odda proti nagradi na Al. Trkov, Dobrunje 22 pri Ljubljani

Opremljena SOBA. prijazna, z elektr. razsvetljavo in posebnim vhodom, se takoj odda. Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 8455.

NAPRODAJ zimska suknja, kratka suknja s kužuhovino, salonska suknja in hlače. Naslov se izve v upravi lista pod št. 8456.

J. Štepušin Šišek priporoča boljše tamburice, strune, partiture šole in vse potrebščine za vse glasbila. Odlikovan na pariški razstavi. Ceniki franko

ČREVA vsakovrstna, po najugodnejši ceni, kakor vsako leto, vedno na zalogi. — Kupim tudi surovi in stopljeni loj in ga plačam po najvišji dnevni ceni **Jos. Bergman** Ljubljana, Poljanska c. 85.

ARHITEKT in MESTNI STAVBENIK **Viljem Treo** Ljubljana, Gosposvetska c. št. 10. — Telef. inter. 103. Ustanovljeno leta 1830. Se priporoča za ZGRADBE vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

UČENKO sprejme »VOIKA« d. d. Ljubljana. 8344

Učenca močnega in poštenih kmetskih staršev, sprejme tvrdka Makso ŽARGI - KAMNIK.

Modna šivilja **MARIJA KRMELJ** Ljubljana, Beethovnova 9/II, izdeluje po meri večerne in promenad. obleke, kostume, plašče in bluze. Vsa popravila in moderniziranja. — Cene zmerne. 8277

PRIPOROČAM se za razna **slikarska dela** SPREJEMAM slikanje in sestavljanje ljudskih odrov. - IZVRŠUJEM umetno oljnate slike na platno, križeva pota, božje grobe, oltarne slike, portrete, pokrajinske slike itd. - Priporočam se za slikanje cerkev, kapel ter slikam na fresko. - Sprejemam vsa v to stroko spadajoča dela od priprostega do najfinejšega. Zmerne cene, delo solidno. — Franjo MRČUN, slikar v Biščah — pošta Domžale. 8264

Radio aparate in sestavne dele ima v zalogi Franc Bar, Ljubljana Cankarjevo nabrežje 5

Mlinarji, pozor! Vsakovrst. mlinske kamne - najboljše kakovosti - ima vedno v zalogi JAKOB SELIŠKAR -- Školja Loka.

5 lepih pisarn. sob v II nadstropju, odda takoj skupno ali posamič Pokojninski zavod v Ljubljani — Gledališka ulica. 7314

Dr. A. Oetker-jev

Svetla glava

Pecilni prašek Vanilijev sladkor imajo **svetovni glas**

Dobijo se povsod in v glavni zalogi **Jos. REICH, Maribor**

Knjiga receptov brezplačno in poštnine prosto.

BREJA KRAVA k teletu, izvrstna mlekarica, naprodaj. Preska št. 1, p. d. »pri Gašpcu«. 8351

PREMOG - ČEBIN Wollova ulica 1/II. - Telefon 56

HARMONIJ skoraj nov, štiri oktaven, se proda po zelo nizki ceni - Vpraša se pri ŠTOK Franio, postaja Radovljica. 8427

Znižane cene pri „Tribuna“ F. B. L.

Dvokolesa:

najceneje in največja zaloga pri »Tribuna« F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Pneumatika

za dvokolesa, motorje, otroške vozičke iz najboljših nemških, francoskih in angleških tovarn, na veliko in malo pri F. Batjelu, Ljubljana, Karlovska cesta štev. 4.

Holenderji

za dečke in deklice od 4 do 8 let — se dobijo po prav nizki ceni pri »Tribuna« v Ljubljani, Karlovska c. 4

Triciklji in mala dvokolesa

za dečke in deklice na krogličnih ležičih, z verigo, izdelana kot normalna dvokolesa v manjši obliki pri Franc Batjelovem v Ljubljani, Zvonarska ulica štev. 1

Mehanična delavnica.

Posebni oddelek za popravo dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov itd. Emajliranje z ognjem. Stara dvokolesa se popolnoma prenove in shranijo čez zimo

»Tribuna« F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Sivalni stroji

za domačo rabo, šivilje, krojače in čevljarje — po znižani ceni pri Batjelu, Ljubljana, Karlovska cesta 4

Otroški vozički

Mamice, ne zamudite prilike si ogledati velike izbire vsakovrstnih modelov po čudovito nizkih cenah v tovarni »Tribuna«, Karlovska cesta št. 4.

Motorji:

»Freres« in druge angleške znamke v zalogi; velika izbira po konkurenčnih cenah. — Franc Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Ceniki

dvokolesa, motorjev, otroških in igračnih vozičkov, šivalnih strojev in delov franko i rodaja na obroke. »Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4.

Igračni vozički in stolice

za otroke, zložljive kot stolček in mizica za učenje v hoji. — Igračni vozički več vrst v poljubni velikosti — se dobijo po znižani ceni v tovarni »Tribuna«, F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta 4.

LOKOMOBILI
Wolf-Lanz do 600 HP
tovarniško novi ali generalno popravljeni s tovarniškim jamstvom tudi v najem
motorji na sesalni plin, Diesel-motorji
brez kompresorja,
motorji na surovo olje.
Generalno zastopstvo tovarne za motorje DARMSTADT
mlinski stroji, transmisije.
Poglejte naše skladišče!
Plačilne polajšave.
Kompletna montaža.
Brača Fischer d. d.
Zagreb, Pantovčak 1 b.

Bukov in hrastov les

hlode za žago kupim vsako množino. - Ponudbe s ceno in navedbo množine ter termina dobave na naslov Ivan ŠIŠKA, tovarna parket — Ljubljana, Metelkova ul. 4.

POSLOVNE KNJIGE

P. n.

bančnim zavodom ter industrijskim podjetjem dobavljam poslovne knjige itd. po posebnem naročilu v fini in trpežni vezavi v najkrajšem času. Knjigoveznica in črtalnica

A. JANEŽIČ, Ljubljana, Florijanska ulica štev. 14.

Bukovo oglje

najceneje in najboljše — na vagone in na posamezne vreče H. SKALA, Ljubljana — Mirje št. 4. 4620

Kuhinjsko emajlirano **posodo**
vseh vrst in druge potrebščine najtrpežnejše tr najcenejše dobite pri tvrdki
A. VICELI - MARIBOR
Glavni trg 5

Najboljši hvaležna in času primerna
Božična in novoletna darila
so
TRPEŽNA GORKA OBUTEV IN OBLAČILA.
Za mal denar nabavite vse vrste istih edinole v detajlni trgovini konfekcijske tovarne
Fran Derenda & Cie, Ljubljana
Gradišče 4. Tel. interurb. 249. Erjavčeva c. 2.

Najpopolnejši so novi
„PFAFF“-brzošivalni stroji
Za vsakovrstno obrt in industrijo najbolj priporočljivi
Večletno jamstvo. — Brezplačen pouk v vezenju.
Znižane cene! Plačljivo na obroke.
Ign. Vok
Ljubljana Novomesto

DVOKOLESA

otroški vozički, šival. stroji se sprejmejo v popolno popravo in prenovo za poniklje vanje in emajliranje z ognjem ter shranijo čez zimo najceneje (posebni oddelek) »TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

HIŠA (vila) tik kolodvora Poljčane, 3 sobe, predsoba, kuhinja, veranda, 2 kleti. Pri hiši vodnjak, različno sadno drevje, vrt za zelnjavo, njiva in vinograd z amerikan. nasadom, noseč letno do 17 hl vina. Cena z vinsko posodo vred Din 63.000. Stanovanje takoj na razpolago. — JOSIP ŠTEKK — POLJČANE.

Novo vino in morske ribe!

Ravnokar je prispelo garantirano pristno dalmatinsko vino, belo in črno, in se toči po najnižji ceni v že znani

Prvi dalmatinski kleti J. Povodnik,
MARIBOR, Mesarska ulica št. 5.

Tam se dobi oljčno olje in se dnevno pečejo morske ribe.

AVTO

MALI OSEBNI ali MALI TOVORNI, kupim. — Cenjene ponudbe z opisom znamke in letnice ter ceno pod šifro »AVTO« na upravo »Slovenca« v Mariboru. 8464

IVAN ZAKOTNIK

Telefon št. 379 mestni tesarski mojster Telefon št. 379

Ljubljana, Dunajska cesta 46

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja hiše, vile, tovarne, cerkve in zvoniki; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, jezov, mlinov.

Parna žaga Tovarna furnirja

Kupim trgovsko hišo
s prostor. lokali v sredini Ljubljane

V poštev pride tudi privatna hiša, v kateri bi se lahko restavriralo trgovske prostore. — Cenj. ponudbe na: »Ljubljana, poštni predal št. 85«.

30% popusta!

Radi razprodaje zaloge prvovrstnega toaletnega mila dobi vsak pri odjemu enega original kartona 30% popust, dokler traja zaloga. A. LAMPRET - Ljubljana, Dunajska cesta 22. 8461

Štajerski Rizling

l. 1924., izborna kapljica, vkleten v Ljubljani, se radi pomanjkanja prostora ceno proda. - Naslov je oddati v upravi lista pod šifro »Belo vino« št. 8467, nakar se pošlje vzorec. 8467

Med angelčke je odšel naš nepozabni

Cirilček.

Zagradec, 18. decembra 1925.

Žalujoča rodbina LOBE.

Lepo darilo za božič je nov klobuk

ki ga lahko kupiš pol ceneje kot drugje!

Oglej si bogato zalogo najmodernejših, najfinejših kakor tudi priprostih klobukov

pri Jos. Dolk nasl. A. Jamnik. Ljubljana. Stari trg

Pristna ljutomerska vina

letnikov 1921, 1923 in 1924 prodaja od 56 l naprej in cele vagone po ugodni ceni

GJURO VALJAK
»Grajska klet« — Maribor.

Naznanilo in zahvala.

Žalosti potrt naznanjam, da je naš ljubi oče, gospod

Jurij Gnjezda

posestnik in trgovec v Gor. Kanomlji pri Idriji

v torek 15. decembra po dolgi in težki bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 81. letu svojega trudapolnega življenja mirno preminul.

Pokojnikovo truplo so položili k večnemu počitku 17. decembra na pokopališču v Spod. Idriji. — Iskrena hvala vsem blagim srcem za sočutje, posebno pa čč. duhovščini ter prijateljem in znancem, ki so nepozabnega rajnika spremili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 19. decembra 1925.

Prof. Franc Gnjezda in ostali sorodniki.

Damske kožuhovinaste plašče in jope ter vsa modna krzna pri

L. ROT sedaj **Mestni trg 19**

nasproti tvrd. Kenda

Za Božič posebno znižane cene

Velika prodaja
radi pomanjkanja prostora!

Radi pomanjkanja prostora prodajamo iz našega oddelka na debelo po tovarniških cenah:

Sukno za obleke, sukno za ženske plašče, moško sukno, kazane, šifone, posteljne preproge, cefire, frenche, delene, etamine itd.

Dolček in Marini Maribor Gosposka ul. 27

Naznanilo.

Vljudno naznanjam svojim cenj. naročnikom, da sem se preselil v svojo novo od stavbne zadruge »HERA« zgrajeno hišo na Kodeljevem in se najtopleje priporočam še za nadaljno naklonjenost.

Pavel Poglajen
krojački mojster — Kodeljevo.

Najprimernejše darilo

so mali božični zabojčki s šampanjcem in z vinom v butiljkah znamke

Clotar Bouvier
(Gornja Radgona)

Dobe se v vseh delikatesnih trgovinah v Ljubljani!

Krasno in praktično božično darilo
je
Electrozon aparat

s katerim s gurno odpravite revmatizem, trganje po udih, glavobol, kožne izpuščaje, išias, kurja očesa, izpadanje las, pege, ozeblino itd. potom električnega toka vsake napetosti. Aparatu je priloženo garancijsko in pohvalna pisma.

Natančnejši opis, poskušnje in naročila edino le pri elektro-tvrdki

A. VERBAJS, LJUBLJANA
Gosposvetska cesta 13 (pred velesejmom)

Kompletni aparati **„RADIO“** posamezni deli
Priznano najnižje cene!

Stalna tovarniška zaloga vsega elektrotehn. materijala.

Da omogočimo tudi p. n. ljubljanskemu občinstvu udoben nakup svojih priznanih, deloma svetovnoznanih specialitet,

otvarjamo danes, 19. decembra

svojo podružnico

v Prešernovi ulici št. 5 (bivši lokal svetličarne Herzmansky)

V tej, po izvirnih umetniških načrtih docela novo opremljeni prodajalni bomo nudili svojim p. n. ljubljanskim odjemalcem: vse običajno drogerijsko blago, tako kemikalije, zdravstvene in kozmetične preparate kakor vsakojake potrebščine za postrežbo bolnikov, dojenčkov itd., v bogati izberi in kar najboljši kakovosti. — Še posebej si usojamo opozoriti cenjene dame na svojo izredno dobro asortirano zalogo najizbranejših francoskih mil, parfumov in drugih lepotil.

P. n. fotografom in ljubiteljem fotografije smo na razpolago z aparati, ploščami, papirji in drugimi potrebščinami najslavnejših francoskih in nemških tvornic.

Za točno postrežbo in solidne cene jamčimo s polnim ugledom, katerega si je stekla naša tvrdka v svojem dosedanjem poslovanju širom Jugoslavije.

DROGERIJA „SANITAS“, CELJE

Premog, drva, oglje, briketi, koks.
»ILIRIJA«, Kralja Petra trg 8, Ljubljana. — Tel. 220.

Pozor, neveste! Pozor, gospodinje!
Zastore, perilo, monograme, obleke itd. veže najfinejše in najcenejše
mehanično umetno vezenje
Matek & Mikeš – Ljubljana
Dalmatinova 13.
Vsa naročila v vezenju izvršujemo tekom 14 dni, naročila v predtiskanju takoj.

Božična prodaja
novodošlih jopic, nogavic, rokavic, čepic, trikotaže, perila, fine kolinske vode in mila traja ves božični teden na Miklošičevi cesti št. 20 (palača Okrožnega urada).
Se priporoča
Ivanka Urbančič.

Veletrgovina „Trgovski dom“
Maribor - Aleksandrova cesta 25
nudi za nakup božičnih daril izredno nizke cene.
Novo! Otvoritev novih velikih trgovskih lokalov v SUTERENU. Tu se bo prodajalo na tisoče raznih OSTANKOV blaga po novi reklamni ceni
Za obilen obisk se priporoča
Ivan Pregrad.

Poravnajte naročnino!

✝

Naša predobra mamica, stara mama, svakinja, tašča in teta, gospa

Helena Badiura

je danes, vdana v voljo božjo, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajnice se vrši v ponedeljek, 21. t. m. ob 2 popoldne iz hiše žalosti, Krekov trg št. 7, na pokopališče pri Sv. Križu.

Vsi, ki ste poznali njeno preblago srce, ji ohranite prijazen spomin!

Ljubljana, dne 19. decembra 1925.

ŽALUJOČI OSTALI.

Naš nadvse ljubljeni soprog in predragi oče, stari oče in tast, gospod

France Sterle

je danes, vdan v voljo božjo, previden s tolažili sv. vere, v 80. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v nedeljo, 20. t. m. ob pol 15. uri iz hiše žalosti, Sp. Šiška, Vodnikova cesta 13, na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 18. decembra 1925.

Žalujoče rodbine Sterletove.

Okasionelno kupite
radi zmanjšanja prevelike zaloge:
briljante, bisere,
zlatnino, ure, srebrna namizna in jedilna orodja
pri
Jos. Eberle Ljubljana Mestni trg 17

Zlato
vsebuje v Vaši roki se nahajajoče
Zlatorog-terpentinovo milo!

V vsak tisočeri komad se vpreša
1 zlatnik za 10 frankov.
Poskusite, kupite komad pristnega **Zlatorog-terpentinovega mila** in prepričajte se o njegovi neprekosljivi kakovosti!
Mogoče, da najdete pri pranju tudi Vi zlatnik!

Oprema za neveste in novorojenčke po naročilu
Prva slovenska izdelovalnica perila priporoča **za Božič**
Perilo za dame belo in barvasto. —
Kombinacije vseh vrst
Perilo za gospode po nizki ceni. — Frak-smoking in športne srajce le po meri in naročilu
M. Alešovec, Ljubljana Cankarjevo nabrežje 1. II
V zalogi šivalnega strojev

2 vprašanji prosim!

Ali so Vam znane velike ugodnosti naše božične reklamne prodaje?

Ali ste se iste že udeležili

Ako še ne — storite to nemudoma. Uverjeni smo, da bodo naše pošiljke napravile Vam, kakor Vašim dragim neizmerno veselje. Tudi Vi bodete prijetno presenečeni kakor vsi oni, ki so naše parfume že naročili, o čemer nam priča nebroj priznalnih dopisov, od katerih nekatere spodaj navajamo.

Da seznanimo širšo publiko z našo izborno specialiteto parfumov, aranžirali smo božično reklamno prodajo, katera nudi udeležencem izvanredne ugodnosti. — **Udeležba pri naši reklamni prodaji upravičuje vsakogar, kdor naroči**

6 steklenic na f. „ODEON“ parfuma

lepo sortiranega v kartonu za samo Din 65·— (namesto Din 90.—) **za sledeče:**

1. Na udeležbi pri razdelitvi 60 velikih nagrad po nastopnem nastavku:

1 nagrada v skupni vrednosti		. . .	Din 50.000
2 nagradi po Din 10.000,	skupaj	. .	Din 20.000
4 nagrade po Din 5.000,	skupaj	. .	Din 20.000
2 nagradi po Din 2.000,	skupaj	. .	Din 4.000
10 nagrad po Din 1.000,	skupaj	. .	Din 10.000
41 nagrad po Din 500,	skupaj	. .	Din 20.500

2. Na razdelitvi 5000 posebnih nagrad v skupni vrednosti Din 450.000 na ta način, da mora povprečno vsaki tretji naročnik dobiti posebno nagrado; razen tega pa v ugodnem slučaju lahko odpade nanj še ena izmed velikih nagrad do 50.000 dinarjev.

Pošljite tedaj takoj po nakaznici ali v denarn. pismu znesek Din 65.— (naroči se lahko tudi več karton. naenkrat), nakar dobite obratno našo krasno zbirko 6 steklenic »Odeon«-parfuma. Vsaki pošiljatvi je priložen kupon s tekočo številko ter razdelilni načrt za nagrade, s kojim se smatra strinjajočim se vsak naročnik. Vlaganje oz. porazdelitev kuponov za velike nagrade se vrši pod nadzorstvom kr. notarja.

Kako pišejo naši naročniki:

»V časopisu sem brala Vaš oglas za nagrade. Ker sem se pri svojih znancih prepričala, da so Vaši parfumi kljub nizki ceni res fini, naročam en karton. 65 Din pošiljam posebej.« **Z. S., Hrušica.**

»Vaša pošiljka mi je napravila v resnici veliko veselje. Tako lepe izbere 6 steklenic za samo 65.— Din nisem pričakovala. V enem ovitku sem našla priznanico za posebno nagrado. Pošljite mi prosim še dva kartona po 6 steklenic. Znesek Din 130.— prilagam ...« **M. P., Ljubljana.**

»Zelo veliko srečo sem imela. Pri prvi pošiljatvi sem dobila priznanico za posebno nagrado. Ko sem vnovič naročila 2 kartona, sem pa našla v enem zopet priznanico. Pošljite mi prosim takoj še dva kartona. Tudi več mojih prijateljic se je odločilo za naročilo ...« **B. L., Beograd.**

Naročite torej nemudoma, ker ta naša reklamna prodaja traja samo do 27. decembra. Tudi Vi bodete z našo pošiljko zadovoljni!

„ODEON“ tvornica kosm. predmetov in parfumov
LJUBLJANA - Vegova ulica št. 8/C

15letno jamstvo
Svetovno znani najboljši šivalni stroj je edino le **Stoewer** za rodbinsko in obrtno rabo.
ZALOGA
L. BARAGA, LJUBLJANA
ŠELENBURGOVA ULICA 6/I

Otroka kapitana Granta.

154

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. D.

Čakali so jih ves dan do noči. Znočilo se je, a oglednikov od nobene strani. Glenarvanovi so bili že v strašnih skrbeh.

Končno je okrog enajste ure zapazil Wilson, da nekdo prihaja. Bila sta gospod Jakob in John Mangles, vsa utrujena od naporov dolgega pota. Prehodila sta bila vsaj deset milj.

»Kaj je z mostom? Ali je kak most? je hitel spraševati Glenarvan, ki jima je bil pritekel naproti.

— Da, most iz tropičnih lijan, je dejal kapitan John. Konvikti so šli že čez, toda ...

— Toda ... se je prestrašil Glenarvan, ki je zaslutil novo nesrečo.

— Potem, ko so bili na oni strani, so ga zažgali! je zaključil Paganel.

Dvaindvajseto poglavje.

Eden.

Sedaj ni bilo časa za obupavanje, treba je bilo delati. Če je bil most pri Kemple-pieru razrušen, je bilo treba za vsako ceno priti čez deročo Snowy na kak drugi način. Treba je bilo na vsak način, da pridejo na obalo Twofoldskega zaliva pred Ayrtonovo tolpo. Zato niso izgubljali časa z nepotrebnim besedičenjem. Takoj naslednje jutro, dne 16. januarja, sta šla John Mangles in Glenarvan pogledat, kakšna je Snowy, če bi ne bilo mogoče, da vendar pridejo čez njo.

Bobneče vode, ki so po zadnjem nalivu le še bolj narastle, so se grozeče premetavale. Delali so se velikanski vrtinci, ki so hlastno požirali vse, kar so mogli zajeti. Kdor bi jih skušal preplavati, bi se podal v gotovo smrt. Glenarvan je stal s povešeno glavo in prekrižanih rok, ne da bi se genil.

»Ali hočete, da poskusim preplavati? je vprašal vdani kapitan.

— Ne, John, je odgovoril lord Glenarvan in zadržal z roko pogumnega mladeniča, počakajmo raje!«

Oba sta se vrnila v taborišče. Dan je minil v najhujših skrbeh. Desetkrat se je vrnil Glenarvan k reki, desetkrat si je moral reči, da je blazno misliti na preplavanje. V duhu je iskal kaj novega, predrznega, ki bimu moglo priti na pomoč. Zaman, vse zaman. Da se je med obema bregovoma valila žareča lava, bi struga ne bila nič bolj neprehodna.

Vse te dragocene ure, ki so jih izgubljali na bregu neusmiljene reke, je presedela lady Helena ob vzglavju ranjenega mornarja. Stregla mu je, kakor je vedela in znala, ravnala se je skrbno po nasvetih majorja Nabbsa. Mornar je čutil, da se mu vrača življenje. Major je že mogel reči, da ni bil ranjen noben važnejši notranji organ. Če je bil ranjenec še slab, je bila to le posledica preobilne izgube krvi. Ko je bilo krvavljenje ustavljeno in se je rana zaprla, je bilo treba samo časa in počitka, da popolnoma okreva. Lady Helena je zahtevala, da ostane Mulrady še naprej v njeni sobici. Mulradyju je bilo težko pri srcu. Najbolj ga je tožila misel, da radi njega ne morejo naprej. Glenarvan mu je moral obljubiti, da ga pusti v Wilsonovem varstvu v taborišču, kakor hitro bo mogoče priti čez reko.

Nesreča je hotela, da to ni bilo mogoče ne tisti dan, ne dan pozneje, dne 17. januarja. Ko je videl, kako mu gre vse narobe, je Glenarvan začel obupavati. Zaman sta skušala lady Helena in major, da ga potolažita, pomirita. Potrpeti! Kako naj bi človek mirno čakal, ko je pa v tem hipu Ben Yoyce mogoče že na krovu! Mogoče je »Duncan« že dvignil sidro in s polno paro začel voziti proti nesrečni obali, kjer ga čaka poguba! In pomisliti, da ji je vsako uro bliže, bliže!

Tudi kapitanu ni bilo lahko pri srcu. Ista bol, ki je morila Glenarvana, je razjedala tudi njegovo dobro voljo. Zato je hotel za vsako ceno premagati oviro. Napravil si je čolnič na avstralski način, to se pravi iz širokih kosov gumijevevega lubja. Ti kosi so bili zelo lahki, treba jih je bilo zvezati z lesenimi prečkami. Pa vseeno je bil čolnič zelo, zelo krhka stvar.

Kapitan in Wilson sta ga poskušala ves dan 18. januarja. Kar zmore ročnost, spretnost, pogum in moč, vse sta poskusila. Toda komaj sta bila v toku, sta se že preobrnila in malo da nista plačala drznega poskusa z življenjem. Čoln so pritegnili vrtinci in ga požrli. John Mangles in mornar nista prišla niti deset sežnjev od brega, in vendar je merila reka, narastla po zadnjem deževju in po staljenem snegu na širino vsaj miljo.

V takem položaju so izgubili še devetnajsti in dvajseti dan januarja. Major in Glenarvan sta šla pet milj ob Snowy navzgor, ne da bi našla mesto, kjer bi se jo dalo prebresti. Voda je bila povsod enako deroča, povsod so bili vrtinci. Vse južno pobočje avstralskih alp je izlivalo svoje vode edino v to strugo.

Kako naj bi še upali, da rešijo »Duncana«? Pet dni je že minilo, odkar je odpotoval Ben Yoyce. Jahta je bila v tem trenotku brez dvoma že na vzhodni obali in v rokah konviktov.

Vendar je bilo nemogoče, da bi ostala voda še dolgo tako velika. Nenadni nalivi hitro prenehajo, ž njimi pa neha tudi naraščanje. In res je mogel Paganel zjutraj dne 21. januarja povedati, da je začela voda upadati. Brzo je pohitel k Glenarvanu, da mu pove veselo novico.

»Kaj zato, sedaj? je odgovoril lord Edvard, sedaj je že prepozno!

— Radi tega vendar ni treba, da ostanemo še dalje časa v taborišču, je pripomnil major.

— Res je, je pristavil John Mangles. Jutri bomo mogoče že mogli čez.

Priporočamo »Ljudske knjižnice« v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. 17 predvojnih zvezkov po nizkih cenah ter nova ilustrirana zvezka: 19. zv. Kazan, volčji pes, br. 18 Din, vez. 30 Din 20. zv.: Kralj gorá, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

Tovarniška zaloga pohištva

od najfinejše do najpriprostejše opreme po izredno znižanih cenah se dobi pri

ANDREJ KREGAR, tovarna pohištva

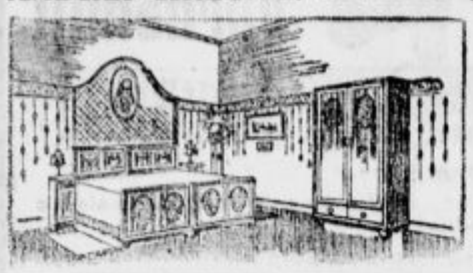

St. Vid nad Ljubljano

nasproti kolodvora Vižmarje

KANADA

Rodbine naselnikov in poljski delavci!

Kanadska vlada je za pomlad 1926 dovolila naselitev gotovega števila poljskih delavcev in kmečkih rodbin.

To število je pa majhno in se ne sme prekoračiti.

Oni, ki se zanimajo za pobližje pogoje, dobe vsi **brezplačne informacije** pri

CANADIAN PACIFIC

Ljubljana, Jos. Zidar, Dunajska 41

Zagreb, Petrinjska 40

Kupimo brzojavne droge

borove, smrekove in jelove, 25 % od 7.5—9 m, in 75 % od 10, 11 in 12 m, vrh 13—15. Obvezne ponudbe z navedbo časa in cen za m³ franko meja Italije je poslati na **I. KRALJ in SINOVI,** Zagreb, Medjašna 5. 8128

Zima se komaj pričenja, mraz bo hujši!

Kožuhovina Vas varuje mraza.

BOŽIČNA DARILA vseh vrst kožuhovine po znižanih cenah pri tvrdki

ELIGIJ EBER, krznar, Ljubljana,

Kongresni trg.

TRGOVCI! Zahtevajte cenik in vzorce

čudežnih sveč za Božič

edini slovenski izdelek, najcenejši in najboljši **Bengalične** žveplenke, bengalične svečice, **BENGALIČNI OGENJ** v vseh barvah brez žvepla in smradu za miklavževe večere in gledališke odre — Lovske patrone vseh kalibrov v razl. bengal. barvah — Aparat proti vlomu, za vinograde in dr.

Cenik ogniemetnih predmetov se pošlje na zahtevo.

„PYROTA“, I. jugoslov. pirotehn. tovarna, CELJE.

POZOR!

Cenjenemu občinstvu priporočam

ščetarske izdelke

po znatno znižanih cenah

stroji za parkete

ščetke za obleko	stenska prašna omela
„ „ čevlje	slikarske čopiče
„ „ parkete	zidarske „
„ „ konje	pleskarske „
„ „ ribanje	čopiče za flodranje
„ „ roke	„ „ ter. katrane
„ „ glavo	„ „ klej
žimnate metle	črtalne čopiče
žimnata ročna omelca	pisalne „
omelca za tepihe	lasne „

na drobno in debelo! Za dobro kvaliteto blaga jamčim! S spoštovanjem

ANTON ŠIMENC, LJUBLJANA

trgovina: Resljeva cesta štev. 2 — delavnica: Gosposka ulica štev. 10

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel »Union«, hiše in zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva i. t. d. — Denar se naloži lahko tudi po poštnih položnicah.

Najlepše božično darilo je brezdimno preizkušena lovska puška, katero dobite že od 1000 Din naprej

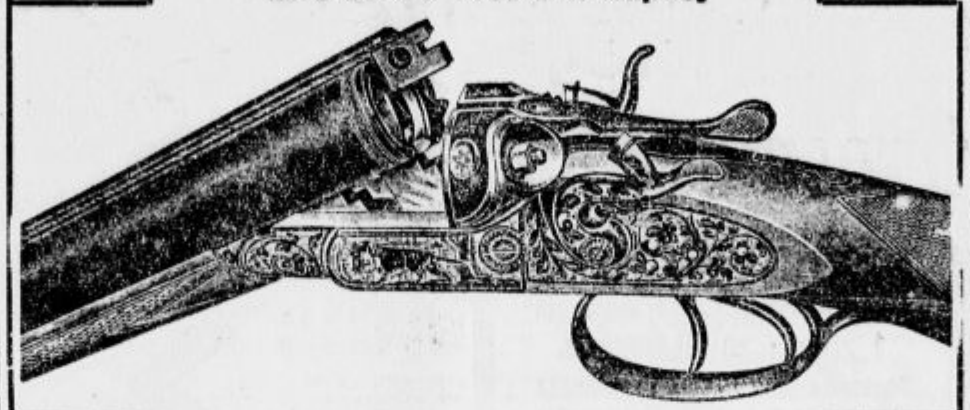

samo pri tvrdki

D. Rakusch : Celje

Pri znano dobri in solidni postrežbi se prodajajo vsake vrste modnega, manufakturnega in sukненega blaga s 1 decembrom 1925. po **znatno reduciranih cenah** v Modni-manufakturni trgovini

IHL & KUHAR prej KARL SOSS

Prešernova ul. 2 MARIBOR Aleksandrova c. 9

Nepotrebna skrb za božično darilo!

ker je tvrdka

JOSIP PETELINC, Ljubljana

znižala v to svrho cene šivalnim strojem in kolesom znamke „Gritzner“ „Phoenix“ „Adler“ za

10 % Ugodna obročna odplačila.

Hitite! Hitite! Hitite!

k

veliki prodaji ostankov

Po čudovito nizki ceni prodajamo ostanke blaga za obleke, moško sukno, sukno za plašče, barhent, cefire, delene, frenche, šifone i. t. d.

Praktična božična darila!

Dolček in Marini — Maribor

Vsak hoče o Božiču

napraviti svojim s primernim darilom veselje in to je le mogoče, če iste kupi pri tvrdki

Josip Petelinc, Ljubljana

ki ima veliko zalogo, žepnih robcev, rokavic, nogavic, pletenine, srajce za gospode, toaletne potrebščine, samoveznice, angleške šifone, fine klote, vezenine, čipke, torbice, nahrbtnike, palice in še **veliko, veliko** drugih lepih in potrebnih stvari po znatno znižani ceni.

Na veliko in malo! Na veliko in malo

Ugodna prilika za nakup.

Radi preuredbe gospodarskega obrata ima na prodaj **Franc Košak, posestnik na Grosupljem,** več **lepih plemenskih in mlečnih krav** (tudi s teleti) in **telic lastne reje** od izbranih staršev. Proda se tudi **1 zelo lep plemenski bik** 2½ leta star, simodolske pasme, in **1 par lepih, težkih, vseskozi zanesljivih konj** (pramov konj in kobila). Istotam je na prodaj tudi več dobrih, težjih sank, več lojterskih in drugih gospodarskih voz, 1 nov samski voziček (zapravljivček) in 1 lep koleselj, nekaj novejšega poljedelskega orodja, kakor njivskih bran in Sackovih plugov, ter drugega gospodarskega orodja.

Vse si je treba na mestu ogledati.

Najbolje se kupi brez dvoma

»Pri nizki ceni«

IGN. ŽARGI, Ljubljana

SV. PETRA CESTA ŠT. 3.

Nudi cenjenim odjemalcem veliko izbero raznega **perila, nogavic, rokavic, zimske trikotaže** ter raznih **volnenih površnih jopic, jumperjev, moških sweaterjev, otročjih oblekc** in jopic itd. — Nadalje raznih **vezenin, nakitov, tres, svile** ter sploh veliko izbero potrebščin za **krojače in šivilje** po priznano konkurenčnih cenah.

Parfume, kolinsko vodo, toaletno milo, brivske potrebščine itd.

kot pripravne predmete

za božično in novoletno darilo priporoča

Parfumerija „STRMOLI“, LJUBLJANA, Pod Trančo 1

Božična darila

raznovrstna, najboljše kakovosti in po najnižji ceni **kupite** pri tvrdki **ANICA TRAUN, Maribor, Grajski trg.**

Royal Mail Line

Kr. angleška poštno-parobrodna linija.

General. zastopstvo za kraljevino SHS:

Zagreb

Trg l. štev. 17.

Redni potniški promet

Hamburg—Cherbourg—Southampton v **Novi Jork in Kanado**

Cherbourg—Liverpool—Southampton v **Južno Ameriko**

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, San Paolo.

Odprava potnikov 1, 2, 3. razreda. — Kabine 3. raz. z 2 in 4 posteljami

Udobnost — Sigurnost — Brzina

Podzastopstva:

Beograd, Karagjorgjeva ulica 91. — **Ljubljana,** Kolodvorska 26 — **Metkovič,** Ivo Veraja. — **Split,** Dioklecijanova obala 8 — **Vel. Bečkerek,** Kralja Aleksandra 4.

Brzojavni naslov za vsa gornja podzastopstva „ROYMAILPAC“.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Črno goro: **Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gružu.**

Naslov za brzojavke: Prometna banka.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta štev. 10

(v lastni palači vis à vis hotela „Union“). Telefon št. 57 in 470.

Račun poštno čekovnega urada za Slovenijo štev. 11.945, v Zagrebu štev. 39.080.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK.

Ekspozitura: BLED.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15,000.000·—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščeni prodajalec srečk Drž. razr. loterije.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karol Čeč. Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec. Urednik: Franc Terseglav.